

”YKSI – RISTI – KAKSI”

Nuortenleiri ajankäytöstä ja elämän tärkeistä asioista

Säde Pirttimäki

Opinnäytetyö, syksy 2012

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Etelä, Kauniainen

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntausvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Pirttimäki, Säde. Yksi-risti-kaksi. Nuortenleiri ajankäytöstä ja elämän tärkeistä asioista. Diak Etelä, Kauniainen, syksy 2012, 112 s., 7 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyö on produktio, jonka tavoite oli suunnitella ja toteuttaa nuorten viikonloppuleiri ja koota materiaalipaketti leirin teemoista vastaavanlaisen leirin toteuttamiseksi muissakin seurakunnissa. Leiri käsittelee ajankäyttöä ja ajanhallintaa sekä elämän tärkeitä asioita kristillisen uskon arvopohjalta. Leiri toteutettiin yhteistyössä Keski-Suomen evankelis-luterilaisen Kansanlähetyksen ja Jyväskylän seurakunnan Tikkakosken alue seurakunnan kanssa.

Opinnäytetyön teoreettisessa osassa käsitellään nuoruutta ikävaiheena, nuorten arvoja ja ajankäyttöä, sekä oppimiseen ja opettamiseen liittyviä kysymyksiä. Myös opinnäytetyöprosessin kulkua ja materiaalin arviointia käsitellään opinnäyteraportissa. Varsinainen materiaalipaketti on opinnäytetyön liitteenä ja se painottuu erityisesti opetuskokonaisuuksiin.

Opinnäytetyöprosessi alkoi kesällä 2011 leirin teeman suunnittelulla. Nuortenleirin teema valikoitui työelämätahojen nuorille tehtyjen kyselyiden kautta. Leiri toteutettiin maaliskuussa 2012. Opetuksessa hyödynnettiin konstruktivistista oppimiskäsitystä ja yhteistoiminnallista oppimista. Leirillä kerätyn palautteen perusteella materiaalia työstettiin mahdollisimman toimivaksi.

Opinnäytetyön tavoite toteutui hyvin ja vastasi tekijän odotuksia. Ajankäyttöä ja elämän tärkeitä asioita tarkasteltiin eri näkökulmista, mahdollistaen teemojen syvemmän pohdiskelun. Työskentelyt pyrkivät osallistamaan nuoria mahdollisimman paljon. Leiristä saatu palaute sekä leiriläisiltä että työelämätahojen edustajilta oli hyvää ja rakentavaa.

Aikamme yhteiskunta ihannoi kiirettä, mikä heijastuu myös nuoriin. Aiheen käsittely kristillisen uskon ja levon näkökulmista osoittautui tarpeelliseksi sekä nuorille että työntekijöille. Materiaalipaketti tarjoaa yhden tavan käsitellä näitä ajankohtaisia teemoja seurakunnan nuorisotyössä. Materiaalista on myös mahdollista käyttää yksittäisiä opetusosuuksia nuortenilloissa.

Asiasanat: ajankäyttö, ajanhallinta, arvot, kirkon nuorisotyö, produktio, yhteistoiminnallinen oppiminen, nuoret, leirit, kristinusko

ABSTRACT

Pirttimäki, Säte.

One-Cross-Two. A Youth Camp on the Use of Time and the Important Issues in Life. 112p., 7 appendices. Language: Finnish. Kauniainen, Autumn 2012.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of this thesis was to plan and implement a youth camp for one weekend. The purpose was to collect material on the themes to be used also in other congregations. The themes discuss time management and values from the Christian perspective. The camp was organised with the regional organisation of the Finnish Lutheran Mission (FLM) and the local parish of Tikkakoski in the Lutheran congregation of Jyväskylä.

The theoretical part of this thesis reflects youth, values, young people's use of time and questions considering learning and teaching. Also the process and evaluating the material is considered in the report. The material follows as an appendix of the thesis and contains teaching units.

The process started in 2011 with theme scheming. The theme of the camp was selected with the help of an inquiry distributed to the youth. The camp was organised in March 2012. Concepts of constructivism and cooperative learning were utilised in teaching. According to the feedback collected during the camp, the material was improved further.

Time management and important issues in life were observed from different perspectives, thus enabling deeper discussion on the themes. The workshops strived to involve the participants as much as possible. The feedback collected from both the participants and the staff was positive and constructive. The aim of the thesis was well reached.

The results of the study indicate that modern society adores haste, which reflects also to the youth. Discussing this matter from the perspectives of faith and rest proved to be necessary for both the youth and the staff. The material offers the church youth work an approach to these contemporary themes. The material is also useful as separate teachings or lessons to be used in youth work.

Key words: Time management, church youth work, Christian values, cooperative learning

SISÄLLYS

1	KELLO KÄY, AIKA LOPPUU	6
2	TYÖELÄMÄTAHOT	8
2.1	Keski-Suomen evankelis-luterilainen Kansanlähetys	8
2.2	Tikkakosken alue seurakunta, Jyväskylän seurakunta	9
2.3	Oma suhteeni työelämätahoihin	10
3	NUORUUS	11
3.1	Nuoruus ikävaiheena	11
3.2	Itsenäistyminen, identiteetin kehitys ja maailmankuva	12
3.3	Uskonnollinen identiteetti	14
4	NUORTEN ARVOT JA ELÄMÄN TÄRKEÄT ASIAT	16
4.1	Välitetäänkö vai kehitetäänkö arvot?	16
4.2	Nuorten arvot 2000-luvulla	17
4.3	Elämän tärkeät asiat	19
4.4	Kristilliset arvot	22
4.5	Nuorten arvot tulevaisuudessa?	25
5	NUORTEN AJANKÄYTTÖ	27
5.1	Ajankäyttö ja sen hallinta	27
5.2	Kiire, kiire, kello käy!	27
5.3	Seurakunta-aktiivisuus ja sitoutuminen	29
6	OPPIMINEN JA OPETTAMINEN	31
6.1	Konstruktivistinen oppimiskäsitys	31
6.2	Yhteistoiminnallinen, aktiivinen oppiminen ja vuorovaikutus	33
7	PROSESSIN KUVAUS	35
7.1	Leiriproduktion teeman valinta	35
7.2	Työn etenemisaikataulu	37
7.2.1	Materiaalin työstäminen	37
7.2.2	Leirijärjestelyt	38

8	LEIRIN TOTEUTUS.....	40
8.1	Perjantai.....	40
8.2	Lauantai.....	41
8.2.1	Aamupäivä: aamuhartaus ja elämän tärkeät asiat; osio 1.....	41
8.2.2	Iltapäivä: Elämän tärkeät asiat, osio 2.....	43
8.2.3	Iltana: Päivän purku ja iltahartaus.....	44
8.3	Sunnuntai	45
9	PRODUKTION ARVIOINTI.....	47
9.1	Leiristä saatu palaute.....	47
9.2	Oma arvio leiristä.....	49
10	OIVALLUKSIA JA INNOITUSTA	52
	LÄHTEET.....	55

Liite 1: Kyselylomake nuortenleirin teemasta 6/2011

Liite 2: Kyselylomake vaikeista valinnoista, Kansanlähetys, syksy 2011

Liite 3: Kyselylomake vaikeista valinnoista, Tikkakoski, syksy 2011

Liite 4: Leirimainos, tehnyt Jarkko Lemetyinen

Liite 5: Leirin palautekysely

Liite 6: Kuvalähteet

Liite 7: YKSI-RISTI-KAKSI -materiaalipaketti

1 KELLO KÄY, AIKA LOPPUU

Ehdinkö tänään lähteä ystäväni kanssa lenkille? Milloin viimeksi luin Raamattua? Milloin olen viimeksi ollut aivan jouten, miettimättä niitä monia asioita, joita pitäisi tehdä? Elämme yhteiskunnassa, jossa ihannoidaan tehokkuutta. Tehokkuus ajaa meitä helposti luomaan kiirettä ympärillemme, vaikkei sitä todellisuudessa olisikaan. Käytämme suhteettoman paljon aikaa vähemmän tärkeisiin asioihin, kuten Internetissä oleiluun, tai loputtomaan siivoamiseen vältelläksemme jotain muuta tärkeämpää tehtävää. Toiset taas tuntevat itsensä tärkeiksi ja tehokkaiksi, mitä enemmän elämä täyttyy aikatauluista ja kiireistä.

Tässä opinnäytetyössä perehdytään arvoihin, siihen mikä elämässä on tärkeää ja ajankäyttöön, joka usein laittaa arvojärjestyksemme päinvastaiseen järjestykseen kuin haluaisimme. Opinnäytetyön tuloksena on syntynyt liitteenä oleva Yksi-risti-kaksi -nuortenleirimateriaali ajankäytöstä ja elämän tärkeistä asioista. Leirin kohderyhmänä olivat rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä mukana olevat noin 15–19-vuotiaat nuoret. Leirille osallistuneiden iän määrittämänä arvoja ja ajankäyttöä on tarkasteltu nimenomaan nuoriin liittyvien tutkimustulosten valossa. Nuoruutta ikävaiheena ja identiteetin kehitystä on kuvattu työn alussa. Ajankäyttöä ja elämän tärkeitä asioita käsitellään kristillisen uskon näkökulmasta ja vastauksia aihepiiriin liittyviin kysymyksiin etsitään Raamatusta. Leirimateriaali on testattu Keski-Suomen evankelis-luterilaisen Kansanlähetyksen ja Jyväskylän seurakunnan Tikkakosken alue seurakunnan yhteisellä nuortenleirillä, johon osallistui yhteensä kuusi nuorta.

Rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä tärkeänä tehtävänä pidän nuorten juurruttamista kristilliseen uskoon. Tässä tehtävässä auttaa nuorten kysymysten ja tarpeiden huomioiminen. Opinnäytetyöni tavoitteena onkin ollut suunnitella ja toteuttaa nuortenleiri, jonka opetusaihe vastaisi työelämätahojeni nuorten tämänhetkisiä tarpeita. Nuorille tekemiäni kyselyiden perusteella aiheeksi muodostuivat vaikeat valinnat, joiden kautta merkittäviksi teemoiksi nousivat ajankäyttö ja elämän tärkeät asiat. Nuorten vastaukset (7) ja useat tutkimukset, joihin työssäni viittaa, osoittavat aiheen olevan pinnalla yhteiskunnassamme. Työn tavoitteena on tukea nuorten kehittyvää kristillistä identiteettiä ja hengellistä kasvua heidän toivomistaan aiheista käsin. Opetukset pyrkivät kannustamaan

siihen, että vastauksia elämän kiperiinkin kysymyksiin etsittäisiin Raamatusta ja muistettaisiin Jumalan tarjoavan meille turvallista ja vakaata perustaa koko elämälle. Kiireisen elämän keskellä on hyvä muistaa, että Jumala tarjoaa meille elämää vapaudessa ilman synnin tai kiireen kahleita (Gal.5:1).

Leirimateriaali koostuu leiriohjelmasta, tarvikelistasta, ryhmäyttävästä iltaohjelmasta, kolmesta työskentelystä ja hiljentymishetkestä, aamu- ja iltahartauksista sekä kirkko-hetken rungosta. Materiaalin pääpaino on opetuskokonaisuuksissa. Materiaalissa on hyödynnetty konstruktivistista oppimiskäsitystä ja pyritty osallistamaan nuoria oppimistilanteissa. Työskentelyissä painottuvat ryhmätyöt ja yhteiset keskustelut, joiden kautta pyritään saamaan nuoret itse ajattelemaan ja pohtimaan opetettavia asioita. Pohtimalla itse ja muodostamalla omia mielipiteitä asioista, voi parhaiten omaksua käsiteltävät asiat ja muistaa ne myös tulevaisuudessa.

Materiaali on suunniteltu rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä käytettäväksi, mutta se soveltuu ajankohtaisuutensa ja tärkeytensä puolesta myös opiskelijatyön ja nuorten aikuisten parissa tehtävän työn käyttöön. Leiri on pituudeltaan viikonloppuleirin mittainen, eli perjantai-illasta sunnuntaipäivään. Opetuksia voi myös hyödyntää nuortenilloissa, mutta parhaiten ne palvelevat yhtenä kokonaisuutena. Leirimateriaali jää kirjallisessa muodossa työelämätahojeni käyttöön. Se on myös kaikkien kiinnostuneiden vapaasti käytettävissä ja muokattavissa. Toivon siitä olevan hyötyä, kun halutaan käsitellä ajan-käyttöön ja elämänarvoihin liittyviä kysymyksiä seurakuntien nuorisotyössä.

2 TYÖELÄMÄTAHOT

2.1 Keski-Suomen evankelis-luterilainen Kansanlähetyks

Taustayhteisönä ja tilaajana opinnäytetyössäni on Keski-Suomen evankelis-luterilainen Kansanlähetyks, joka on yksi Suomen evankelis-luterilaisen Kansanlähetyksen piirijärjestöistä. Kansanlähetyks on vuonna 1967 perustettu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon virallinen lähetyksjärjestö. Järjestön tavoitteena on toteuttaa Jeesukselta saatua lähetykskäskyä lähellä ja kaukana. (Suomen evankelis-luterilainen Kansanlähetyks, i.a.)

Kansanlähetyksen nuorisotyö järjestää Pointti-nuorteniltoja eri paikkakunnilla. Keski-Suomen Kansanlähetyksen keskuspaikka on Jyväskylän Lähetykskodilla, mutta toiminta-alue on sitä suurempi. Nuortenillat kokoavat Lähetykskodille nuoria useista Jyväskylän ympäryskunnista. (Jarkko Lemetyinen, henkilökohtainen tiedonanto 24.9.2012.) Nuortenillat tarjoavat nuorille paikan, jonne tulla omana itsenään, löytää ystäviä, oppia Raamattua ja rukoilla yhdessä. Illat on suunnattu noin 15–19-vuotiaille nuorille. (Lemetyinen 2011.)

Nuortentoiminnan keskeinen tavoite on tarjota nuorille raamattuopetusta ja sen lisäksi mukavaa yhdessäoloa. Toinen keskeinen tavoite on tarjota jatkumoa toiminnassa, joka alkaa lapsi- ja varhaisnuorisotyöstä. Pointti-nuortenillat tarjoavat paikan, jonne tulla kun on liian vanha käymään nuoremmille suunnatussa toiminnassa. Rippikoulu- ja isostointia järjestetään koko Suomen Kansanlähetyksen tasolla Kansanlähetyksopistolla Ryttylässä, eli piirit eivät itse järjestä muuta kuin viikkotoimintaa nuorille. Tämä on kuitenkin tärkeää, jotta nuorille tarjotut toimintamahdollisuudet eivät keskity vain Kansanlähetyksopiston leiritarjontaan. (Jarkko Lemetyinen, henkilökohtainen tiedonanto 24.9.2012.)

Keskimääräinen kävijämäärä Pointti-nuortenilloissa on noin kymmenen nuorta. Nuortenleirejä Keski-Suomen piiri järjestää melko vähän, sillä yhteistyötä muiden tahojen kanssa ei aina saada aikaan. Pelkästään omista nuorista ei välttämättä riitä leirille lähtiä, sillä aktiivisimmat osallistuvat lähes kaikkiin Kansanlähetyksopistolla järjestettäviin nuortenleireihin ja -tapahtumiin. Näin ollen sopivaa viikonloppua ei välttämättä

löydy tai nuoret eivät jaksakaan lähteä vielä yhdelle lisäleirille. Tämä leiriproduktio toi siis poikkeuksen leiritoimintaan. (Jarkko Lemetyinen, henkilökohtainen tiedonanto 24.9.2012.)

Keski-Suomen Kansanlähetyksen oli alkuun ainoana työelämätahona, mutta leirin toteuttamisen kannalta työelämätahon ohjaajani Jarkko Lemetyinen ehdotti, että hankkisimme jonkin toisen yhteistyötahon mukaan projektiin. Luontevaksi yhteistyökumppaniksi tuli Jyväskylän seurakunnan Tikkakosken alue seurakunta, jonka toinen nuorisotyönohjaaja oli meille molemmille tuttu.

2.2 Tikkakosken alue seurakunta, Jyväskylän seurakunta

Tikkakosken alue seurakunta on yksi Jyväskylän seurakunnan yhdeksästä alue seurakunnasta. Koko Jyväskylän seurakunnassa on reilut 97 000 jäsentä, joista Tikkakosken alue seurakuntaan kuuluu noin 6 000. Nuorisotyössä Tikkakoskella työskentelee kaksi nuorisotyönohjaajaa, sekä nuorisotyöstä vastaava pappi. (Nuorisotyönohjaaja, Tikkakosken alue seurakunta, Jyväskylän seurakunta, henkilökohtainen tiedonanto 28.9.2012.)

Nuorisotyön tavoitteena on antaa kasteopetusta ja tukea nuoria heidän uskonelämässään ja yhteydessä seurakuntaan. Isoskoulutukseen osallistuu aktiivisesti noin 20 nuorta, mutta muu seurakunnan nuorisotoimintaan osallistuminen on tällä hetkellä vähäistä. Nuorisotyö on perinteisesti järjestänyt syksyisin ja keväisin isoskoulutusleirin, nuortenleirin ja avustajaretriitin. Syksystä 2012 alkaen avustajaretriitti muuttuu kaikille tarkoitetuksi nuortenleiriksi. Kaksi opinnäytetyöleiriäni edeltävää nuortenleiriä oli peruttu liian vähäisen osallistujamäärän vuoksi. (Nuorisotyönohjaaja, Tikkakosken alue seurakunta, Jyväskylän seurakunta, henkilökohtainen tiedonanto 28.9.2012.)

Yhteistyötä muiden alue seurakuntien tai järjestöjen kanssa tehdään melko vähän. Sen sijaan koulu yhteistyö toimii erinomaisesti. Jyväskylän seurakunnan yleinen linjaus on, ettei yksittäinen alue seurakunta profiloituisi liiaksi johonkin tiettyyn järjestöön, vaan yhteistyötä tehtäisiin tasapuolisesti kaikkien järjestöjen kanssa. Siten keväällä 2012 järjestetty nuortenleiri Keski-Suomen Kansanlähetyksen kanssa oli poikkeus, eivätkä nuo-

retkaan siis tunteneet toisiaan entuudestaan. (Nuorisotyönohjaaja, Tikkakosken alue seurakunta, Jyväskylän seurakunta, henkilökohtainen tiedonanto 28.9.2012.)

2.3 Oma suhteeni työelämätahoihin

Olen ollut mukana Keski-Suomen Kansanlähetyksen toiminnassa ja viralliseksi jäseneksi liityin keväällä 2012. Lemetyinen ei ollut minulle entuudestaan tuttu työntekijä, vaan tutustuimme vasta opinnäytetyöprosessin aikana. Myöskään Pointti-nuoret eivät olleet minulle tuttuja. Tikkakosken alue seurakunta oli kotiseurakuntani siihen saakka kunnes muutin Kauniaisiin nykyisiä opintojani varten. Rippikouluikäisenä ja sen jälkeen olin vahvasti mukana Tikkakosken alue seurakunnan nuorisotyössä, isostoiminnassa ja myöhemmin avustajatoiminnassa. Toinen Tikkakosken nuorisotyönohjaajista toimi tehtävissään jo silloin, joten hän oli minulle entuudestaan tuttu työntekijä. Nuorisotyöstä vastaava pappi oli minulle myös tuttu, joskaan ei kovin pitkältä ajalta. Toista leirille lähtenyttä nuorisotyönohjaajaa en tuntenut lainkaan. Aikaa omasta seurakuntanuoriajastani Tikkakoskella oli ehtinyt kulua niin paljon, etten tuntenut toiminnassa mukana olevia nuoria muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta.

3 NUORUUS

3.1 Nuoruus ikävaiheena

Nuoruusikää on hankala määritellä täsmällisesti yksilöllisistä eroista johtuen. Sen voidaan kuitenkin todeta alkavan esinuoruudella lapsen täyttäessä kymmenen vuotta. Varhaisnuoruus sijoittuu ikävuosien 12–14 välille, varsinainen nuoruus 14–16 vuoden ikään ja myöhäisnuoruuden voidaan katsoa alkavan 16 vuoden iässä. Yksilöllisistä eroista johtuen nuoruus päättyy ikävuosien 20–22 paikkeilla, mutta se voi jatkua jopa 25 ikävuoteen saakka sillä aikuistuminen vaatii nykyään aiempaa pidemmän ajan. Nuoruusiän pituuteen vaikuttavat nuoruuden kehitystehtävien läpikäyminen, jotka toiset käsittelevät nopeammin ja toiset hitaammin. Vaikka nuorisokulttuuriin pyritään mukaan jo hyvin varhaisessa vaiheessa, nuoruusikä alkaa vasta puberteetin, eli murrosiän puhkeamisen jälkeen. (Vuorinen 2004, 201–202.) Nuortenleirini kohderyhmän nuoret kuuluvat ikävaiheensa puolesta varsinaisen nuoruuden ja myöhäisnuoruuden ikäryhmiin.

Eri kehityspsykologit määrittelevät ja jakavat nuoruuden kehitystehtävät hieman eri tavoin. Edellä kehitystehtävät jaettiin neljään iän mukaan, joita esittelen seuraavaksi lyhyesti. Murrosikä alkaa esinuoruudessa ja vaihe koettelee erityisesti kehominuutta ja sen muuttumiskykyä. Tämä vaihe käynnistää nuoruusiän kehityksen ja vaatii nuorta muokkaamaan minuuttaan. Varhaisnuoruudessa psyykinen muutos alkaa näkyä vahvasti ulospäin ja nuori kokeilee vanhemmista etäännyttä ja arvostelee heitä. Vanhempien tilalle etsitään kodin ulkopuolisia ihmissuhteita, joiden kanssa kokeillaan erilaisia rooleja. Varsinaisessa nuoruudessa vanhemmista pyritään irti tunteen tasolla. Nuori on hyvin kriittinen ja itsekeskeinen, mikä näkyy ärtymyksenä. Tiiviit ihmissuhteet tukevat nuorta kun hän rakentaa vanhemmistaan riippumatonta omaa sisäistä maailmaansa. Myöhäisnuoruudessa nuori alkaa tasaantua ja hänen itsearvostuksensa vahvistuu sekä tunne-elämä vakiintuu. Kun identiteetti on selkeytynyt tarpeeksi, on nuori valmis aikuisuuteen. Nuoren ja vanhempien välisistä ristiriidoista huolimatta nuori tarvitsee vanhempiaan ja heidän tukeaan. Mikäli vanhemmat eivät tue ja ymmärrä nuorta, kokee nuori sen helposti rakkauden puuttumisena. (Vuorinen 2004, 201–202.)

Irtautuminen lapsuuden perheestä kuuluu siis olennaisena osana nuoren itsenäistymiseen. Vähitellen nuori saa enemmän itsenäisyyttä oman elämänsä päätösten tekemiseen. (Nurmi 2008, 256.) Rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä mukana olevat nuoret elävät juuri näitä vaihteita, joissa itsenäistytään ja etsitään itseä ja luodaan omaa arvomaailmaa. Iän karttuessa nuoret saavat enemmän päätösvaltaa omista asioistaan ja joutuvat itse tekemään valintoja. Tällöin on tärkeää, että omat arvot ovat selvillä.

Nurmi (2008, 259) hyödyntää nuoruuden kehitystehtäviä kuvatessaan Havighurstin (1972) teoriaa, jossa nuoruuden keskeiset kehitystehtävät voidaan jakaa kahdeksaan osa-alueen. Näitä keskeisiä kehitystehtäviä ovat seuraavat:

- 1) uusien suhteiden luominen kumpaakin sukupuolta oleviin ikätovereihin
- 2) sukupuoliroolin omaksuminen
- 3) oman fyysisen olemuksen hyväksyminen
- 4) emotionaalisen itsenäisyyden saavuttaminen
- 5) avioliittoon ja perhe-elämään valmistautuminen
- 6) työelämään valmistautuminen
- 7) ideologian tai maailmankatsomuksen kehittäminen
- 8) sosiaalisesti vastuullisen käyttäytymisen omaksuminen

Nurmen (2008, 259) mukaan edellä kuvatut kehitystehtävät sopivat teemojensa puolesta hyvin myös nykypäivän suomalaiseen tilanteeseen. Nuorille tekemäni kyselyn mukaan monet nuoret miettivät juuri Havighurstin kuvaamiin kehitystehtäviin liittyviä asioita, kuten suhtautumista kavereihin ja perheenjäseniin, tulevaisuudensuunnitelmia ja uskon ulottuvuuksia. Maailmankatsomuksella tarkoitetaan henkilön arvoperustaista kokonaiskäsitystä maailmasta ja ihmisistä sekä elämän tarkoituksesta. Maailmankatsomuksen kehittäminen ja tarkastelu tuntui olevan monella nuorella meneillään. Mielestäni yksi parhaita hetkiä muistuttaa ihmisiä Jumalan olemassaolosta ja tahdosta elämässämme on juuri silloin, kun nuoruudessa muodostetaan omaa maailmankatsomusta.

3.2 Itsenäistyminen, identiteetin kehitys ja maailmankuva

Olennainen osa itsenäistymistä on ajattelun kehitys, joka mahdollistaa laajemman ja pohditumman elämäntarkastelun muodostamisen. Nuori siis alkaa perustella omia

näkemyksiään ja ohjaamaan toimintaansa niiden mukaisesti. Moraalin kehityksen kannalta merkittävässä asemassa ovat vanhemmat, kaverit, koulu ja media, jotka kukin antavat oman näkökulmansa asioihin. Identiteettikriisin tuloksena nuori sijoittaa itsensä lähipiiriään laajempaan ympäristöön eli ympäröivään yhteiskuntaan ja maailmaan. (Mikkola & Räikkä 2007, 122–123.)

Nuoruuteen kuuluu identiteettikriisi, jossa nuori pohtii millainen hänen identiteettinsä eli käsitys omasta itsestään on. Nuoren tulee irrottautua lapsuuden identiteetistä ja luoda sen tilalle uusi. Eri yksilöillä eri yhteiskunnissa identiteetin muotoutuminen kestää eri ajan, ja myös sen intensiteetti ja siihen vaikuttavat rituaalit vaihtelevat. Epäselvyys omasta identiteetistä voi johtaa roolien hajaantumiseen. Nuoruusiässä rakastumisen kautta pyritään selvittämään omaa identiteettiä ja heijastamaan oma jäsentymätön minäkuva toiseen ihmiseen. Tämän heijastamisen kautta minäkuva selkiytyy itselle. (Erikson 1968, 131–132, 155; Erikson 1982, 249–250.) Nurmi (2008, 262) viittaa edelleen Eriksonin teoriaan siinä, että yhteiskunnalliset haasteet ja vaatimukset pakottavat nuoren tiettyihin valintoihin ja päätöksiin, jotka koskevat hänen tulevaa elämäänsä. Valintojen tekeminen luo tapahtumasarjan, jonka seurauksena nuoren identiteetti kehittyy ja muotoutuu itsenäisemmäksi. Tapahtumat näkyvät nuoren elämässä kriiseinä eri elämänaluilla, niiden ratkaisuna ja sitoutumisena joihinkin valintoihin. Myöhemmin nämä tapahtumat johtavat tiettyihin aikuiselämän roolivalintoihin. Yhteiskunnan hyväksymän vastauksen löytäminen voi olla nyky-yhteiskunnassa haasteellista, ja se voi olla yksi syy siihen, miksi tämän kehitystehtävän läpikäyminen voikin tarvita lisää aikaa (Vuorinen 2004, 208–209).

Onnistuneen nuoruusiän pääsaavutus on eheä identiteetti, jolloin nuori on kyennyt koamaan yhteen aiemmissa kehitysvaiheissa tapahtuneet samastumisensa ja muodostamaan toimivia kontakteja ympäristöön. Sisäisen eheyden tunne auttaa suunnistamaan elämänvalinnoissa. Jokaisen minuudessa on kuitenkin säröjä, mutta onnistuneet kokemukset luovat pohjaa sille, että uskalletaan lähteä kohti aikuisuuden haasteita. (Vuorinen 2004, 232.) Identiteetti kehittyy jatkuvasti, ja sitä muokkaavat uudet elämäkokemukset ja -vaiheet. Eheän identiteetin kehittymisen ja säilymisen kannalta eri tahoilta tulevien ristiriitaisten paineiden ei tulisi kasvaa liian suuriksi. (Martikainen 2007, 150–151.)

Maailmankuva, eli se millainen käsitys ihmisellä on maailmasta ja itsestään, opitaan. Maailmankuva muuttuu ja muovautuu koko elämän ajan arkielämän vuorovaikutuksessa ja koulutuksen välittämien tieteellisten käsitteiden ja käsitysten varassa. Koulutus pyrkii mahdollistamaan monipuolisemman ja avaramman maailmankuvan kehittymistä kuin mitä pelkät arkielämän virikkeet tarjoavat. Koulutuksen avulla yhteiskunta pyrkii säätelemään ihmisten maailmankuvan muotoutumista omien tavoitteidensa suuntaiseksi. (Rauste-von Wright, von Wright & Soini 2003, 40.)

3.3 Uskonnollinen identiteetti

Uskonnollinen kehitys liittyy persoonallisuuden kokonaisvaltaiseen kehitykseen. Ihminen on paitsi fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen, myös hengellinen kokonaisuus. Uskonnollista kehitystä tapahtuu vuorovaikutuksessa elämän kanssa alkaen jo varhaislapsuudesta. Usko perustuukin uskonnolliseen vakaumukseen, jonka rakennusaineet syntyvät jo varhain. Näitä rakennusaineita ovat luottamus ihmisiin ja elämään. Luottamus ihmisiin ja elämään pohjautuvat perusluottamukseen, joka syntyy lapsen saadessa rakkauden ja välitetyksi tulemisen kokemuksia. Elämysten ja kokemusten lisäksi lapsi tarvitsee luonnollisesti tietoa Jumalasta ja uskon perusasioista. Nuoruudessa kehittyy varsinainen uskonnollinen identiteetti. Uskonnollinen identiteetti tarkoittaa tässä tietoisuutta siitä mihin itse uskoo ja kuuluu. Lapsen uskonnollinen identiteetti perustuu tiettyyn uskontokuntaan kuulumisesta ja kirkossa käynnin ja rukoilun määrästä. Tätä voidaan myös kutsua tekojen vaiheeksi. Nuoruudessa tulisi voida siirtyä tekojen vaiheesta uskon sisältöä käsittelevään vaiheeseen. Tämä tarkoittaa jokaisen henkilökohtaista käsitystä siitä mihin itse uskotaan. Kypsän uskonnollisen identiteetin saavuttamiseksi nuoren tulee paneutua uskon sisältöihin. Uskon sisällöt avautuvat vähitellen kasvun ja kehityksen kautta. Sisältöjen avautumista auttaa kyky abstraktiin ajatteluun, jotta uskonnon usein vertauskuvallinen kieli tulee ymmärrettävämmäksi. (Jarasto & Sinervo 1999, 206–208.)

Uskonnollinen identiteetti kehittyy omassa rytmisään ja uskon ohjeiden merkitys selkiytyy nuorelle vähitellen. Omakohtainen usko syntyy pohdiskelun, kyselyn, epäilyn, etsimisen ja kriittisenkin tarkastelun kautta. Näin nuori pohtii itse mitä uskon arvot ja opit juuri hänelle hänen elämässään merkitsevät. Yläasteikäiset nuoret suhtautuvat uskonasioihin melko kielteisesti, ja kyseenalaistavat ulkoapäin saatuja oppeja ja arvoja.

Tämä nähdään usein negatiivisena asiana, mutta itse asiassa se on päinvastoin positiivista. Kritisoidulla ja kyseenalaistamalla asioita nuori joutuu itse pohtimaan omaa suhtautumistaan, ja vain sitä kautta voi syntyä jotain sellaista, jonka voi aidosti omaksua omalle kohdalleen. (Jarasto & Sinervo 1999, 208–209.)

Minäkäsityksen selkiytymisen kannalta on tärkeää, että uskonnollisista asioista keskustellaan avoimesti ja rehellisesti. Erityisen tärkeää se on siksi, että aikuisten elämänkriisien taustalta löytyy hyvin usein kysymyksiä, jotka ovat aiemmin jääneet vaille vastausta. Kysymyksen ilmaan jääminen on johtanut siihen, että ihmisen on ollut vaikea selvittää itselleen mitä ajattelee ja uskoo. Syvimmät elämän peruskysymykset nousevat ihmiselämässä väistämättä pintaan joidenkin elämänvaiheiden kohdalla. (Jarasto & Sinervo 1999, 208.)

4 NUORTEN ARVOT JA ELÄMÄN TÄRKEÄT ASIAT

4.1 Välitetäänkö vai kehitetäänkö arvot?

Suomalainen yhteiskunta ja samalla se elämismailma, johon nuoret ovat sosiaalistuneet, on muuttunut aikaisempiin sukupolviin verrattuna. Maailma, johon nuoret ovat sosiaalistuneet, on kaupunkimainen, kulutus- ja kulttuurikeskeisempi sekä kansainväliempi. Nämä asiat osoittavat kulttuurin modernisoitumista ja perinteisen arvomaailman heikkenemistä. (Aittola 2000, 172.)

Kasvattajiksi perheen ja koulun rinnalle ovat nousseet nuorisokulttuurit, joukkotiedotus ja vapaa-ajan harrastukset. Niiden avulla nuoret voivat tulkita ja nähdä elämäänsä uudella ja erilaisella tavalla. Nykypäivän nuorten identiteetin muotoutumiseen vaikuttavat merkittäväällä tavalla tavaroiden, kokemusten ja palveluiden kuluttaminen kun taas aiempien sukupolvien parissa identiteetti on muodostunut pääasiassa perheen ja työn piirissä. Nuorten on vaikea pitäytyä jossakin tietyssä toiminta- ja ajattelutavassa. Sen sijaan heidän on koko ajan luotava identiteettiään ja vertailtava itseään muihin. (Aittola 2000, 173.)

Työssäni olen hyödyntänyt useampien vuosien nuorisobarometreja, joita on syytä avata hieman yleisesti. Nuorisobarometri on vuosittain julkaistava suomalaisten nuorten arvoja ja asenteita mittaava tutkimus. Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta on julkaissut nuorisobarometria vuodesta 1994 lähtien ja vuodesta 2004 alkaen se on tehty yhteistyössä Nuorisotutkimusverkoston kanssa. Tutkimuksessa toistuvat vuodesta toiseen samanlaiset kysymykset, mikä mahdollistaa muutosten seuraamisen ja ajassa tapahtuvien trendien havaitsemisen. Teemat vaihtuvat vuosittain, mutta toistuvia perusteemoja ovat työ ja koulutus, sekä yhteiskunnallinen vaikuttaminen, asuminen, tulevaisuus, sosiaalinen elämä ja tyytyväisyys elämään ja sen eri osa-alueisiin. (Nuorisotutkimusseura ry i.a.) Barometrien perusjoukkona ovat 15–29-vuotiaat suomen- ja ruotsinkieliset nuoret koko Suomessa. Yhtä tutkimusta varten on puhelinhaastateltu noin 1 900 nuorta, joista noin 100 on ruotsinkielisiä. Näin ollen otoksia voidaan pitää edustavina ja tuloksia yleistettävänä. Tuloksia voidaan myös vertailla aiempien vuosien nuorisobarometreihin, vaikka vastaajat vaihtuvat eri vuosina. (mm. Myllyniemi 2006, 14.)

Vuoden 2006 nuorisobarometri osoittaa, että vanhempien tarjoamalla arvokasvatuksella ja lapsuudenkodin uskonnollisuudella on kuitenkin edelleen erittäin vahva ja suora yhteys nuorten uskonnollisuuden kanssa. Mitä uskonnollisemmaksi nuori lapsuudenkotinsa arvioi, sitä uskonnollisemmaksi hän kokee myös itsensä. Lähes viidennes vastaajista kuitenkin ilmoitti, ettei heidän kotinsa ollut lainkaan uskonnollinen. Vaikka uskonnollisuudesta puhutaankin yhä enemmän yksityisasiana, siirtyy se edelleen myös sukupolvelta toiselle. (Myllyniemi 2006, 65, 69–71.) Toisaalta joillekin vanhemmille uskonto on niin yksityisasia, ettei sitä haluta siirtää edes omille lapsille, vaan lasten annetaan itse valita oma uskontonsa. Vaikka usko koettaisiinkin omakohtaisesti, sitä ei silti haluta välittää omille lapsille. (Kääriäinen 2003, 110.) Raamattu kuitenkin nimenomaan kehoittaa vanhempia ja kaikkia lasten kasvatukseen osallisia kertomaan lapsilleen Jumalasta ja Hänen ihmeellisistä teoistaan:

Asafin virsi. Kuuntele, kansani, mitä opetan, tarkatkaa sanojani, te kaikki. Minä aion esittää viisaiden mietteitä, tuon julki menneisyyden arvoituksia, vanhoja asioita, joista olemme kuulleet, joista isämme ovat meille kertooneet. *Me emme salaa niitä lapsiltamme vaan kerromme tulevillekin polville Herran voimasta, Herran teoista, ihmeistä, joita hän on tehnyt. Hän sääti Jaakobille säädöksensä, hän antoi Israelille lakinsa ja käski meidän isiämme opettamaan ne lapsilleen, jotta tulevakin polvi ne tuntisi, jotta vastedes syntyvätkin ne oppisivat ja kertoisivat omille lapsilleen.* Jumalaan heidän tulee turvautua, muistaa, mitä hän on tehnyt, ja noudattaa hänen käskyjään, jotta eivät olisi kuin isänsä, nuo tottelemattomat ja uppiniskaiset, jotka häilyivät sinne tänne eivätkä pysyneet uskollisina Jumalalle. (Ps.78:1–8.)

4.2 Nuorten arvot 2000-luvulla

Martti Puohiniemi (2002) on tehnyt tutkimuksen suomalaisten arvoista, ajankuvasta ja asenteista. Tutkimuksessaan hän on luokitellut saamansa vastaukset yhdeksänluokkaiseksi luokittelumalliksi, jonka tavoitteena on ollut sijoittaa vastaajat hallitsevien arvojen suhteen erillisiin, toisensa poissulkeviin, luokkiin. Tutkimus osoitti, että noin 74 prosenttia suomalaisista voidaan sijoittaa ristiriidattomasti tietyn arvoalueen tai arvon perusteella johonkin tiettyyn ryhmään. Yhdeksästä eri luokasta esittelen ne kolme, joissa 15–24-vuotiaiden nuorten osuus on tutkimuksen mukaan prosentuaalisesti suurin. Näitä ryhmiä ovat individualistiset hedonistit (31%), itseohjautuvat universalistit (16%) ja itsenäiset (14%). Valitsen nämä luokat esiteltäviksi nuortenleirin kohderyhmän ikä-

luokkaa ajatellen ja kuvaamaan aikamme nuorten arvomaailmaa. (Puohiniemi 2002, 43, 47, 51, 61.)

Individualistiset hedonistit edustavat toista toiseksi suurinta ryhmää kaikkien vastaajien kesken (16%). Tässä ryhmässä oma mielihyvä ohjaa jäsenten valintoja kaikista voimakkaimmin. Individualistiset hedonistit elävät itseään varten ja ryhmä on keski-ikältään nuorin kaikista. Yksilön vapauden arvostus eri muodoissa, yksilöllisten nautintojen kunnioitus, tehokkuusajattelu, kaupallisuuden hyväksyminen, seksuaalinen sallivuus ja kielteinen suhtautuminen kollektiiviseen vastuunottoon ovat tyypillisiä arvoja ryhmän jäsenille. Kiinnostus kohdistuu pitkälti viihteeseen ja henkilökohtaisiin asioihin. (Puohiniemi 2002, 51, 54.)

Itseohjautuvat universalistit muodostavat kolmanneksi suurimman ryhmän kaikkien vastaajien kesken. Ryhmän nimen mukaisesti itseohjautuvuus ja universalismi kuvaavat parhaiten ryhmään kuuluvien arvoja. Universalismi tarkoittaa käsitteitä ja oppeja, jotka soveltuvat kaikkiin ihmisiin tai asioihin aina ja kaikissa tilanteissa. Ryhmään kuuluvat haluavat itse ohjata itseään ja siten valita omat päämääränsä tekemättä päätöksiä kuitenkaan itsekkäin perustein. Itsenäistä ajattelua arvostetaan ja uusia ratkaisuja etsitään. Itselle tärkeisiin päämääriin pyritään jopa riskejä ottamalla. Alle 24-vuotiaat korostuvat ryhmässä jonkin verran. Ryhmäläiset ovat yhteiskunnallisesti kriittisiä, suhtautuvat suvaitsevasti toisten yksilöllisyyteen ja ovat kulttuurisesti avarakatseisia. Ryhmäläiset näkevät ajassamme enemmän kielteisiä kuin myönteisiä asioita. (Puohiniemi 2002, 51–52.)

Itsenäisten ryhmä oli nuorten keskuudessa melko suuri, mutta kokonaisuutta katsottaessa vain 6% kaikista vastaajista kuuluu tähän ryhmään. Ryhmä sijoittuu jaetulle toiseksi pienimmän ryhmän sijalle. Ryhmälle tyypillisiä arvoja ovat teoissa ja ajatuksissa itsenäisenä oleminen. He haluavat valita omat päämääränsä itse ja kantaa vastuun sinne pääsemisestä. Toisaalta omaa elämää halutaan kontrolloida ja hallita, toisaalta kuitenkin etsiä vaihtelua ja jännitystä. Itsenäiset vaalivat yksilön vapauksia ja hyväksyvät muiden itsenäiset valinnat. Tehokkuusajattelu on varsin tyypillistä. Kielteisesti suhtaudutaan perinteisiin auktoriteetteihin ja arvoihin, sekä yksilön vapauksien rajoittamiseen ja epäeettisinä pidettyihin elinkeinoihin. (Puohiniemi 2002, 51, 53.)

Toisen, aiemman, suomalaisen tutkimuksen mukaan nuorten asenteet heijastavat heidän maailmankuvansa ristiriitaisuutta. Nuoret nimesivät elämässään tärkeimmiksi asioiksi terveyden, kodin, ihmissuhteet, rakkauden ja työn. Tutkimuksen mukaan nuorilta puuttuu selkeä arvomaailma, joka ankkuroituisi kristinuskoon tai johonkin muuhun ideologiaan. Alle viidennes helsinkiläisistä ja puolet pohjalaisista nuorista, jotka tutkimukseen osallistuivat, uskoi kirkon jumalaan. Myös eurooppalaiset vertailututkimukset osoittavat samaa ideologista kodittomuutta. (Helve 1997, 147–150.)

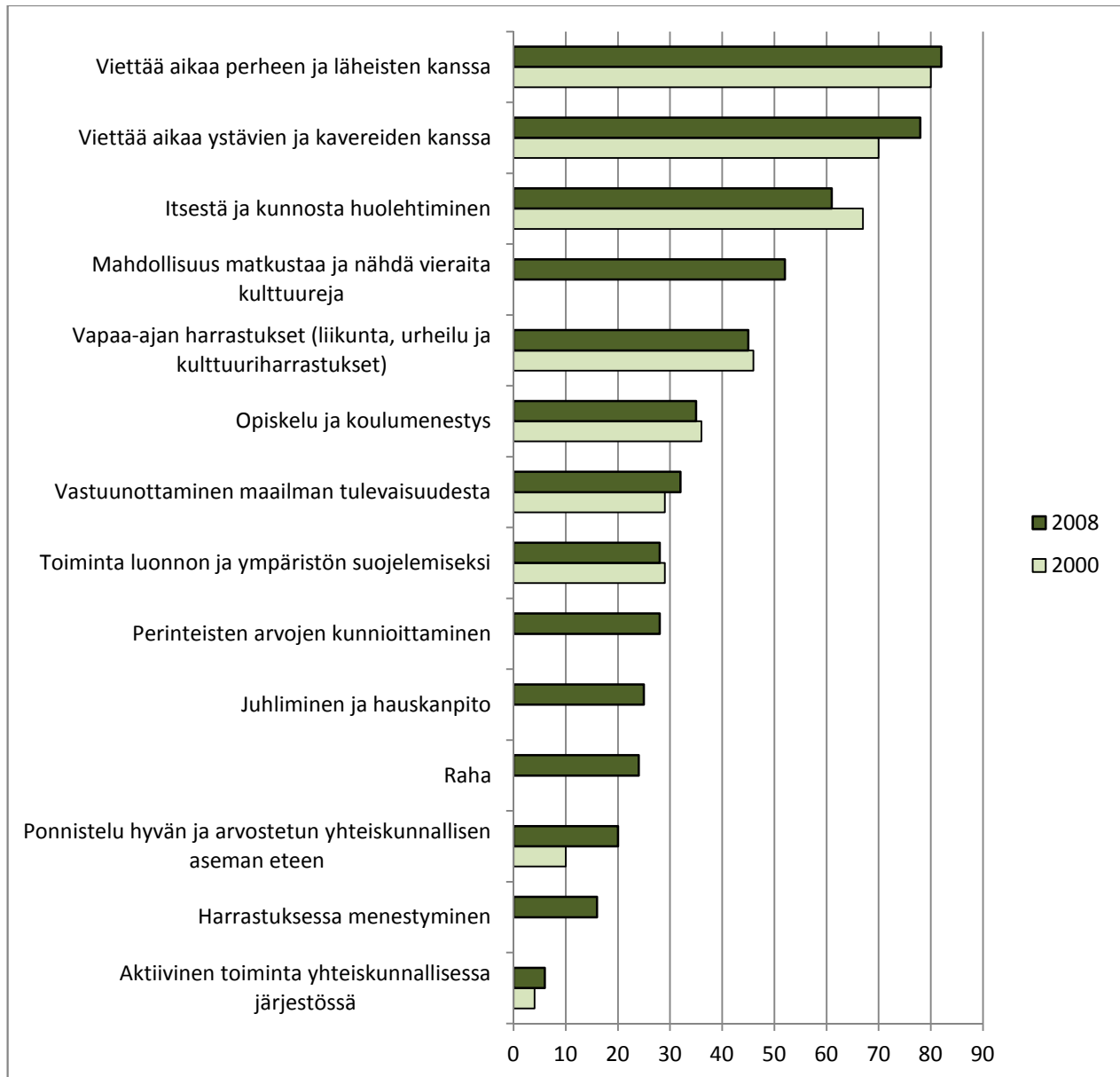
Helven (1997, 156–157) tutkimuksen mukaan nuorilla voidaan erottaa useita erilaisia arvomaailmoja kuten materialistinen, traditionalistinen (protestanttiseen etiikkaan liittyvät arvot) ja yksilöllisyyttä ja omaa henkistä hyvinvointia korostava individualistinen arvomaailma. Selkeitä ydinarvoja ei kuitenkaan tunnu olevan ja tutkimus osoittaa harvan nuoren kuuluvan vain yhteen tyyppiin. Sama nuori voi siis olla joissakin asioissa individualisti, toisissa rasisti tai humanisti. Onkin syytä pohtia, miten nämä nuoret sopeutuvat pirstaleisine maailmankuvineen ja kelluvine arvoineen epävarmaan, muuttuvaan maailmaan?

Jokainen päätöksemme pohjautuu niihin arvoihin ja periaatteisiin, joiden mukaan olemme valinneet elää ja joka kerta kun valitsemme kahden vaihtoehdon väliltä, arvomme määrittelevät lopputuloksen (Wendelin 2008). Arvot siis vaikuttavat kauttamme esimerkiksi siihen millaista yhteiskuntaa rakennamme. Puohiniemen tutkimuksen mukaan hieman kärjistäen ja ryhmiä yhdistellen nuoremme ovat yksilön vapautta arvostavia, oman mielihyvänsä ohjaamia, itseään varten eläviä, nautintohakuisia ja itse itseään ohjaavia. Mielestäni Puohiniemen tutkimus kuvaa karulla tavalla nuortemme arvomaailmaa ja kristillisten perusarvojen unohdusta. Itseohjautuvien universalistien ryhmä taspainotta tilannetta hieman, mutta kaiken kaikkiaan ryhmien kuvaukset ovat melko itsekeskeisiä. Mikäli nuorten arvomaailma ei muutu, millaisia valintoja he aikuisena tulevat tekemään ja millaista yhteiskuntaa he rakentavat?

4.3 Elämän tärkeät asiat

Vuoden 2008 Nuorisobarometri tutki muun muassa nuorille tärkeitä asioita. Yhtenä kysymyksenä oli ”Kuinka tärkeänä pidät seuraavia asioita omassa elämässäsi?” Kuvio 1

esittää prosentteina kuinka moni vastaajista on pitänyt esitettyjä asioita erittäin tärkeänä elämässään. Vastausvaihtoehdoissa oli viisi vaihtoehtoa, mutta Kuvio 1:n tiedot olen poiminut vain erittäin tärkeiksi vastattujen perusteella. Kuviossa on vertailtu vuosien 2008 ja 2000 nuorisobarometrin vastauksia. Joitakin aiheita ei ole kysytty vuoden 2000 barometrissa, jolloin ne on jätetty vaille vastausta. Muutokset vastauksissa eivät pääsääntöisesti ole kovin suuria. Suurinta kasvua on tapahtunut ystävien ja kavereiden tärkeyden suhteen (+8 prosenttiyksikköä) sekä ponnistelussa hyvän ja arvostetun yhteiskunnallisen aseman eteen (+10 prosenttiyksikköä). Suurinta laskua erittäin tärkeinä pidettyjen asioiden kohdalla on tapahtunut itsestä ja kunnosta huolehtimisessa sen tärkeyden pudottua kuusi prosenttiyksikköä. (Myllyniemi 2008, 106–107.) Syitä muutoksiin nuorisobarometri ei kerro, mutta pohdin mahtaako itsestä huolehtimisen tärkeyden laskulla olla jotain tekemistä sen kanssa, että yhteiskunnallisen aseman eteen koetaan tarvetta ponnistella enemmän? Voiko arvostetun yhteiskunnallisen aseman ponnistelu siis ajaa jossain kohtaa tärkeysjärjestyksessä itsestä ja omasta kunnosta huolehtimisen edelle? Tätä tilannetta on mielenkiintoista jäädä seuraamaan tulevissa nuorisobarometreissa.

KUVIO 1. Asioiden tärkeys (Myllyniemi 2008, 106–107)

Viiden tärkeimmän asian kärjen nuorten elämässä muodostavat siis perhe ja läheiset (82%), ystävät ja kaverit (78%), itsestä ja kunnosta huolehtiminen (61%), mahdollisuus matkustella (52%) ja vapaa-ajan harrastukset (45%) (Myllyniemi 2008, 106–107). Nuorisobarometrissa esitetyt tärkeät asiat sisältävät suurempia kokonaisuuksia, kuten perheen, ystävät, työn, opiskelun, oman hyvinvoinnin ja vapaa-ajan harrastukset. Sen lisäksi joukkoon on laitettu asioita, kuten juhliminen ja hauskanpito, jonka olisi voinut sisällyttää jonkin muun isomman otsakkeen alle (esimerkiksi vapaa-aika). Asiat kuten juhliminen ja hauskanpito, harrastuksessa menestyminen ja toiminta luonnon ja ympäristön suojelemiseksi kertovat kuitenkin nuorten suhtautumisesta ajankohtaisiin ja nuorten

elämässä keskeisenä oleviin asioihin. Olisi ollut kuitenkin mielenkiintoista nähdä mille sijalle ”suhde Jumalaan” tai vaikkapa ”uskonnolliseen yhteisöön kuuluminen ja sen toimintaan osallistuminen” olisi nuorten vastauksissa päätynyt. Myös Myllyniemi (2008, 106) kirjoittaa, ettei kysytyjen asioiden luettelo ole kattava, mutta antaa kyllä kokonaisuutena suuntaa-antavan kuvan nuorten tämän hetken arvostuksista.

Myllyniemi (2008, 106–107; 2007, 110–111) viittaa myös vuoden 2007 nuorisobarometriin, jossa asioiden tärkeyttä tarkasteltiin hieman eri tavalla. Myös tuossa tutkimuksessa tärkeimmiksi asioiksi elämään tyytyväisyyden kannalta havaittiin ihmissuhteet ja terveydentila. Vuoden 2005 nuorisobarometrissa kyselyn kohteena olivat myös ”kaikkien uskontojen arvojen kunnioittaminen” ja omien uskonnollisten arvojen kunnioittaminen”. Kaikkien uskontojen arvojen kunnioittamista erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä piti yhteensä 63.3% kun taas omien uskonnollisten arvojen kunnioittamista tärkeänä pitävien määrä oli 61.4%. Kaikkien uskontojen arvoja pidettiin siis hieman tärkeämpinä kuin omien. (Myllyniemi 2005, 44.)

Vuoden 2006 nuorisobarometrissa nuorilta kysyttiin, kuinka usein he käyvät kirkossa tai uskonnollisissa tilaisuuksissa, mikäli häitä, hautajaisia ja ristiäisiä ei oteta lukuun. Kaikista vastaajista 30% ja evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluvista nuorista 27%, ilmoitti ettei käytännössä koskaan käy kirkossa tai uskonnollisissa tilaisuuksissa. Nuoret ovat hyvin passiivisia kirkossa kävijöitä, sillä harvempi kuin yksi kymmenestä sanoi käyvänsä kirkossa vähintään kerran kuukaudessa. Uskonnollisena itsenään pitäviä nuoria oli 42% vastaajista, eivätkä hekään juuri ilmoita käyvänsä kirkossa. Nuorten mielestä kirkko kuitenkin antaa päteviä vastauksia ihmisten hengellisiin tarpeisiin ja ongelmiin. Jopa 79% nuorista ajattelee näin ja peräti 47% kirkkoon kuuluneista, mutta siitä itse eronneista pitää kirkkoa pätevänä vastaajana edellä mainittuihin asioihin. (Myllyniemi 2006, 56–59.)

4.4 Kristilliset arvot

Leirimateriaalissa keskeisenä opetuksena ovat elämän tärkeät asiat. Materiaalin ensimmäisessä versiossa tärkeiksi asioiksi olin valinnut seuraavat: 1)Jumala, 2)aviopuoliso, 3)lapset 4)seurakunta ja 5)ansiotyö ja opiskelu (Kurppa & Kurppa 2011). Tätä järjestys-

tä muokkasin ikäryhmän nuorille sopivammaksi siten, että aviopuoliso ja lapset yhdistyivät perheeksi ja ihmissuhteiksi. Lisäksi olin nostanut materiaaliin keskustelun kohteeksi harrastukset, joiden merkityksen ja tärkeyden ajattelin herättävän keskustelua nuorten parissa. Testattuani tämän opetuksen leirillä, tulin siihen tulokseen että harrastuksia ja kunnosta huolehtimista tulisi huomioida opetuksessa paremmin. Löydettyäni hieman erilaisen arvoluetteloversion Hanna Ranssi-Matikaiselta, päädyin käyttämään sitä sen paremman kattavuuden vuoksi lopullisen materiaalin tukena.

Hanna Ranssi-Matikainen on Helsingin Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen (HNMKY) perhetyön johtaja (Helsingin NMKY ry, i.a.). Hänen työhönsä kuuluu muun muassa avioliittotyö, jonka tueksi hän on myös kirjoittanut kirjan *Paremman avioliiton rakkauspankki*. HNMKY:n avioliitto-opetus perustuu kristilliseen maailmankuvaan. Nykyihminen elää monelta taholta tulevien odotusten paineessa, jolloin tärkeimpien ja keskeisimpien elämänalueiden asettaminen tärkeysjärjestykseen auttaa tekemään hyviä valintoja. (Ranssi-Matikainen 2010, 9–10, 31.)

Lopullisessa leirimateriaalissa olenkin hyödyntänyt Ranssi-Matikaisen (2010, 31) esittelemää arvojärjestystä sen paremman laajuuden vuoksi. Arvojärjestys on muutoin samanlainen kuin Kurppan & Kurppan (2011), mutta tässä versiossa on viiden kohdan sijaan seitsemän:

- 1) Jumalasuhte
- 2) Puoliso ja minä itse
- 3) Lapset
- 4) Kristittyjen välinen yhteys
- 5) Ansiotyö ja opiskelu
- 6) Oma kunto ja hyvinvointi
- 7) Muut ihmiset, asiat ja harrastukset

Miksi sitten juuri tällainen Jumala ensin -tärkeysjärjestys olisi juuri se oikea? Jumalan antamista kymmenestä käskystä ensimmäinen on tämä: ”Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka johdatin sinut pois Egyptistä, orjuuden maasta. Sinulla ei saa olla muita jumalia.” (2.Moos.20:2–3). Elämämme tärkein ja perustavin asia on Jumalan tunteminen. Ensimmäinen käsky laittaa meidän miettimään, minkä varaan me rakennamme elämämme ja kuka tai mikä on se jumala, johon me turvaamme. Kristinuskon Jumala tar-

joaa ainoan todellisen turvan, sillä onhan hän luonut kaiken meidät mukaan lukien. Hän antaa meille lahjaksi elämän ja kaiken sen hyvän, mitä meillä on. Koska Jumala näin meitä rakastaa ja antaa meille kaikkea hyvää, kuuluu meidän rakastaa häntä. (Katekismus 2004, 10–11.) Raamattu korostaa juuri ensimmäisen käskyn tärkeyttä hyvin selkeästi ja toistuvasti (muun muassa 2.Moos.20:1–6, 5.Moos.6:5, Miika 6:8, Matt.6:24, Matt.22:37–38, Mark.12:30). Tämän vuoksi myös materiaalin opetuksessa elämän tärkeistä asioista tulee painottaa juuri jumalasuhteen tärkeyttä ja sitä, että kristityn elämässä Jumalan tulisi olla ensimmäisellä sijalla ja kaikkien muiden asioiden tulla vasta sen jälkeen. Jumalan jälkeen tulevien asioiden tärkeysjärjestystä Raamattu ei yhtä suoraan kerro, joten painopisteen voi hyvin pitää tässä kaikkein tärkeimmässä asiassa.

Jumalan jälkeen tärkeimpänä asiana tulevat puoliso ja minä itse. Monille lapsilleen omistautuneille vanhemmille tulee yllätyksenä se, että vasta tämän jälkeen tärkeysjärjestyksessä tulevat lapset. Syy on kuitenkin selvä ja järkevä, sillä vanhempien välisen suhteen voidessa hyvin, myös lapset voivat paremmin. Jälkikasvun parasta vaalimista onkin se, että puoliset asettavat toisensa arjen valinnoissa lasten edelle. Kun vanhemmat ovat toisilleen rakkaita ja läheisiä, luo se turvallisen paikan lasten kasvulle ja kehitykselle. Puolisolle ja itselle kannattaa siis varata eniten aikaa ja energiaa perheessä. (Ranssi-Matikainen 2010, 33.)

Neljäntenä arvojärjestyksessä on seurakuntayhteys, jossa voimme kasvaa hengellisesti ja palvella toisia ihmisiä. Seurakuntayhteydestä ja hengellisistä tarpeista huolehtiminen antaa voimaa maalliseen työhön ja opiskeluun. Vasta tämän jälkeen arvojärjestyksessä seuraavat ansiotyö ja opiskelu, jotka voivat olla maallisia tai hengellisiä tehtäviä. Moni perheenisä ja -äiti saattaa asettaa työn jopa perheen edelle. Tarkoitus voi olla hyvä; ansaita rahaa perheen elättämiseen, mutta pitkällä aikavälillä se ei välttämättä kanna hyvää hedelmää. Myös Raamatusta viitataan siihen, että mikäli ei osaa huolehtia omasta perheestä, miten voisi huolehtia Jumalan seurakunnasta (1.Tim.3:5). Seurakunnassakaan tehtyä työtä ei siis saa asettaa puolison, itsen ja lasten edelle. (Ranssi-Matikainen 2010, 33–34.)

Kuudenneksi tärkeimpänä asiana on kokonaisvaltainen hyvinvointimme. Tarvitsemme myös lepopäivää, joka on tarkoitettu paitsi jumalasuhteen, myös ihmisten itsensä hoitamista varten. Itsensä hoitaminen voi olla niin fyysisestä hyvinvoinnista huolehtimista

kuin ystävien ja perheen kanssa vietettyä aikaa. Viimeisenä tärkeysjärjestyksessä tulevat muut ihmiset, asiat ja harrastukset; sukulaiset, ystävät ja naapurit. Ystävät ovat ilman muuta tärkeitä, mutta tarjoavat joskus helpon tavan paeta perhettä koskevia vastuutehtäviä. (Ranssi-Matikainen 2010, 34–35.)

Vaikka meillä olisikin asianmukainen arvojärjestys, on asioiden kiireellisyysjärjestys elämässämme helposti toisenlainen. Kiireellisyys- ja pakottavuusjärjestys voi olla täysin päinvastainen sen kanssa mitä haluaisimme. Maailmankuvamme vaikuttaa ajanhallintaamme, ja mikäli meillä on läheinen suhde Jumalaan, etsimme tilaisuuksia viettää aikaa hänen tahtomallaan tavalla. Joudumme väistämättä karsimaan asioita elämässämme. Todellisuus ja käytännön elämä paljastavat todellisen tärkeysjärjestyksemme, sillä se näkyy siinä miten aikamme ja varamme käytämme. (Ranssi-Matikainen 2010, 35–36.)

4.5 Nuorten arvot tulevaisuudessa?

Puohiniemi (2002, 348–349) on tutkimuksensa esittelyn päätteeksi pohtinut ja yrittänyt ennakoita millainen maailma tulee vuonna 2030 olemaan ja millaiset arvot hallitsevat tuon ajan väestöä. Hänen mukaansa arvoilla on hyvin vakaa inhimillinen ja kulttuurinen perusta, mikä tarkoittaa sitä, että tulevaisuuden väestö tulee arvojen suhteen muistuttamaan hyvin paljon nykyistä. Asenteet esimerkiksi joukkoviestintää, tietotekniikkaa ja erilaisia elintarvikkeita kohtaan voivat kuitenkin muuttua huomattavasti riippuen siitä millaisiksi ne vuosien saatossa kehittyvät. Myös tulevaisuudessa ihminen tulee ilmaistamaan omia arvojaan asenteidensa kautta.

Arvion mukaan nuorten arvojen kehitys on helposti ennakoitavissa. Muihin ikäryhmiin verrattaessa nuorimmille ikäryhmille ominaisia arvoja tulevat aina olemaan virikkeellisyys ja nautintahakuisuus. Näiden arvojen päälle rakentuvat vastuullisuuden ja yhteisöllisyyteen liittyvät arvot. Se miten nuoret onnistuvat sosiaalistumaan perhearvoihin määrittelee sitä miten he tulevat selviämään yhteiskunnallisista tehtävistä. Vaikka arvokasvatukseen vaikuttavat yhä enemmän muutkin kuin vanhemmat ja perheyhteisö, kuten aiemmin totesin, on sen vaikutus arvokasvatuksessa edelleen hyvin merkittävä. Arvokasvatus ei tarkoita mitään erillistä kurssia, vaan arkista normaalia olemista ja puuhastelua lapsen kanssa. Lapsuusiässä laiminlyötyä arvokasvatusta on melko mahdotonta

paikata myöhemmin. Arvokasvatuksen onnistuminen ja mahdollinen epäonnistuminen on nähtävissä yhteiskunnassamme. Avioerojen, lasten huostaanottojen ja huumerikollisuuden jatkuva lisääntyminen viestivät siitä, etteivät kaikki arvokasvattajat ole tehtäviensä tasalla. Jos huomattava osa nuorista jää ilman kodin tarjoamaa arvokasvatusta, tulee se näkymään myöhemmin itsekkyytenä ja omaan mielihyvään sekä uusien virikkeiden jatkuvaan etsimiseen keskittymisenä. Tästä seuraa se, että kasvu yhteiskunnan jäseneksi jää kerta kaikkiaan kesken. (Puohiniemi 2002, 347.)

5 NUORTEN AJANKÄYTTÖ

5.1 Ajankäyttö ja sen hallinta

Me länsimaiset ihmiset elämme todella vähän nykyhetkessä. Käytämme aikaa menneisyyden murheiden ja huomisen huolien miettimiseen, emmekä muista elää tässä hetkessä. Menneille emme kuitenkaan voi enää mitään, ja huomisen tulosta emme voi edes olla varmoja. Voimme siis muuttaa vain tätä hetkeä. Kun emme ole läsnä tässä hetkessä, vaan yritämme tehdä monta asiaa yhtä aikaa, energiatasomme putoaa ja mieleemme nousee harha siitä, ettei aikaa ole riittävästi. Kun sen sijaan teemme asioita ollen läsnä joka hetkessä, valitsemme viisaasti sen mitä teemme ja keskitymme siihen. Näin harhakuva ajan riittämättömyydestä häviää. (Rytikangas 2008, 163.)

Ajankäytön hallinnasta puhuttaessa puhutaan niin sanotusta arvoperusteisesta ajankäytöstä. Tärkeämpää kuin luetella erilaisia keinoja työtehtävien listaamiseen ja kalenteriin siirtämiseen, on miettiä arvoihin perustuvia valintoja työ- ja yksityiselämässä. Valintojen kautta syyllisyys tekemättömistä asioista vähenee ja elämässä saavutetaan parempi tasapaino. Ajankäyttöä kannattaa miettiä nimenomaan omien arvojen kautta ja selvittää itselleen näkyvätkö tärkeimmät roolit käytännössä viikkotasolla kalenterissa. Itseltä kannattaa kysyä mikä muka tärkeämpi asia ajaa tärkeimpien asioiden edelle? (Rytikangas 2008, 47–48.) Rooleilla viitataan edellä vaikkapa nuorten kohdalla tyttären/pojan rooliin, koululaisen tai opiskelijan, seurakuntanuoren, tyttö- tai poikaystävä, kerhoharjoittajan, tukioppilaan tai vaikkapa vapaaehtoisjärjestön aktiivin rooliin riippuen siitä millaisia rooleja itse kullakin on. Erilaisten roolien näkyvyyttä ja tärkeyttä omassa elämässä pohditaan myös leirimateriaalissa olevien työskentelyjen kautta.

5.2 Kiire, kiire, kello käy!

Kiireellä tarkoitetaan asioiden tilaa, jossa jonkun on ehdittävä tehdä jotakin mahdollisimman nopeasti ja tavallista lyhyemmässä ajassa. Kiireellä viitataan myös ajan loppumiseen, hoppuun ja hätään. Arvot, asenteet ja ajankuva -tutkimuksen mukaan 71% 15–75-vuotiaista suomalaisista kokee kiireen selvästi kielteisenä asiana. Vain kuudelle pro-

sentille kiire näyttäytyi myönteisenä asiana. Vastaajista 73% ilmoitti pyrkivänsä pysymään erossa nykyajan kiireisestä elämänrytmistä. Ristiriitaista kyllä, työssäkäyvistä ja opiskelevasta väestönosasta 79% sanoo olevansa kiireinen työssään tai opiskellessaan vaikka se koetaankin negatiivisena asiana. Kolmannes heistä ilmoittaa kiireen jatkuvan vielä vapaa-ajallakin. Tutkimus osoittaa, että työssään kiireiset ovat kiireisiä myös vapaa-ajallaan. (Puohiniemi 2002, 11, 245, 247–248.)

Informaatioteknologisen kehityksen mahdollistaman reaaliaikaisen jatkuvan tavoitettavuuden mahdollisuuden kokee myönteiseksi asiaksi vajaa kolmannes suomalaisista. Halukkaimpia olemaan jatkuvasti tavoitettavissa ovat egoistit (54%), itsenäiset (44%) ja individualistiset hedonistit (44%). Kaksi jälkimmäistä ryhmää ovat juuri niitä joihin suurin osa alle 24-vuotiaista nuorista kuuluu. Reaaliaikaisen tavoitettavuuden ihannointi liittyy selvästi informaatioteknologiseen verkottuneisuuteen. Verkottuneiden todetaan olevan muita kiireisempiä työssä, opiskellessa ja vapaa-aikanakin. He siis elävät intensiivisimmin ajassa mukana, joko omasta halustaan tai tekniikan luomien suorituspainoiden vuoksi. Vapaa-aika on selkeästi yksityistynyt, sillä joka toinen tapaa ystäviään entistä harvemmin. Tapaamisten sijaan ystävyyssuhteita hoidetaan uusien viestintävälineiden avulla ja voidaankin puhua etäseurallisuudesta. (Puohiniemi 2002, 248, 253, 332.)

MTV3 Uutisten Think If Laboratories Oy:llä teettämän kyselyn mukaan yli 80% suomalaisista pitää perheiden arkea liian aikataulutettuna. Vain 8% pitää arkea sopivan aikataulutettuna ja enemmän aikataulutusta toivoo vain 2%. Kyselyyn vastasi 1879 suomalaista. (Åberg 2012.) Aikatauluja luovat muun muassa lasten harrastukset, sillä suurin osa lapsista osallistuu ohjattuun harrastukseen 1–3 kertaa viikossa. MTV3 Uutisten kyselyssä suurin osa vastaajista sanoo, että lapsilla on nykyään liikaa harrastuksia, mutta toisaalta yli kolmannes pitää harrastusten määrää sopivana. (MTV3, 2012.)

Nuorten vapaa-aikatutkimus (2009) osoittaa, että 15–19-vuotiaista nuorista 52% kokee vapaa-ajan määrän tasapainoiseksi. Vapaa-ajan runsautta kokee 28% ikäryhmästä ja sen vähäisyyttä taas 19%. Vertailun vuoksi seuraavan ikähaarukan (20–24-vuotiaat) nuorista 40% kokee määrän olevan tasapainossa, kun taas 35% kokee sitä olevan melko vähän tai liian vähän. Iän lisääntyessä vapaa-aika siis tuntuu vähentyvän. Läksyjen ja kotitöiden ei koettu merkittävästi rajoittavan vapaa-aikaa, mikä on hieman yllättävää. Vain

noin joka kymmenes pitää näitä tekijöitä vapaa-aikaa rajoittavina. (Myllyniemi 2009, 20–21.)

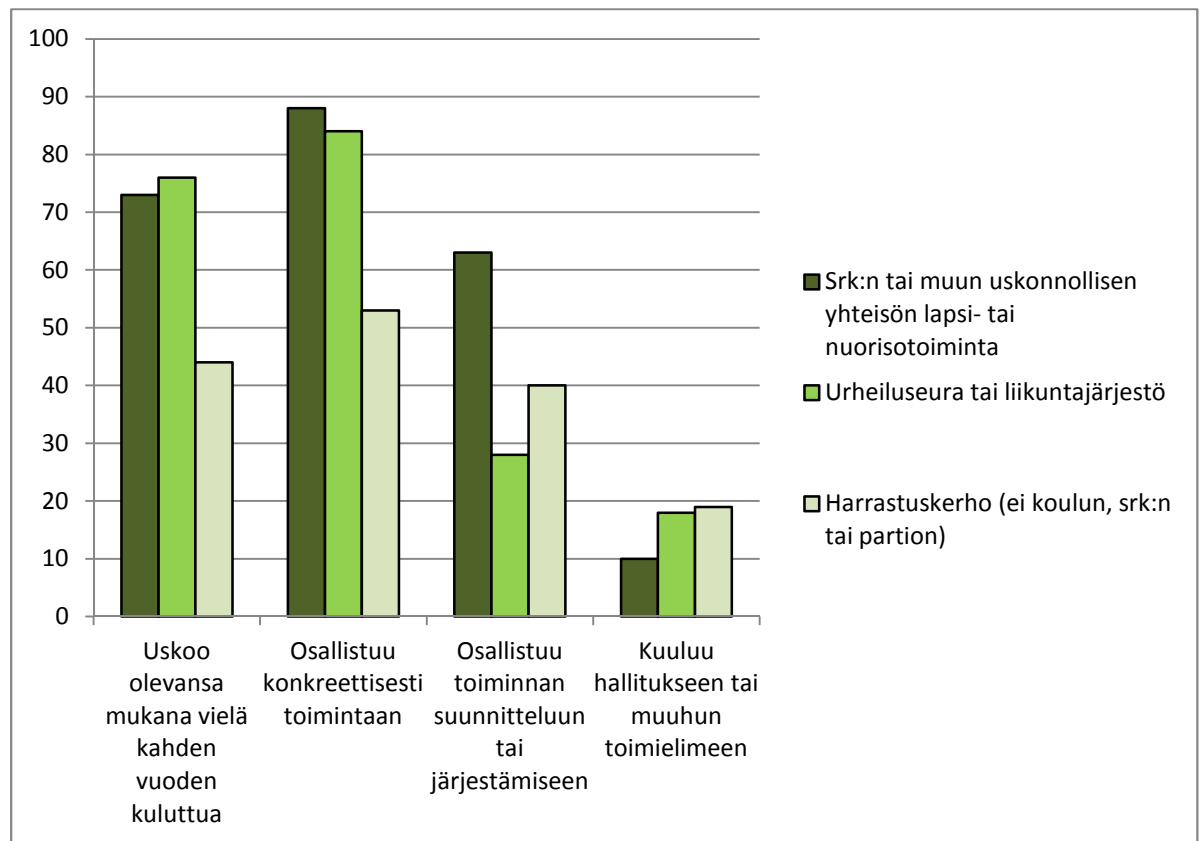
Suunnittelemani nuortenleirin nuoret sijoittuvat ikänsä puolesta niihin nuoriin, jotka nuorten vapaa-aikatutkimuksen mukaan isolta osin kokevat vapaa-aikaa oleva riittävästi. Nuorille tekemieni kyselyjen perusteella moni kuitenkin selvästi pohtii omaa ajankäyttöään ja sitä miten aika riittäisi kaikkeen kiinnostavaan. Keskustelut leirillä myös osoittivat, että moni kokee jopa ahdistavaa kiirettä elämässään, kun taas joku toinen on siinä elämäntilanteessa, että suorastaan kaipaisi enemmän ohjelmaa elämäänsä. Sekä kiire että liika vapaa-aika osoittautuivat siis mahdollisesti ahdistaviksi. Ajankäytön ja ajanhallinnan teemoista puhuminen on kuitenkin mielestäni hyvä tehdä jo varhaisessa vaiheessa, jotta voitaisiin mahdollisesti estää elämän luisuminen liian kiireiseksi.

5.3 Seurakunta-aktiivisuus ja sitoutuminen

Myllyniemi (2009, 35, 37) on tutkinut nuorten järjestöaktiivisuutta ja tutkimuksessa järjestöiksi lasketaan myös seurakunnat. Verratessaan järjestötoiminnassa mukana tai jäsenenä olevien määrää aiempiin tutkimuksiin vuosilta 2001, 1969 ja 1955 käy ilmi, että aktiivisuus on laskenut sekä järjestöihin kuulumisessa, että siinä kuinka moneen järjestöön kuuluu. Vuoden 1969 tutkimuksessa aktiivien osuus oli suurin nykypäivään verrattuna: järjestötoiminnassa on nyt mukana 12 prosenttiyksikköä vähemmän nuoria kuin aktiivisuuden huippuvuonna.

Seurakunnan tai muun uskonnollisen yhteisön lapsi- tai nuorisotoiminnassa mukana olevien osuus on laskenut vuoden 2001 5%:n huipusta 3%:n. Osallistujien iän keskiarvo on myös noussut vuodesta 2001 yhdellä prosenttiyksiköllä ollen nyt 19-vuotta. Seurakunta-aktiivien keski-ikä on mielestäni melko korkea, kun ottaa huomioon kuinka isotoimintaan keskittynyttä seurakuntiemme nuorisotyö on. Seurakuntien ja muiden uskonnollisten yhteisöjen toimintaan sitoudutaan jopa tiiviimmin kuin urheiluseuroihin ja liikuntajärjestöihin. Osallistujamäärät ovat seurakuntatoiminnassa huomattavasti pienemmät kuin urheiluseuroissa, mutta samaa luokkaa kuin harrastuskerhoissa. Vain yhdessä järjestötyypissä toimivista nuorista seurakunnan toiminnassa olevat ovat aktiivi-

simpia osallistujia. Mukana olijoista 68% osallistuu toimintaan vähintään kerran viikossa ja jopa 33% vähintään kolme kertaa viikossa. (Myllyniemi 2009, 39, 40–42, 46.)

KUVIO 2. Sitoutuminen järjestöihin (Myllyniemi 2009, 42)

Tutkimuksen perusteella sitoutuminen seurakuntien toimintaan on siis hyvä niillä jotka siihen sitoutuvat. Näin ollen voidaan olettaa, että esimerkiksi nuortenleirille lähtijät ovat toimintaan sitoutuneita ja myös heidän arvomaailmansa poikkeaa mahdollisesti valtavirrasta. Siten materiaalikaan ei lähde aivan kristinuskon perusteista liikkeelle, mutta huomioi kuitenkin sen millaisessa yhteiskunnassa ja kulttuurissa nuoret elävät sekä millainen heidän ystäviensä elämämaailma mahdollisesti on ja miten se voi vaikuttaa myös sitoutuneisiin seurakuntanuoriin.

6 OPPIMINEN JA OPETTAMINEN

6.1 Konstruktivistinen oppimiskäsitys

Konstruktivismi on tiedon olemusta käsittelevä ajatusmalli, joka on levinnyt laajalle yhteiskunta- ja ihmistieteisiin ja siitä on myös muotoutunut konstruktivistinen oppimiskäsitys. Konstruktivistinen oppimiskäsitys soveltaa näkemystä siitä, että tietomme ei voi olla objektiivista, vaan se on aina yksilön tai yhteisön rakentamaa. (Tynjälä 1999, 37.) Nykyinen rippikoulusuunnitelma ”Elämä, usko, rukous: rippikoulusuunnitelma 2001” hyödyntää paljon konstruktivistista oppimiskäsitystä. Konstruktivistinen oppimisteoria ei kuitenkaan suoraan sovellu rippikoulun pedagogiseksi lähtökohdaksi, sillä rippikoulussa oppimisen kohteena on Jumalan ilmoitus. Tällöin oletuksena on, että Jumalasta voidaan saada tietoa Hänen oman itseilmoituksensa kautta. Konstruktivismin pedagogisia lähtökohtia voidaan kuitenkin hyödyntää rippikoulussa, painottaen oppijoiden omaa aktiivista toimintaa, etsimistä ja löytämistä, kuitenkin hyväksymättä konstruktivismin taustalla olevia perusolettamuksia. (Pruuki & Tirri 2004, 37–38.)

Ihminen oppii parhaiten niitä asioita, jotka ovat mielekkäitä hänen todellisuutensa kannalta. Siksi rippikoulussa opeteltavilla asioilla tulisi olla kiinteä liittymäkohta nuoren elämään. (Pruuki & Tirri 2004, 47.) Nuorisotyössä toimittaessa ja opettaessa tämä sama lähtökohta tulisi ottaa huomioon. Nuortenleiriä suunnitellessani olen pyrkinyt huomioimaan nuorten elämäntilanteen mahdollisimman hyvin, aloittaen siitä että kysymistä aiheesta he haluaisivat opetusta ja mitä tuo teema tarkemmin pitää sisällään.

Konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaan oppiminen ei ole passiivista tiedon vastaanottamista, vaan oppijan aktiivista toimintaa. Oppija rakentaa ja uudelleen rakentaa kuvaansa maailmasta ja omaa toimintaansa siinä. Opettaminen ei siis ole pelkkää tiedon siirtämistä vaan oppimisprosessin, tiedon konstruointiprosessin, ohjaamista. Opettajan rooli voi olla edelleen tärkeä tiedon esittäjänä, mutta vielä tärkeämpää on järjestää oppimistilanteet oppimisprosessia tukeviksi. (Tynjälä 1999, 61; Rauste-von Wright ym. 2003, 53–54.)

Opetuksen lähtökohdaksi tulee ottaa oppijan olemassa olevat tiedot, käsitykset ja uskomukset opiskeltavasta ilmiöstä, koska niiden pohjalta oppija tulkitsee uutta tietoa. Arki-kokemukseen perustuvat käsitykset on syytä nostaa esille, sillä ne voivat olla paljonkin ristiriidassa tieteellisen tiedon kanssa. (Tynjälä 1999, 61–62.) Oman ymmärryksen saavuttamisen arvioinnin prosessi edellyttää hyviä metakognitiivisia taitoja, joita ovat muun muassa muistin ja tarkkaavaisuuden ohjaaminen (Hakkarainen, Lonka & Lipponen 1999, 273). Oppilaan metakognitiivisten taitojen kehittäminen on tärkeää, jotta he oppivat vähitellen oppimisen itsesääteilyyn (esim. tavoitteenasettelu) (Tynjälä 1999, 62).

Ulkoa opettelu ja pänttäminen tulisi unohtaa ja tieto sen sijaan ymmärtää, jotta se olisi merkityksellistä. Faktojen oppiminen on tärkeää, mutta konstruktivismissa ne pyritään oppimaan aitojen ja todellisten tosielämän tilanteiden ja ongelmien kautta. Painopiste on siis faktojen nimeämisen sijaan niiden kuvaamisessa: syy-seuraussuhteiden analysoinnissa, arvioinnissa ja kritisoinnissa. Oppiminen on niin ikään sidoksissa kontekstiinsa: siihen ympäristöön, tilanteeseen ja laajempaan kulttuuriin, jossa oppiminen tapahtuu. Kritisoijien mielestä oppimista ei saisi irrottaa niistä yhteyksistä, joissa opittavia tietoja tullaan käyttämään. Kykyä käyttää opittua tietoa uusissa tilanteissa edistää se, että opiskelussa tieto kytketään erilaisiin konteksteihin, käsitellään sitä useista näkökulmista ja käytetään erilaisia esitystapoja ja oppimistehtäviä. Tällöin oppijoiden tietorakenteisiin muotoutuu monipuolisia kytkentöjä opiskelluista asioista. (Tynjälä 1999, 62–64.)

Puolimatkan (2002, 240–241) mukaan konstruktivismin kannattajat mieltävät konstruktivismin pelkästään käytännölliseksi pedagogiikaksi, jolloin se nähdään vaihtoehtona luennoivalle opetustavalle. Puolimatka huomauttaa, että ilman teoriaa käytäntöä ei voida kehittää teorian pohjalta. Luennoiva opetustapa ei välttämättä tarkoita kuulijoiden olevan passiivisia vastaanottajia, vaan luento voi myös seurata älyllisesti aktiivisesti ja se voi herättää uusia ajatuksia ja luoda pohjaa keskustelulle. Luento voi joskus olla tehokkain tapa auttaa jäsentämään laajoja tiedollisia rakenteita. Ryhmätyö puolestaan ei välttämättä ole älyllisesti aktivoivaa, vaan saattaa jäädä pinnalliseksi keskusteluksi, jossa ei tapahdu tiedollista edistystä. Ryhmätyötä parempi vaihtoehto on yhteistoiminnallinen oppiminen, joka on strukturoitua ja ohjattua ryhmissä oppimista. Nuortenleirin opetuksia suunnitellessa olen pyrkinyt siihen, että niissä on sekä teoreettista, että toiminnallista oppimista. Opetukseen sisältyy paljon ryhmätyötä ja itsenäistäkin työskentelyä, mutta myös luennoivampaa opetusta ja faktatiedon tarjoamista.

Nuortenleirin kohderyhmä on oletusarvoisesti käynyt rippikoulun ja konfirmoitu, joten nuorilla on jo olemassa perustiedot kristinuskosta. Leirillä käsiteltävät aiheet voivat olla osaksi tuttuja, mutta leiri antaa mahdollisuuden tietojen ja ymmärryksen syventämiseen. Nuori, joka on seurakunnan toiminnassa mukana, on yleensä vähintäänkin kiinnostunut uskonasioista, vaikkei välttämättä koe vielä olevansa uskossa. Nuorille on myös rippikoulun jälkeen ehtinyt kertyä kokemuksia seurakunnasta ja omasta uskonelämästä. Leirillä käsiteltävät aiheet liittyvät elämän tärkeisiin asioihin: siis viimekädessä arvoihin ja ajankäyttöön. Näistä teemoista meillä kaikilla on omia kokemuksia ja tietoa vähintään oman elämämme kautta. Oman haasteensa tuo se, että opettajan tulisi tiedostaa mahdolliset ristiriidat erityisesti elämän tärkeiden asioiden kohdalla, sillä nuorten kokemus asioiden tärkeysjärjestyksestä voi olla erilainen kuin se mihin Raamattu meitä ohjaa.

Konstruktivistinen oppimiskäsitys asettaa haasteita opettajalle ja opetussuunnitelman laatimiselle. Oppiminen hahmotetaan oppijan valikoivaksi ja tulkitsevaksi palautteenhakuprosessiksi, joka on tilannesidonnainen. Tällöin tarkkaa ja yksityiskohtaista opetussuunnitelmaa on vaikea laatia. (Rauste-von Wright ym. 2003, 201.) Leirimateriaalissa erityisesti ”Elämän tärkeät asiat” –teema on kokonaisuus, johon on vaikea luoda täysin yksityiskohtaista ”opetussuunnitelmaa”, vaikka niin sanotut oikeat vastaukset ovatkin olemassa. Työskentelyt on suunniteltu hyvin osallistujalähtöisiksi ja keskustellen toteutettaviksi. Tuon kokonaisuuden opettamisessa tulee olla joustava ja avoin, sillä käytännössä nuoret vievät opetusta eteenpäin. Toimiva vuorovaikutus ja nuorten lähtökohtien ja oppimistapojen ymmärrys ovat tärkeässä roolissa tilanteen onnistumisen kannalta.

6.2 Yhteistoiminnallinen, aktiivinen oppiminen ja vuorovaikutus

Sosiaalisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu konstruktivismin pedagogisissa seurauksissa. Sosiaalisen vuorovaikutuksen kautta oppijalla on mahdollisuus ulkoistaa omaa ajatteluaan, saada reflektion aineksia muilta, sekä antaa ja saada sosiaalista tukea. Yhteistoiminnalliset opiskelumuodot tukevat vuorovaikutusta ja oppimisen sosiaalisuutta. (Saarinen 1997, 56; Tynjälä 1999, 65.)

Yhteistoiminnallinen oppiminen onkin nykyhetken tutkimuksessa keskeisenä kohteena. Yhteistoiminnallisessa oppimisessa keskiössä ovat vastavuoroisuus, jaetut tavoitteet ja merkitykset, jaettu toiminta ja sen arviointi sekä yhteisen ymmärryksen rakentaminen. Keskustelun ja yhteisen toiminnan kautta yksilön ajatteluprosessit tulevat näkyviin sekä hänelle itselleen, että myös muille. Näin oppijan on mahdollista reflektoida ajatuksiaan itse ja toisten kanssa. Omien käsitysten ja ratkaisujen perustelu luo pohjaa muilta oppimiselle ja opettaa kyseenalaistamaan omien ajatusprosessien ennako-oletuksia ja itsensä selvyyksiä. (Rauste-von Wright ym. 2003, 61.)

Vuorovaikutus ryhmäläisten kesken on avainasemassa leirillä. Hyvä vuorovaikutus vaikuttaa ratkaisevasti leirin turvallisuuteen ja turvallisen ilmapiirin luomiseen. Jotta keskustelua syntyy vaikeiksikin koetuista asioista, on hyvä ryhmähenki ja rakentava vuorovaikutus tärkeää. Turvallisen ryhmän tarkoitus on auttaa ihmisiä tulemaan ja olemaan omana itsenään, aidosti sellaisina kuin ovat. Turvallisessa ryhmässä uskalletaan olla eri mieltä asioista, yritetään helpottaa muiden pahaa oloa, ilmaistaan omaa pahaa oloa, myönnetään omat virheet ja annetaan ja vastaanotetaan korjaavaa ja myönteistä palautetta. Ryhmänjohtajan tulee huomioida nämä asiat omassa toiminnassaan, sillä hänen käytöksensä antaa mallia myös leiriläisille. (Aalto 2002, 7,12.) Viikonloppuleirillä leiriläisten ollessa vieraita keskenään, ei luultavasti päästä näin syvälliselle ryhmäturvallisuuden tasolle, mutta ryhmäläisten kesken voi silti vallita luottamus ja sitä on tärkeä edistää erilaisella kevyemmällä ryhmäyttävällä toiminnalla. Jotkut nuoret voivat toisaalta olla hyvinkin avoimia ja kertoa omista kipupisteistään elämässä.

7 PROSESSIN KUVAUS

7.1 Leiriproduktion teeman valinta

Opinnäytetyöprosessi käynnistyi vähitellen keväällä 2011 tiedustelemalla halukkaita yhteistyötahoja esimerkiksi leiriproduktioon. Olen kotoisin Jyväskylästä ja ollut aiemmin mukana Tikkakosken alue seurakunnan nuorisotyön toiminnassa. Lisäksi olen ollut lähinnä osallistujana Keski-Suomen Kansanlähetyksessä sekä Helsingin Kansanlähetyksessä. Luontevimmalla tuntui kysellä yhteistyötahoa Jyväskylästä, ja ensimmäisenä opinnäytetyöyhteistyöstä kiinnostui Keski-Suomen Kansanlähetyksen juniori- ja nuorisotyöntekijä Jarkko Lemetyinen.

Ensimmäisessä tapaamisessa toukokuussa 2011 sovimme, että kyseessä on nimenomaan leiriproduktio. Koska en ollut ollut mukana Kansanlähetyksen nuortentoiminnassa, kyselin millaisia aiheita he ovat viimeisen vuoden aikana nuortenilloissa käsitelleet ja ovatko nuoret esittäneet aiheita, joista haluaisivat opetusta. Minulla itselläni ei ollut mitään selkeää teemaa, jota olisin ehdottomasti halunnut lähteä työstämään, vaan halusin että leirin teema voisi olla mahdollisimman paljon nuoria kiinnostava ja he saisivat itse vaikuttaa sen sisältöihin. Listasimme yhdessä aiheita, joista nuoret olivat ilmoittaneet olevansa kiinnostuneita, sekä lisäsimme itse keksimiämme aiheita. Laadin aiheista kyselyn nuorille, jonka Lemetyinen toteutti seuraavassa nuortenillassaan viittausäänestyksenä (Liite 1). Äänestyksen perusteella kolmen kärjen muodostivat vaikeat valinnat, kirkko ja harhaopit sekä kristittyinä kasvaminen. Näistä aiheista päädyin valitsemaan eniten ääniä saaneen vaikeat valinnat. Ajattelen, että kristittyinä kasvaminen liittyy myös valintoihin hyvin olennaisesti, joten sekin teema saadaan luonnollisella tavalla mukaan.

Lemetyinen ehdotti heti alkuun mahdollista yhteistyökuviota Jyväskylän seurakunnan Tikkakosken alue seurakunnan kanssa, ja mielestäni ajatus oli hyvä. Myös Tikkakosken alue seurakunnan nuorisotyönohjaajalle yhteistyökuvio oli mieluisa. Tikkakosken nuorisotyölle oli jo varattu leirikeskus maaliskuulle 2012 nuortenleiriä varten, joten sovimme sen opinnäytetyöleirini ajankohdaksi.

Syksyn 2011 aikana minun oli tarkoitus luoda teoriapohja työlleni, mutta melko pian oivalsin, että vaikeat valinnat voi teemana käsittää lähes mitä tahansa seksuaalieettisistä kysymyksistä aina yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen saakka. Tietoperustaa oli siis hankala alkaa luoda, joten laadin toisen tarkentavan kyselyn ulkomaanharjoitteluni aikana (Liite 2 ja 3). Kyselyt laadin niin Kansanlähetyksen nuorille kuin mukaan tulleille Tikkakosken alue seurakunnan nuorille ja lähetin kyselylomakepohjat lokakuussa kummankin alueen nuorisotyönohjaajille toteutettavaksi nuortenilloissa. Pyysin heitä teettämään kyselyn nimenomaan paperiversiona ja toimittamaan vastaukset minulle postitse Tallinaan, jossa olin harjoittelussa.

Päädyin teettämään kyselyt paperiversiona siksi, että nuortenillan yhteydessä teetettynä jokaisella nuorella on varmasti aikaa vastata kysymyksiin, ja tuolloin saadaan varmasti vastauksia useammalta nuorelta. Vaikka nuoret käyttävätkin paljon Internetiä, unohtuu kyselyihin vastaaminen helposti muiden viestien sekaan. Kaikki eivät myöskään lue sähköpostia säännöllisesti, jolloin vastauksia saattaa tulla ripotellen eikä niihin vastaamiseen ehkä paneuduta niin paljoa kuin olisi toivottavaa.

Kyselyjen teettäminen venyi molemmilla tahoilla, ja Kansalähetyksen puolelta sain vastaukset vasta palattuani harjoittelusta joulukuun puolivälin jälkeen. Vastaajia oli kuusi. Tikkakoskella kysely oli unohtunut ja lopulta nuorisotyönohjaaja laitto sen seurakuntanuorten nettisivuille tammikuussa, jossa yksi nuori kävi siihen vastaamassa.

Valintakyselyn vastauksista listasin itselleni jokaiseen kohtaan kirjoitetut asiat samaan kenttään ja merkkasin kuinka monta kertaa kyseinen asia eri papereissa ilmaistaan. Lisäksi yritin muodostaa lyhyen tiivistyksen ja nostaa joka kysymyksen keskeisimmän asian esiin. Vastauksissa korostuivat selkeästi ajankäyttö ja suhtautuminen kyselyihin asioihin. Näistä vastauksista syntyi ajatus teemasta, joka linkittyy ajankäyttöön ja elämän tärkeisiin asioihin.

7.2 Työn etenemisaikataulu

7.2.1 Materiaalin työstäminen

Kyselyjen toteutuksen ja vastausten odottelun venyessä koko työlle uhkasi tulla kiire. Kiireisimpänä asiana oli leirin nimen valinta, jotta siitä saadaan aikaan mainos Keski-Suomen Kansanlähetyksen Ystävälehti Ankkuriin. Teeman ollessa vasta ”vaikeat valinnat”, Lemetyinen ehdotti muutamaa nimivaihtoehtoa, joista valittiin ”yksi-risti-kaksi”. Leirin nimen selvittyä Lemetyinen suunnitteli ja toteutti mainoksen. Aikaa teoriapohjan laatimiseen ja materiaalin suunnitteluun jäi lopulta siis vain kolmisen kuukautta. Tämä tarkoitti sitä, että teoriapohja jäi kirjallisessa muodossa hyvin ohueksi ennen leiriä, vaikka olinkin saanut koottua hyvää lähdekirjallisuutta valmiiksi. Materiaalin muotoutuessa sain myös uusia ajatuksia teoreettisen taustan luomiseen.

Suunnittelin mielestäni hyvin tavanomaisen leirin ohjelmarungon, mutta se palveli tarkoitustaan hyvin. Tapasimme leirin henkilökunnan kesken Tikkakosken kirkolla helmikuun 21. päivä. Tuolloin oli selvillä, että leirille lähtevät minun lisäksi Lemetyinen, sekä Tikkakosken alueen työntekijöistä pappi ja kaksi nuorisotyönohjaajaa. Tapaamisessa esittelin leirin aikataulun, hartausaiheita sekä opetuskokonaisuuksia, joista monet olivat vielä kesken. Olin suunnitellut leirille tulevan neljä eri opetuskokonaisuutta, joista kaksi olin suunnitellut tapaamiseen mennessä melko valmiiksi. Lemetyinen ehdotti Kansanlähetyksen kotimaanvierailulla olevan nimikkolähetin vierailua leirille, sillä hän olisi leirin ajankohtana käymässä Suomessa. Lähetystyöntekijän kiireisen aikataulun vuoksi vierailu ei kuitenkaan toteutunut. Tämä selvisi hyvissä ajoin ennen leiriä ja pystyin ottamaan sen suunnittelussa huomioon.

Tapaamisessa sain hyvää palautetta aiheesta ja suunnittelemistani asiasisällöistä ja kokonaisuuksista. Työntekijät olivat myös sitä mieltä, että kahdessa jo pitkälle suunnittelemissani kokonaisuudessa (elämän tärkeät asiat, ajankäyttö) olisi sisältöä niin paljon, ettei enempää tarvitse kehitellä. Tämä sopi hyvin, ja pienensi huomattavasti aikatauluun kohdistuvia paineita. Opetuskokonaisuuksien väheneminen mahdollisti myös syvemmän perehtymisen näihin kahteen teemaan.

7.2.2 Leirijärjestelyt

Leirille ilmoittautuminen tapahtui Jyväskylän seurakunnan nettisivujen kautta sähköisellä ilmoittautumislomakkeella. Lemetyinen informoi Pointti-nuoria ilmoittautumisesta. Keski-Suomen Kansanlähetyksen ystävälehti Ankkurissa oli myös Lemetyisen laatima leirimainos (Liite 4). Määräpäivään mennessä leirille oli ilmoittautunut yhteensä seitsemän nuorta. Määrä oli sekä iloinen että harmittava uutinen. Koska Tikkakosken aluseurakunnassa kaksi edellistä nuortenleiriä oli peruuntunut liian vähäisen osallistujamäärän vuoksi, oli positiivista, että nyt ilmoittautuneita kuitenkin oli. Pointti-nuorten määrää vähensi oletettavasti samaan aikaan Ryttylän Kansanlähetysofistolla ollut isoskoulutus. Näin vähäinen osallistujamäärä sai koko leirille lähtevän työntekijäkaartin miettimään kannattaako lähteä vai hylätä koko ajatus. Omalta osaltani ilmoitin olevani valmis lähtemään niiden nuorten kanssa, jotka olivat ilmoittautuneet, mutta ymmärtäväni myös sen mikäli tämä katsottaisiin resurssien tuhlaamiseksi. Mielestäni päätös kuului viimekädessä Tikkakosken aluseurakunnan työntekijöille, koska kyseessä oli heidän varaamansa leiriviikonloppu. Lopulta työntekijät päättivät järjestää leirin. Yksi syy myönteiselle päätökselle oli nuortenleirien saattaminen uuteen nousuun ja suosioon kahden edellisen peruuntumisen vuoksi.

Leirimateriaalissa pääroolissa ovat opetukset, joita erityisesti halusin testata sellaisina kuin olin ne suunnitellut. Niiden lisäksi materiaaliin kuuluvat ensimmäisen illan tutustumiseen tarkoitettu iltaohjelma, iltakirkko sekä aamu- ja iltahartaudet. Iltaohjelma on sisällöllisesti suunniteltu palvelemaan ennen kaikkea tutustumista ja turvallisen ilmapiirin luomista leiriläisten välille. Se sisältää kuitenkin muutaman leirin teemoja sivuavan leikin, joita ovat seitti ja paras aika.

Materiaaliin kuuluvat hartaudet olen suunnitellut leirin opetussisältöä tukeviksi luonnoksiksi. Niitä ei ole tehty sanasta sanaan toteutettaviksi, vaan pikemminkin antamaan suuntaviivoja sille mitä niissä voisi käsitellä. Ohjeeksi hartauksia pitävälle työntekijöille annoin, että riittää jos puhuu hartaudelle annetusta aiheesta. Muutoin heillä oli vapaat kädet hartauksien toteuttamisessa. Iltakirkon yksi rakenne-ehdotelma löytyy myös materiaalista, mutta leirillä annoin pastorille vapauden tehdä siitä omanlaisensa. Ainoa toive oli, että se tukisi jotenkin leirin teemaa.

Ennen leiriä jaoin työntekijät kanssani opetustehtäviin, sekä hartauksien pitäjiksi. Halusin olla mukana kaikkien opetusten pitämisessä, mutta mielestäni nuorten kannalta olisi ollut ikävä kuunnella pelkästään minun ääntäni koko leirin ajan. Myös työntekijöiden kannalta leirille lähteminen olisi varmasti ollut tylsää, jos heillä ei olisi ollut siellä mitään tehtäviä. Leirillä sovimme vielä jokaisen kanssani opetusvastuussa olevan työntekijän kanssa työnjaosta opetusten pitämisessä. Lemetyisen kanssa pitämämme opetus oli keskustelupainotteinen, joten sovimme lähinnä puhuvamme vuorotellen sen suuremmin suunnittelematta. Muiden työntekijöiden kanssa pitämiini opetukseen liittyi toiminnan lisäksi myös diaesitys. He kokivat luontevammaksi ohjeistaa työskentelyt, ja jättää diaesitysten pitämisen minulle, sillä olin niiden suunnittelijana parhaiten perehtynyt niihin.

Sovimme myös ennakkoon työntekijöiden kesken, että mekin osallistumme kaikkiin yhteisiin työskentelytuokioihin leiriläisten kanssa. Ensimmäisenä iltana jaettuja ryhmiä hyödynnettiin koko leirin ajan. Työntekijöiden osallistuminen lisäsi ryhmäläisten määrää ja mahdollisti myös sen, etteivät he jääneet nuorille vieraiksi. Yhteinen leirihenki syntyi myös parhaiten, kun kaikki olivat mukana kaikessa.

8 LEIRIN TOTEUTUS

8.1 Perjantai

Leirille lähtöpäivänä yksi osallistuja oli sairastunut, joten leirille lähti kuusi nuorta. Myös työntekijätilanteessa tuli pieniä muutoksia siten että toinen Tikkakosken nuorisotyönohjaajista tuli leirille vasta lauantaiamuna papin poistuessa leiriltä. Leirille osallistui ainoastaan yksi minulle tuttu nuori, mutta se ei vaikeuttanut omaa toimintani leirillä.

Leiri alkoi ohjelman mukaisesti perjantai-iltana majoittautumisen merkeissä. Sen jälkeen siirryimme saliin aloittamaan illanviettoa. Leirin turvallisuusvastaava kävi lyhyesti läpi turvallisuuteen liittyvät asiat ja rukoili alkurukouksen. Tämän jälkeen esittelin itseni ja aloitimme laulamalla yhteislaulun. Laulun jälkeen kävimme lyhyen esittelykierron, jossa jokainen sanoi nimensä ja kertoi hieman mistä tulee, mitä tekee sekä millä mielin on leirille tullut. Esittäytyminen oli tärkeää, sillä emme tunteneet toisiamme entuudestaan. Tämän jälkeen leikimme jäänmurtajana toiminutta leikkiä nimeltä ”bussi tulee”. Ilta eteni suunnittelemani iltaohjelmarungon mukaisesti, joskaan emme ehtineet leikkiä kaikkia ohjelmaan varattuja leikkejä.

Jaoin leirin kahteen ryhmään, siten että mahdollisimman harva tunsu toisensa entuudestaan. Myös kaikki työntekijät osallistuivat ryhmien toimintaan tasavertaisina ryhmän jäseninä. Aikaa ryhmien tehtäviin kului enemmän kuin sitä oli varattu. Ryhmien suunniteltua esittäytymisensä kokoonnuimme jälleen yhteen. Ensimmäisen esittäytyvän ryhmän leikki kesti yllättävän kauan, jolloin aikaa vierähti jälleen enemmän kuin oli suunniteltu. Toinen ryhmä ei siis ehtinyt pitää omaa ohjelmanumeroaan, mutta se ei tuntunut ryhmäläisiä haittaavan. Sovimme, että he olisivat esittäneet ohjelmansa seuraavana päivänä, mutta ryhmä ei ollut siihen lopulta innokas. Noin puolisen tuntia aikataulusta jäljessä siirryimme iltapalalle, jossa pappi antoi ohjeet iltakirkkoa varten.

Leiriä suunnitellessani olin ajatellut, että sunnuntaina päättäisimme leirin yhteiseen messuun, jossa jaettaisiin ehtoollinen. Ajatuksena oli leirin teemaan liittyen nimetä se Elämän leipää jakamassa -messuksi. Myös tekstit olisivat olleet kirkkovuoden mukaiset. Messun ajankohdan kannalta ongelmallista oli se, että papin piti lähteä leiriltä jo lauan-

taina, joten sitä ei voitu pitää sunnuntaina. Tästä syystä päädyttiin pitämään iltakirkko perjantai-iltana. Toivoin, että sielläkin olisi jaettu ehtoollista, mutta tällöin tilaisuuden olisi pitänyt olla avoin koko seurakunnalle ja siitä olisi tullut tiedottaa seurakunnan tiedotteissa. Sinne olisi siis saattanut tulla ketä tahansa, jolloin leiriläisten välille kehittyvä yhteishenki olisi rikkoutunut. Lisäksi tilaisuuden olisi pitänyt tuolloin alkaa täsmälleen ilmoitettuun aikaan. Näistä syistä johtuen pidimme iltakirkkohetken ilman ehtoollista.

Iltakirkkohetki pidettiin Vesalan leirikeskukseen riihikirkossa. Tekstit olivat kirkkovuoden seuraavan sunnuntain tekstit, ja ne käsittelivät Jeesusta elämän leipänä. Nuoret pääsivät osallistumaan synnintunnustukseen ja esirukoukseen. Synnintunnustus toteutettiin siten, että osallistujia oli kehoitettu ottamaan mukaan esine, joka kuvaa jotakin syntiä joka on läsnä henkilön elämässä. Mikäli sopivaa esinettä ei ollut mukana, saattoi se olla jokin satunnainen esine, johon liitti ajatuksensa. Synnintunnustuksen aikana jokainen toi vuorotellen esineensä alttarikaiteelle ja sai halutessaan sanoa mitä se merkitsee. Esirukousta varten kirkkoon oli otettu mukaan erivärisiä kiviä ja joka värille oli tietty merkitys (esimerkiksi luonto, läheiset, suru). Alttarikaiteelle asetettiin kivien ja niiden merkitysten lisäksi pieni kulho, johon osallistujat saivat valita kiviä sen mukaan minkä asioiden puolesta halusivat rukoilla. Kirkkohetken jälkeen oli mahdollista jäädä vielä hetkeksi laulamaan tai rukoilemaan kirkkotilaan. Nuorille kerrottiin myös, että halutessaan he voivat pyytää jotakuta työntekijää rukoilemaan kanssaan. Jäimme kaikki laulamaan nuorten veisuja hetkeksi ennen iltakävelyä takaisin majoitusrakennukseen. Riihikirkosta lähdön jälkeen sai halutessaan mennä nukkumaan tai jäädä vielä pelailemaan yhteisiin tiloihin.

8.2 Lauantai

8.2.1 Aamupäivä: aamuhartaus ja elämän tärkeät asiat; osio 1

Herätys ja aamupala tapahtuivat omatoimisesti. Yhdeksältä aloitimme Lemetyisen pitämällä aamuhartaudella, jossa käsiteltiin sitä millaisia erilaisia ajanjaksoja ja vaiheita näemme elämässämme. Ajatuksena oli kuvata sitä miten Jumala näkee meidät ja elämämme kokonaisuutena. Hartauden jälkeen aloitimme ensimmäisellä opetuskokonaisuudella: elämän tärkeillä asioilla. Elämän tärkeät asiat -opetus oli jaettu kahteen osaan,

sillä siinä riittäisi työstettävää koko päiväksi. Pidimme ensimmäisen osion siitä yhdessä Lemetyisen kanssa. Olin suunnitellut työskentelyyn ”Isot kivet” -mallin, jossa ruukku täytetään isoilla kivillä, pienillä kivillä, hiekalla ja vedellä (perustuu Suuret kivet nimiseen tarinaan, katso liite materiaalista). Jotta kaikki asiat mahtuvat ruukkuun, tulee se täyttää oikeassa järjestyksessä. Tällä havainnollistetaan sitä, että elämässäkkin tulee miettiä mitkä asiat ovat niitä isoja ja tärkeitä asioita, joille haluamme antaa eniten tilaa ja aikaa. Olin varannut tarvikkeet mukaani, mutta jo testatessani huomasin, että toteutus ontuu. Onnistuminen olisi vaatinut todella ison ruukun ja isoja kiviä, ei aivan tavallista kukkapurkkia. Lemetyinen oli kuitenkin jo aiemmin sähköpostissa maininnut tangram-paloista, joilla saman ajatuksen saa havainnollistettua hieman eri tavoin. Tangramissa on tietty alusta, johon palat tulee asetella oikein, jotta ne mahtuvat sinne. Osa paloista on isoja ja osa pieniä. Koska tämä osoittautui toimivammaksi, käytimme sitä.

Kaikissa leirillä tekemissämme työskentelyissä, joissa toimittiin kahdessa ryhmässä, hyödynnettiin ensimmäisenä iltana jaettuja ryhmiä. Ryhmät saivat vuorotellen yrittää ratkaista tangram-tehtävän, kun toinen ryhmä sillä aikaa arvioi aikaa. Kumpikaan ryhmä ei saanut tangram-palojen arvoitusta ratkaistua, mutta niiden avulla saimme havainnollistettua hyvin sen mitä tulisimme käsittelemään aamupäivän aikana. Ajan arvioinnissa tehtävänä oli arvioida kuinka kauan on kaksi minuuttia. Ajan arviointi jäi tässä yhteydessä melko irralliseksi, ja olisi ollut parempi liittää se johonkin toiseen yhteyteen, jossa olisi puhuttu enemmän ajankäytöstä.

Seuraavaksi tartuimme elämän tärkeisiin asioihin post-it -lapputyöskentelyn avulla. Jokainen kirjoitti lapuille kymmenen tärkeintä asiaa elämässään, miettimättä kuitenkaan niiden tärkeysjärjestystä. Monille oli hankalaa keksiä kymmenen tärkeää asiaa, vaikka ensimmäiset noin kuusi asiaa keksittiinkin helposti. Loput asioista olivat siis melko yksittäisiä kuten nauru ja villasukat. Leiriläiset toivat lappunsa fläppitaululle, jonne ryhmittelimme ne. Ryhmittelyn mukaan katsoimme mitkä asiat muodostavat isoimman ryhmän. Ryhmille jaettiin myös ”Elämäni tärkeimmät asiat” -moniste, jossa oli neljä isoa ja seitsemän pientä kiveä. Tähän monisteeseen ryhmät miettivät yhteisesti neljä heille tärkeintä asiaa hyödyntäen fläppitaululle koottuja asioita. Tärkeimmiksi asioiksi ryhmät valitsivat:

Ryhmä 1	Ryhmä 2
1) Jumala	1) Usko ja Jumala
2) Sosiaaliset suhteet	2) Läheiset ja rakkaat ihmiset
3) Lähimmäisen rakkaus	3) Arjen työt, harrastukset, hovit ja vapaa-aika
4) Terveys ja harrastukset	4) Terveys

Ryhmät yhdistivät listansa ja laativat niistä yhden yhteisen määritellen samalla mitä asioita kuhunkin ryhmään kuuluu

- 1) Usko ja Jumala (Jumalan sana, opetus, seurakunta)
- 2) Sosiaaliset suhteet (perhe, ystävät, sukulaiset, hyvät ja huonot ihmissuhteet, seurakunta)
- 3) Arjen työt (työ, harrastukset, seurakunta, kaikki tekeminen, terveys)
- 4) Lähimmäisen rakkaus (seurakunta)

Kuten materiaalista ilmenee, tavoitteena oli päästä työstämään juuri näitä teemoja. Poikkeuksen toi nuorten valitsema lähimmäisen rakkauden teema, jonka tilalla materiaalissa olisi ollut seurakunta. Koska ryhmät olivat sisällyttäneet seurakunnan kaikkiin kohtiin, sen annettiin mennä niin. Toisaalta olisi voinut olla selkeämpää ehdottaa ryhmälle seurakunnan nostamista omaksi kokonaisuudekseen, koska se selkeästi koettiin tärkeäksi asiaksi.

Seuraavaksi aiheet jaettiin ryhmien kesken ja he lähtivät työstämään niitä eteenpäin. Leirimateriaaliin on koottu joitakin raamatunkohtia, joiden kautta kutakin teemaa olisi voinut lähteä tarkastelemaan. Koska molemmissa ryhmissä oli yksi työntekijä, saivat ryhmät kuitenkin selvittää ilman johdattelevia jakeita. Työskentelyn tavoitteena oli laatia mind map jokaisen teeman ympärille. Mind mappiin tuli koota raamatunkohtien valossa perusteluja asian tärkeydelle sekä miettiä miksi kyseinen asia on itselle tärkeä. Työskentelyn jälkeen oli aika mennä syömään ja ulkoilemaan.

8.2.2 Iltapäivä: Elämän tärkeät asiat, osio 2

Iltapäivän työskentely aloitettiin aikataulusta reilusti jäljessä päivajuoman yhteydessä olleen tikkupullan paiston venyessä odotettua pidemmäksi. Jokainen ryhmä esitteli aa-

mupäivällä työstetyt mind mapit ja keskustelimme niiden tuomista ajatuksista. Kun mind mapit oli purettu, ohjaajaparini vaihtui, ja siirryimme Elämän tärkeät asiat -osio 2:n. Aloitimme piirtämällä aikaympyröitä. Aikaympyrästä tuli ilmetä mihin asioihin itse kukin tavallisena arkipäivänä käyttää aikaa. Osallistujat saivat kertoa omista ympyröistään koko ryhmälle ja vertailla ympyröitä keskenään. Toisilla oli selvästi täydempi ympyrä kuin toisilla, mutta elämäntilanteet selittivät eroja. Keskustelimme yhteisesti siitä olemmeko tyytyväisiä omaan ajankäyttöömme ja mitä haluaisimme muuttaa. Useimmat kokivat ajan riittämättömäksi. Pohdimme myös miten yhden lisätunnin saaminen vaikuttaisi ajankäyttöömme ja tulimme siihen tulokseen, että hetkellisesti se helpottaisi, mutta pian sekin olisi täytetty ohjelmalla. Käytimme paljon aikaa ympyrän tekemiseen ja siitä keskusteluun. Tämän jälkeen kävin lyhyesti läpi aiheesta laatimani diaesityksen (materiaalin Liite 4), jossa nostin esille tietynlaisen tärkeysjärjestyksen merkitystä. Tarkoitus oli nostaa esille erityisesti Jumalan merkitystä elämässämme. Diaesityksen päätyttyä lähdimme hieman suunniteltua myöhemmin syömään.

8.2.3 Ilta: Päivän purku ja iltahartaus

Ruokailun jälkeen oli ohjelmassa vuorossa päivän purkuhetki. Alun perin olin suunnitellut purkutilanteeseen muutaman palautteen keräämis- ja jakamiskysymyksen, sekä hiljentymisen. Pitäessämme ensimmäistä opetusosuutta Lemetyisen kanssa, mietimme että seurakunta -teemaa voisi kuitenkin tuoda vähän enemmän esille. Minulla oli mukana itse piirtämäni kuva kirkosta ja ehdotin, että leiriläiset voisivat pohtia millainen on hyvä seurakunta ja mitä toimintaa siellä voisi olla. Ohjaajaparini mielestä ajatus oli hyvä, joten aloitimme tällä työskentelyllä. Leiriläisistä huomasin, että he ovat jo varsin väsyneitä ja se näkyi myös hienoisena keskittymiskyvyn puutteena. Ihanneseurakunta synnytti kuitenkin hyviä ajatuksia ja keskustelua. Yksi nuorista oli hiljattain muuttanut Tikkakoskelle ja muisteli entisen kotiseurakuntansa hyvää ja monipuolista nuorten toimintaa. Leiriläiset pohtivat myös asioita ja toimintamuotoja, jotka voisivat yhdistää erikäisiä seurakuntalaisia.

Työskentelyn jälkeen pidin päivästä lyhyen purkuhetken. Aluksi leiriläiset liikkuivat tietyllä janalla sen mukaan olivatko päivän aiheet olleet kiinnostavia vai eivät ja millä mielin he ovat. Kysyin myös heidän mielipidettään ryhmätyöskentelyjen määrästä.

Tunnelmat olivat hyvät ja päivän aiheet oli koettu mielenkiintoisiksi. Ryhmätöitä oli leiriläisten mielestä ollut sopivasti, mutta he halusivat kuitenkin vaihtaa ryhmäläisiä, jotta voisivat tutustua muihinkin. Koska meillä oli vain kaksi ryhmää, niiden sekoittaminen oli vaikeaa, mutta teimme kuitenkin yhden ryhmäläisen vaihdoksen molemmissa ryhmissä. Kävimme kierroksen oivalluksista, ja askarruttamaan jääneistä asioista. Tässä kohtaa oli myös mahdollista esittää kysymyksiä. Leiriläiset kertoivat kokemuksistaan vuorotellen ja erityisesti aikaympyrän tekeminen sai kiitosta osakseen, sillä sen avulla oli ollut helppo hahmottaa omaa elämää ja ajankäyttöä. Lähes kaikki sanoivat jääneensä pohtimaan omaa elämäntilannetta suhteessa ajankäyttöön ja elämänsä tärkeisiin asioihin. Kysymyksiä tai epäselväksi jääneitä asioita ei nostettu esiin.

Purkuhetken jälkeen oli saunomisen ja vapaan yhdessä olemisen ja puuhaamisen vuoro. Kaikki taisivat käyttää saunan rentouttavaa löylyä hyväkseen. Ilta eteni ilman sen tarkempaa aikataulua. Kun kaikki olivat saunoneet, syötiin iltapala ja sen jälkeen kokoonnuimme iltahartauteen noin kello 23. Aiheeksi oli annettu uskonelämässä uupuminen mahdollisia omia kokemuksia hyödyntäen. Valitsin tällaisen aiheen siksi, että päivän aiheissa nousi vahvasti esille Jumalan ja uskonelämän tärkeys elämässä. Vaikka nuoret kokevatkin ne tärkeiksi, voi aikaympyrää katsoessa alkaa tuntua siltä, etteivät ne ole kuitenkaan tarpeeksi tärkeitä, mikä taas saattaa johtaa ahdistuksen ja riittämättömyyden tunteisiin. Hartauden tarkoitus oli valottaa sitä, ettei uskonelämästä saa tulla taakkaa ja vaikka siihen hetkellisesti uupuisikin, niin sitä ei kannata liikaa säikähtää. Iltahartauden jälkeen jäimme vielä hetkeksi laulamaan yhdessä takkatulen äärelle ja sen jälkeen leiriläiset saivat valita jäävätkö vielä pelailemaan, vai lähtevätkö nukkumaan.

8.3 Sunnuntai

Aamu alkoi jälleen omatoimisesti aamupalalla, jonka jälkeen kokoonnuimme minun pitämäni aamuhartauteen. Hartauden aiheena oli ajankäyttö, jossa nostin esille jokaisen hetken tärkeyden ja arvokkuuden. Tarkoitus oli myös herätellä kuulijoita elämään tässä ja nyt ”sitten kun” -elämän sijaan.

Hartauden jälkeen aloitimme viimeisen työskentelyn, jonka olin nimennyt Mallia Jeesuksesta -työskentelyksi. Materiaalissa opetuksen alkuun olen laittanut aiheeseen virit-

tävän näytelmän, mutta jätimme sen toteuttamatta, sillä katsoimme, että aiheeseen viritäytymiseksi riittävät alkutyöskentelytkin. Ohjaajaparini johdolla ryhmät laativat yhdessä mind mapin kiireestä ja siitä mitä se aiheuttaa. Ryhmät miettivät myös mitkä asiat auttaisivat kiireettömyyteen. Toisena työskentelynä ryhmät kokosivat ja kuvasivat lehti-leikkeiden avulla niitä asioita, joita he kokevat yhteiskuntamme jäseniltään odottavan. Tämä jälkimmäinen työskentely osoittautui innostavaksi ja ajatuksia herättäväksi aiheeksi ja nuoret olivat siinä antaumuksella mukana. Työskentelyjen jälkeen tuotokset esiteltiin kaikille yhteisesti ja niiden herättämistä ajatuksista keskusteltiin. Kiire tuntui nuorista ahdistavalta ja yhteiskunnan koettiin asettavan paljon paineita ja suuria odotuksia etenkin nuorille. Odotukset koettiin melko mahdottomina täyttää.

Työskentelyjen jälkeen kävin läpi Mallia Jeesuksesta –diaesityksen (materiaalin liite 5). Diaesityksen tavoitteena oli osoittaa nuorille miten Jeesus käytti aikaa ja pohtia voimmeko me ottaa Jeesuksesta mallia omaan elämäämme. Ryhmät osallistuivat tutkimalla muutamia diaesityksessä olleita raamatunkohtia ja pohtimalla minkälaisen mallin ajankäytöstä Jeesus niissä tilanteissa antaa. Diaesitys oli muuten hyvä, mutta siinä ilmeni jonkin verran toistoa ja muutama ylimääräinen raamatunkohta oli unohtunut joukkoon. Alkutyöskentelyt veivät myös yllättävän paljon aikaa, jolloin diaesitys käytiin melko ripeästi läpi. Hienoisesta toistosta johtuen tämä ei kuitenkaan suuremmin haitannut. Lopuksi työskentelyyn kuului vielä lyhyt askartelu. Jokaisen tuli miettiä yksi raamatunkohta, joka muistuttaa jostakin asiasta jonka haluaa leiriltä muistaa. Tästä raamatunkohdasta jokainen askarteli itselleen joko kirjanmerkin, kortin, tai pienen huoneen- taulun. Kaikki taisivat päätyä tekemään pienen kirjanmerkin tai useammankin.

Ruokailun jälkeen oli aika siivota ja kirjoitella palautetta leiristä. Kun loppusiivoukset oli tehty, kokoonnuimme vielä päätöshartauteen, jossa jokainen sai näyttää ennen ruokailua tekemänsä kirjanmerkin ja sanoa lyhyesti perustellen millaisen raamatunkohdan oli siihen valinnut. Hartauden jälkeen oli aika kiittäen ja kumartaen siirtyä kotimatalle.

9 PRODUKTION ARVIOINTI

9.1 Leiristä saatu palaute

Leirin päätteeksi pyysin kaikkia osallistujia täyttämään laatimani palautelomakkeen (Liite 5). Myös työntekijät vastasivat samalla lomakkeella. Pappi ei ollut sunnuntaina enää paikalla vastaamassa ja myös Lemetyisen täytyi lähteä heti lounaan jälkeen ehtiäkseen seuraaviin tehtäviin. Palautekyselyyn vastattiin nimettömästi ja kaiken kaikkiaan vastaajia oli kahdeksan.

Lomakkeessa oli ensin kuusi monivalintakysymystä, joissa kysyin 1) kuinka hyvin leirin nimi vastasi leirin sisältöä, 2) oliko leirin tema kiinnostava, 3) mitä mieltä opetusten määrästä oltiin, 4) toistivatko opetukset toisiaan, 5) mitä mieltä opetusten toiminnallisuudesta oltiin ja 6) minkä kokonaisarvosanan leiri saisi asteikolla yhdestä viiteen. Monivalintakysymyksiin olin etukäteen valinnut vaihtoehtoja, esimerkiksi hyvin, kohtalaisesti, huonosti. Näistä vastaaja valitsi kokemustaan parhaiten kuvaavan vaihtoehdon. Näiden jälkeen oli vielä avokysymyksenä ”Ruusut ja risut” -osio, johon sai itse kirjoittaa leirin hyviä ja huonoja puolia, sekä kertoma mahdollisia kehittämideoita.

Leirin nimen ”Yksi-risti-kaksi” koettiin kuvaavan leirin sisältöä kohtalaisesti. Näin vastasivat kaikki kahta lukuun ottamatta. Toisen mielestä nimi vastasi sisältöä hyvin ja toinen oli piirtänyt vastausviivojen kohdalle numerot 1 ja 2 sekä piirtänyt ristin. Tämä vastaus jäi siis hyvin tulkinnanvaraiseksi.

Leirin tema miellettiin kiinnostavaksi (5) tai erittäin kiinnostavaksi (3). Opetusten määrä oli kuuden vastaajan mielestä juuri sopiva. Kahden vastaajan mielestä opetuksia oli liikaa. Toinen heistä oli lisännyt seuraavan kommentin: ”Hyvin vähän liikaa. Vapaa-oleilua kaipaisin vähän enempi”. Kuusi vastaajaa oli sitä mieltä etteivät opetukset toistaneet toisiaan. Kaksi vastaajista oli sitä mieltä, että toistoa oli. Toinen heistä ei ollut kokenut sen kuitenkaan olevan haitaksi. Toinen toiston kannalla ollut vastaaja piti opetusten samankaltaisuutta etuna, sillä se mahdollisti valitun aiheen tarkemman pohdinnan. Opetusten toiminnallisuuden koettiin aktivoineen juuri sopivasti (5) tai olleen ihan ok (3). Leirin kokonaisarvosanaa arvioitiin asteikolla yhdestä viiteen siten, että numero

viisi oli paras arvosana. Arviointi vaihteli kolmesta viiteen sisältäen puolikkaita, plussia ja miinuksia. Keskiarvoksi näistä leiri sai arvosanan neljä.

Ruusut ja risut osioon oli vastattu vaihtelevasti. Kaksi vastaajaa ei ollut kommentoinut mitään, kun taas muutamat olivat kirjoittaneet kaikkiin kohtiin jotakin, osa pidemmäl-
kin. Ruusuihin oli kommentoitu muun muassa seuraavasti:

Unelma seurakunta, koska huomasin jo olevani yhdessä sellaisessa. Eka iltahartaus → toi muistoja mieleen ja sai kevyen olon. (A)

Iltakirkko oli mieleenpainuva. Opetuksissa oli kysytty juuri osallistujien mielipiteitä, minkä vuoksi opetuksista tuli hyvin konkreettisia ja hyödyllisiä. (B)

Lisäksi yksittäisiä ruusuja saivat kiva leiri ja kivat ihmiset, ajankohtaiset ja keskustelua herättävät asiat, ajankäytöstä puhuminen, pelit, lumiveistosten tekeminen, ajankäytön arviointi ja henkilökohtaisesti merkittävien löytöjen tekeminen. Esitellessäni materiaalia työntekijöille ennen leiriä aiheen ajankohtaisuus koettiin jo tuolloin myönteisenä.

Risuja annettiin melko vähän ja iloitsin siitä että opetukset eivät juuri saaneet niitä osakseen. Risuja saivat pullanpaistoon jäänyt liian vähäinen aika ja rakennusten välillä kävely ruokailujen yhteydessä, sillä majoitusrakennuksesta oli noin 400 metrin kävely leirikeskuksen päärakennukseen, jossa kävimme syömässä. Yhden vastaajan mielestä päivällä olisi voinut olla hieman vapaampaakin ohjelmaa. Yksi vastaaja oli myös kirjoittanut, että opetukset toistivat välillä itseään, vaikkakin asia oli tärkeä.

Viisi vastaajaa oli myös kirjannut varteenotettavia kehitysideoita, joista muutama tässä:

Näytelmiä: henksuja, ketsejä ja nuorten laulukirjan lauluja jumalan palvelukseen. (A)

Mahdollisuuksien mukaan opetuskokonaisuudet voisivat käsitellä laajemmin aiheita esim. ajankäytön lisäksi olisi voinut olla muutakin. Toisaalta tällä tavoin päästiin pohtimaan valittua aihetta tarkemmin. (B)

Ehkä leirin aikataulut vähän lipsui, mutta ei haittaavasti. Ajankäytön arviointia voisi parantaa ja suunnitella ohjelman niin, että jotain voisi tarvittaessa jättää pois. (C)

Henkilön A mainitsemat ”henksut” tarkoittavat mitä luultavimmin hengellisiä lauluja tai näytelmiä ja ”ketsit” sketsejä. Tarkentavaa kysymystä en luonnollisesti voinut tehdä

vastauksen kirjoittaneelle henkilölle. Kehitysideoissa mainittiin myös, ettei toiminnallisuutta ole koskaan liikaa. Myös yhteistyötä kaikkien kanssa sekä ryhmien vaihtelua toivottiin enemmän.

9.2 Oma arvio leiristä

Kokonaisuutena olen leiriin ja sen toteutukseen tyytyväinen. Pääroolissa ja erityisen tarkastelun kohteena olleet opetuskokonaisuudet muodostivat mielestäni hyvän paketin. Vaikka osanottajamäärä leirillä ei ollut suuri, ei se mielestäni haitannut leiritunnelman ja hyvän leirin syntymistä. Myös työntekijöiden osallistuminen koko ryhmän ja pienempien ryhmien toimintaan lisäsi yhteishenkeä ja teki kaikkia toisilleen tutummiksi. Monet työskentelyt olivat myös sellaisia, joissa ei haettu jotain tiettyä oikeaa vastausta, vaan pohdittiin asioita yhdessä eri näkökulmista. Tällä tavoin työntekijän mukanaolo ei uskoakseni luo nuorille paineita vapaasta ajatustenvaihdosta toisin kuin yhtä ainoa oikeaa vastausta etsittäessä voisi käydä.

Opetustilanteisiin vaadittu aika yllätti joissakin kohdin hieman, kuten leirin kuvaukses-takin käy ilmi. Opetuskokonaisuuksien aikataulutukseen tulee siis kiinnittää enemmän huomiota ja tarvittaessa myös tiivistää niitä. Näin pienellä ryhmällä aika vielä riitti, mutta mikäli leiriläisiä olisi ollut vaikkapa 20 olisi esimerkiksi ryhmätöiden esittelyyn jäänyt huomattavasti vähemmän aikaa. Toisaalta ainakin Elämän tärkeät asiat osio 1:tä olisi voinut tiivistää ja käydä läpi ripeämpään tahtiin. Tässä opetusosiossa tulee myös huomioida, ettei kaikilla leireillä voi olla työntekijää joka ryhmälle mikäli ryhmiä on vaikkapa neljä. Silloin ryhmille täytyy antaa avuksi raamatunkohtia (materiaalin liite 3) opetuksen työstämiseen ja ohjaajien kiertää tarvittaessa ryhmien apuna.

Lauantai-illan ihanneseurakuntatyöskentely on ainoa opetus, joka jätti hieman ristiriitaisia tuntemuksia. Toisaalta pidän tärkeänä, että seurakunnan merkitystä nostettiin esille, mutta toisaalta osallistujien vireystaso oli jo melko alhainen työskentelyyn, joten se ei välttämättä täysin palvelut tarkoitustaan. Toisaalta taas yhdessä palautelomakkeessa juuri sitä työskentelyä keuhuttiin hyväksi ja oivalluksia tuottavaksi. Hiljentyminen hetki Raamatun äärellä on kuitenkin myös hyvä vaihtoehto.

Eniten iloitsen toiminnallisuuden tavoitteen täytymisestä opetuksissa. Itselleni tuli materiaalia suunniteltaessa sellainen olo, että ryhmätoimintaa on jo liikaa. Halusin kuitenkin, että opetukset aktivoisivat nuoria ajattelemaan ja pohtimaan itse. Pidän tärkeänä hyödyntää konstruktivistista oppimiskäsitystä ja yhteistoiminnallista oppimista, jotta nuoret saivat mahdollisuuden peilata ajatuksiaan toistensa ja työntekijöiden mietteisiin. Ajattelen tämän olleen hyvä reitti saada heidät muistamaan jotakin oppimastaan myös leirin jälkeen.

Opetuksellisesti suurimman haasteen tuotti Elämän tärkeät asiat -osio 1. Tähän oli helppo suunnitella ja miettiä valmiiksi ne asiat, joiden toivoi olevan nuorille niitä tärkeimpiä ja jotka Raamatun mukaan ovat kristityille merkittäviä. Opetus oli kuitenkin tärkeä laatia mahdollisimman nuorilähtöiseksi, jotta sillä olisi jotakin merkitystä heille. Mikäli minä tai kuka tahansa ohjaajista olisi luetellut ennalta valitut asiat tietyssä, hänen mielestään oikeassa arvojärjestyksessä, olisi se helposti voinut aiheuttaa suuren vastareaktion ja kääntää hyvää tarkoittavan asian itseään vastaan. Niinpä opetuksen toteuttaminen vaatii mielestäni pientä riskinottoa ja aitoa keskustelua nuorten kanssa. Tässä tapauksessa nuorten järjestys oli likipitään se joksi sitä toivoin, ja näin ollen se oli yllättävän helppo toteuttaa. Mikään ryhmä ei kuitenkaan ole samanlainen, joten aina tilanne ei välttämättä etene yhtä helposti. Jumalan ja sosiaalisten suhteiden tärkeyteen löydettiin työskentelyssä helposti perusteluita, kun taas terveys, lähimmäisenrakkkaus ja harrastukset osoittautuivat melko haasteellisiksi työstettäviksi. Tämä osaltaan kuitenkin korosti niitä asioita, jotka Raamattu selkeästi ja useaan kertaan osoittaa erityisen tärkeiksi ja kunnioitettaviksi asioiksi.

Leirille ehdotettiin vierailijaksi lähetystyöntekijää kertomaan työstään. Koin ehdotuksen sekä mielenkiintoisena, että hankalana. Aihe itsessään on erittäin mielenkiintoinen, mutta hankalaksi sen teki mielessäni leirin teemaan liittäminen. Minun päätökseni viipyminen ja lähetystyöntekijän lomasuunnitelmien lisääntyminen johtivat kuitenkin siihen, että vierailu ei onnistunut. Mikäli tällainen mahdollisuus tarjoutuisi uudelleen, ottaisin sen ilolla vastaan. Asiaa tarkemmin pohdittuani aihekin sopii aivan mainiosti leirin teemaan. Ajattelen, että lähetystyöhön lähteminen on Jumalan kutsuun vastaamista ja usein se vie lähetin vieraaseen maahan ja täysin erilaiseen kulttuuriin. Lähetystyöhön lähteminen voi myös vaatia tiettyjä uhrauksia, mutta kuitenkin nuo uhraukset tehdään elämän tärkeimmän asian eli Jumalan vuoksi. Jonkun lähetystyöntekijän oma kokemus

tästä ja lähetystyön arjesta voisi olla isokin osoitus siitä kuinka Jumalan vuoksi kannattaa tehdä hyppy tuntemattomaan.

Eniten harmittamaan jäi se, etten löytänyt toista työelämätahoa, jossa olisin voinut käydä testaamassa palautteen ja havaintojen pohjalta kehitettyä materiaalia. Monessa seurakunnassa syksyn 2012 nuortenleirit ovat vasta aivan lähellä joulua ja yllättävän harva ylipäätään järjestää nuortenleirejä. Isoskoulutusleirejä lähes kaikki tarkastelemani seurakunnat kyllä järjestävät, mutta niiden teemojen täytyykin liittyä hieman eri asioihin kuin tämän leirin teemat. Tätä leirimateriaalia on testattu 15–18-vuotiaiden nuorten kanssa, mutta mielestäni se soveltuu myös sitä vanhempien nuorten ja nuorten aikuisten käyttöön, miksei jopa kaikille yli 15-vuotialle. Opinnäytetyöni teoriaosuudessa tutkimustulokset osoittivat, että kiire lisääntyy iän kasvaessa, joten teeman ainakin pitäisi olla ajankohtainen hyvin laajalle ikäryhmälle.

10 OIVALLUKSIA JA INNOITUSTA

Opinnäytetyöprosessi on ollut haastava ja antoisa, sekä yllättävän pitkä projekti. Pituutta siihen on tuonut muiden opintojen samanaikaisuus ja se, ettei etenemättömyys ole ollut aina pelkästään itsestä ja omasta tekemisestä riippuvaista. Haasteellisen asetelman ja lähtökohdan työlle loi se, että halusin suunnitella ja tehdä leirimateriaalin, jonka aiheen nuoret itse saavat hyvin pitkälti määritellä. Aihevaihtoehtoja valmisteltaessa valitsin sellaisia aiheita, jotka eivät tuntuneet ylitsepääsemättömiltä, mutta toisaalta nuorille tarjottiin mahdollisuus ehdottaa myös jotain aivan muuta aihetta. Mielestäni nuorisotyönohjaajan tulee osata vastata nuorten tarpeisiin ja haastaa myös itseään oppimaan ja perehtymään uusiin asioihin. Itseään haastamalla työkin saa lisää mielekkyyttä, kun se ei nojaa ainoastaan vanhoihin rutiineihin.

Antoisa ja mielenkiintoista on ollut havaita opinnäytetyön teorian ja materiaalin vuoropuhelu, jota olen pyrkinyt tuomaan myös teoriaosuudessa esiin. Leirin teemat osoittautuivat hyvin ajankohtaisiksi ja löysin niihin mielestäni hyvin taustamateriaalia ja tutkimuksia. Vaikka seurakuntanuoret ovatkin tutkimusten mukaan sitoutuneita seurakunnan toimintaan, elävät he kuitenkin tässä maailmassa, jonka elämänrytmi on kiireinen ja jonka vallitsevat arvot edustavat jotain muuta kuin Raamatusta esiin nousevia arvoja. Jos lähtisin nyt tekemään tätä työtä uudelleen, kirjoittaisin ja tutkisin enemmän taustateoriaa ennen materiaalin tekemistä. Toisaalta koen, että teoriaosuuden ja materiaalin työstäminen rinnakkain, tai ainakin hyvin lähekkäin, tukevat toisiaan parhaiten ja tuovat molempiin uusia ja toisaalta myös yhteisiä näkökulmia.

Leirin opetusaiheet osoittautuivat ajankohtaisiksi minulle ja muille mukana olleille työntekijöille. Kuten tutkimuksetkin totesivat, mitä aikuisemmiksi tulemme, sen kiireisempiä meistä tulee. Tämä näkyi jokaisen leirin tekemiseen osallistuneen aikuisen kohdalla. Minussa heräsi kysymys siitä, kuinka voin opettaa näitä asioita nuorille, kun olen itsekin toisinaan niin huono omassa ajankäytössäni, enkä voi esitellä oman ajankäyttöni erinomaisuutta. Päädyin olemaan leirillä avoin ja rehellinen itseni ja nuorten edessä, ja totesin myös itselläni olevan paljon opittavaa. Mielestäni se loi myös erilaista kosketuspintaa ja kontaktia nuorten kanssa, kun minä tai kukaan muukaan ohjaajista ei esiintynyt auktoriteettina joka tietää ja hallitsee nämä asiat täydellisesti. Se asetti meidät kaikki

samalle viivalle ja saimme yhdessä pohtia asioita ja sitä miten paremmin voisimme elää uskoamme todeksi ja muistaa esimerkiksi pyhittää lepopäivän. Yhteinen etsintä jätti silti pohdittavaksi sen, miten helposti kuitenkin unohdamme kauniit ajatuksemme asioiden laittamisesta tärkeysjärjestykseen. Mitä voisivat olla ne konkreettiset keinot, joiden avulla saisimme pidettyä elämämme tasapainossa? Tarvitseeko elämässämme aina tapahtua jotain todella pysäyttävää, kuten jonkun läheisen kuolema tai oma vakava sairastuminen, jotta pysähdymme puntaroimaan sitä mikä todella on tärkeää ja merkittävää?

Asioiden tärkeysjärjestyksen kohdalla pysähdyin myös miettimään, kuka meistä voi lopultakaan määritellä jonkin yhden ja oikean kristitylle kuuluvan arvojärjestyksen? Vaikka käyttämäni lähteet perustelivatkin tärkeysjärjestyksensä järkevästi, eivät perustelut välttämättä vakuuta kaikkia. Vaikka seurakunnan työntekijällä onkin tietty auktoriteettiasema suhteessa seurakuntalaisiin, tulee tätä asemaa käyttää nöyryydellä. Ajattelen, että pääsemme kuitenkin hyvin pitkälle kun kunnioitamme ensimmäistä käskyä, jossa sanotaan, että Jumalan tulee olla elämämme ainoa Herra.

Saamani palaute ja omat havaintoni rohkaisivat minua jatkossakin laittamaan itseni ja oman ammatillisuuteni koetteelle ja pyrkimään nuorilähtöisyyteen kaikessa heidän parissaan tehtävässä työssä. Samalla opinnäytetyö on vahvistanut innostustani tehdä seurakuntatyötä. Leirin epävarma toteutuminen ja yleinen tuntuma siitä, että nuortenleirejä järjestetään melko vähän, sai minut huolestumaan asiasta. Isoskoulutusleirejä seurakunnat kyllä pitävät, mutta nuortenleirejä, jossa teemat ovat vapaammin valittavissa, tuntuu olevan harvassa. Eivätkö nuoret enää ole kiinnostuneita leiritoiminnasta, vai eikö heillä vain ole siihen aikaa? Mielestäni leirityö tarjoaa mahdollisuuden perehtyä syvemmin johonkin tiettyyn teemaan ja olla kaikessa rauhassa leirin teeman ja Jumalan sanan äärellä. Leiri tarjoaa myös mahdollisuuden unohtaa elämän hektisyys hetkeksi ja levähtää arjen keskellä.

Tehtyäni nuorille kaksi leirin teemaa koskevaa kyselyä, totesin, että kyseisestä aiheesta olisi voinut toteuttaa laajemman tutkimuksen. Olisikin mielenkiintoista lukea tutkimus joka suoraan käsittelee sitä, mitä ovat ne vaikeat valinnat tämän päivän nuoren ja erityisesti kristityn nuoren elämässä. Otannan tulisi luonnollisesti olla laajempi kuin minun toteuttamissani kyselyissä. Jätän tutkimuksen tekemisen haasteeksi seuraaville opinnäytetyön aihetta pohtiville. Toinen mielenkiintoinen jatkotutkimus tällaisen leirin jälkeen

olisi kysellä leirin vaikutuksia siellä olleiden nuorten elämään vuoden tai kahden kuluttua. Tutkimuksessa voitaisiin kysyä mitä muistaa leiristä ja onko joku tietty aihe jäänyt sieltä elämään erityisesti käytännön elämässä.

Lopuksi haluan vielä kiittää opinnäytetyöni työelämätahojen edustajia Jarkko Lemetyistä Keski-Suomen evankelis-luterilaisesta Kansanlähetyksestä ja Tikkakosken alue seurakunnan leirille osallistuneita työntekijöitä. Kiitos saamastani tuesta ja tarjoamastanne oppimismahdollisuudesta. Kiitos kuuluu myös nuorille, jotka osallistuivat leirille ja antautuivat pohtimaan näitä aiheita, ja jakamaan omia elämäkokemuksiaan. Yhdessä saimme pohtia ja oivaltaa monta asiaa ja olla koolla Jumalan kasvojen edessä.

LÄHTEET

- Aalto, Mikko 2002. Vuorovaikutustaidot. Helsinki: Aseman Lapset ry.
- Aittola, Tapio 2000. Nuorten arkipäivän oppimisympäristöt. Teoksessa Laurinen, Leena (toim.) Koti kasvattajana, elämä opettajana. Kasvatus- ja oppimiskulttuurit tutkimuskohteena. 2.painos. JYVÄSKYLÄ: Atena, 172–189.
- Erikson, Erik H 1968. Identity: Youth and Crisis. New York: Norton.
- Erikson, Erik H 1982. Lapsuus ja yhteiskunta. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus.
- Hakkarainen, Kai; Lonka, Kirsti & Lipponen, Lasse 1999. Tutkiva oppiminen: älykkään toiminnan rajat ja niiden ylittäminen. Helsinki: WSOY.
- Helsingin NMKY ry i.a. Yhteystiedot. Viitattu 10.10.2012.
<http://www.hnmky.fi/yhteystiedot>. Tuloste tekijän hallussa.
- Helve, Helena 1997. Nuorten muuttuvat arvot ja maailmankuvat. Teoksessa Helve, Helena (toim.) Arvot, maailmankuvat, sukupuoli. Helsinki: Yliopistopaino, 140–172.
- Jarasto, Pirkko & Sinervo, Nina 1999. Murrosikäisen ja nuoren maailma. Jyväskylä: Gummerus.
- Katekismus 2004. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kristinoppi. 4.painos. Helsinki: Edita.
- Kurppa, Anne & Kurppa, Risto 2011. Sitoutuminen ja vastuunkanto. Luento Helsingin evankelis-luterilaisen Kansanlähetyksen solupäivässä 19.3.2011. Luento-muistiinpanot tekijän hallussa.
- Kääriäinen, Kimmo 2003. Teorioita uskonnon ja yhteiskunnan muutoksesta. Teoksessa Kääriäinen, Kimmo; Niemelä, Kati & Ketola, Kimmo. Moderni kirkkokansa. Suomalaisten uskonnollisuus uudella vuosituhannella. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 82, 87–121. Viitattu 23.10.2012.
[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/2B242ADD3D689D61C225737E00359C5E/\\$FILE/82.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/2B242ADD3D689D61C225737E00359C5E/$FILE/82.pdf).
- Lemetyinen, Jarkko 2011. Pointti nuortenilta. Viitattu 18.1.2012. <http://keski-suomi.sekl.fi/keski-suomi/tapahtumakalenteri/pointti-nuortenilta>. Tuloste tekijän hallussa.
- Lemetyinen, Jarkko 2012. Juniori- ja nuorisotyöntekijä. Keski-Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyks. Jyväskylä. Puhelinkeskustelu 24.9.

- Martikainen, Liisa 2007. Hyvä nuoruus – onko sitä? Teoksessa Liisa Martikainen (toim.) Minä – nuori nainen. Kuopio: Unipress, 7–11.
- Mikkola, Kati & Räikkä, Juha 2007. Nuoret ja yhteiskunnalliset arvovalinnat. Teoksessa Liisa Martikainen (toim.) Minä – nuori nainen. Kuopio: Unipress, 121–147.
- MTV3, 2012. MTV3 Uutisten kysely: Perhe-elämä liian aikataulutettua. Viitattu 29.8.2012.
<http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2012/08/1605243/suomalaiset-pitavat-perhe-elamaa-liian-aikataulutettuna>. Tuloste tekijän hallussa.
- Myllyniemi, Sami 2005. Nuorisobarometri 2005. Teoksessa Wilska, Terhi-Anna (toim.) Erilaiset ja samanlaiset. Nuorisobarometri 2005. Nuorisoasiain neuvottelukunta, julkaisuja 31. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 59. Helsinki: Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasiain neuvottelukunta, 12–64.
- Myllyniemi, Sami 2006. Nuorisobarometri 2006. Teoksessa Wilska, Terhi-Anna 2006 (toim.) Uskon asia. Nuorisobarometri 2006. Nuorisoasiain neuvottelukunta, julkaisuja 34. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 67. Helsinki: Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasiain neuvottelukunta, 14–89.
- Myllyniemi, Sami 2007. Perusarvot puntarissa. Nuorisobarometri 2007. Nuorisoasiain neuvottelukunta, julkaisuja 37. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 79. Helsinki: Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasiain neuvottelukunta.
- Myllyniemi, Sami 2008. Mitä kuuluu? Nuorisobarometri 2008. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 88. Nuorisoasiain neuvottelukunta, julkaisuja 39. Helsinki: Opetusministeriö, Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasiain neuvottelukunta.
- Myllyniemi, Sami 2009. Aika vapaalla. Nuorten vapaa-aikatutkimus 2009. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 92. Nuorisoasiain neuvottelukunta, julkaisuja 40. Helsinki: Opetusministeriö: Nuorisotutkimusverkosto.
- Nuorisotutkimusseura ry i.a. Nuorisobarometri. Viitattu 5.9.2012.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/tutkimus/nuorisobarometri>. Tuloste tekijän hallussa.

- Nuorisotyönohjaaja 2012. Tikkakosken alue seurakunta, Jyväskylän seurakunta. Jyväskylä. Henkilökohtainen tiedonanto 28.9.
- Nurmi, Jari-Erik 2008. Nuoruusiän kehitys: etsintää, valintoja ja noidankehiä. Teoksessa Paula Lyytinen, Mikko Korhokangas & Heikki Lyytinen (toim.) Näkökulmia kehityspsykologiaan – kehitys kontekstissa. 1–8. painos. Helsinki: WSOY, 256–274.
- Pruuki, Lassi & Tirri, Kirsi 2004. Mielekäs oppiminen rippikoulussa. Teoksessa Aaltonen, Heli; Pruuki, Lassi & Saarainen, Pekka (toim.) Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 35–55.
- Puohiniemi, Martti 2002. Arvot, asenteet ja ajankuva. Opaskirja suomalaisen arkielämän tulkintaan. Espoo: Limor kustannus.
- Puolimatka, Tapio 2002. Opetuksen teoria. Konstruktivismista realismiin. Helsinki: Tammi.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Suomen Pipliaseura.
- Ranssi-Matikainen, Hanna (toim.) 2010. Paremman avioliiton rakkauspankki. 2.painos. Hämeenlinna: Päivä Osakeyhtiö.
- Rauste-von Wright, Maijaliisa; von Wright, Johan & Soini, Tiina 2003. Oppiminen ja koulutus. Helsinki: WSOY.
- Rytikangas, Iina 2008. Tehokas ajankäyttö – vähemmän stressiä, enemmän tuloksia. 2. painos. Helsinki: Helsingin seudun kauppakamari.
- Saarinen, Seija 1997. Kohti konstruktivistista oppimiskäsitystä. Teoksessa Luukkonen, Liisa (toim.) Nollasta neljääntoista. Käsikirja seurakuntien lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Helsinki: LK-kirjat / Lasten Keskus, 50–59.
- Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyksen, i.a. Viitattu 18.1.2012.
<http://www.sekl.fi/sekl/suomen-evankelisluterilainen-kansanlahetys>
- Tynjälä, Päivi 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. 1.–2. painos. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Vuorinen, Risto 2004. Minän synty ja kehitys. Helsinki: WSOY.
- Wendelin, Lasse 2008. Arvot ohjaavat valintoja. Karas Sana Oy. Viitattu 5.9.2012.
http://www.sana.fi/arkisto/artikkelit/arvot_ohjaavat_valintoja/. Tuloste tekijän hallussa.
- Åberg, Matias 2012. Suomalaiset: Perheiden arki on liian aikataulutettua. Viitattu 29.8.2012.

<http://www.mtv3.fi/uutiset/kotimaa.shtml/2012/08/1604750/suomalaiset-perheiden-arki-on-liian-aikataulutettua>. Tuloste tekijän hallussa.

Liite 1: Kyselylomake nuortenleirin teemasta 6/2011

Hei!

Opiskelen Kauniaisten Diakonia-ammattikorkeakoulussa sosionomiksi ja kirkon nuorisotyönohjaajaksi. Teen opinnäytetyötä Keski-Suomen Kansanlähetykselle ja tarkoituksena on kehittää viikonloppuleiri juuri Teitä nuoria varten. Leirin toteutus on luvassa kevätkaudella 2012.

Nyt olisikin tarkoitus kysyä Sinulta mitä teemaa haluaisit leirillä käsiteltävän. Järjestyksen kanssa kokosimme muutamia ajatuksia yhteen, mutta voit myös kirjoittaa jonkun oman ehdotuksesi leirin teemaksi. Mikäli olet kiinnostunut useammasta aiheesta, merkitse aiheet itsellesi kiinnostavimmassa järjestyksessä siten, että numero 1 merkitsee ykköstoivettasi.

Aihe-ehdotuksia:

__Kristittyinä kasvaminen ja eläminen

__Yhteys

__Isä meidän -rukous

__Vaikeat valinnat

__Aikamme epäjumalat

__Kirkko ja harhaopit

__Vanhan testamentin henkilö, kuka? _____

__muu aihe, mikä? _____

Millaista toimintaa opetuksen lisäksi toivot leirille?

Kiitos vastauksistasi ja nähdään leirillä!

t.Säde Pirttimäki

Liite 2: Kyselylomake vaikeista valinnoista, Kansanlähetys, syksy 2011

Hei!

Kesäkuussa pyysin Jarkkoa tekemään kyselyn Nuorenleirin aiheesta tulevalle kevätkaudelle 2012. Äänestyksenne perusteella teemaksi valikoituivat vaikeat valinnat, joita kristittyinä eläessämme kohtaamme.

Nyt haluaisin vielä kysyä Sinulta, mitä ovat ne vaikeat valinnat, jotka koskevat Sinun elämääsi ja joihin liittyvää opetusta tahtoisit leirillä saada. Siksi pyydän sinua täyttämään oheisen kyselyn. Voit vastata siihen nimettömänä.

Kiitos vastauksistasi ja nähdään leirillä!

t. Säde Pirttimäki

KYSELYLOMAKE

Millaisia valintoja joudut tekemään seuraaviin aiheisiin liittyen?

Millaisia haasteita ja vaikeuksia kohtaat elämässäsi?

Mistä olisi mielestäsi hyvä saada opetusta ja keskustella yhdessä?

1. koti ja perhe _____

2. ihmissuhteet _____

3. koulu _____

4. vapaa-aika & harrastukset _____

5. ajankäyttö _____

6. kirkko ja seurakunta (esim. hengellinen opetus, jumalanpalvelus, toimiminen seurakunnassa) _____

7. raha _____

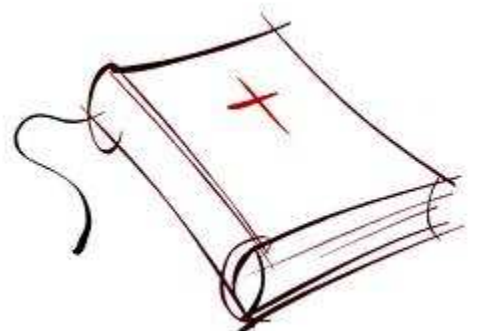
8. sosiaalinen media _____

9. muut uskonnot _____

10. Elämä yhteiskunnan jäsenenä: osallistuminen ja vaikuttaminen (esim. äänestämisen, maahanmuuttajat) _____

11. muut mieleen tulevat kysymykset _____

KIITOS VASTAUKSISTASI! ☺

Liite 3: Kyselylomake vaikeista valinnoista, Tikkakoski, syksy 2011

Hei!

Opiskelen Kauniaisten Diakonia-ammattikorkeakoulussa sosionomiksi ja kirkon nuorisotyönohjaajaksi. Teen opinnäytetyötä Keski-Suomen Kansanlähetykselle yhteistyössä Tikkakosken alue seurakunnan kanssa. Luvassa on viikonloppuleiri, jonka teemaksi valikoituivat vaikeat valinnat, joita kristittyinä eläessämme kohtaamme. Leiri toteutuu kevätkaudella 2012.

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa mitä ovat ne vaikeat valinnat, jotka koskevat Sinun elämääsi ja joihin liittyvää opetusta tahtoisit leirillä saada. Kyselyyn voit vastata nimettömänä.

Kiitos vastauksistasi ja nähdään leirillä!

t. Säde Pirttimäki

KYSELYLOMAKE

Millaisia valintoja joudut tekemään seuraaviin aiheisiin liittyen?

Millaisia haasteita ja vaikeuksia kohtaat elämässäsi?

Mistä olisi mielestäsi hyvä saada opetusta ja keskustella yhdessä?

1. koti ja perhe _____

2. ihmissuhteet _____

3. koulu _____

4. vapaa-aika & harrastukset _____

5. ajankäyttö _____

6. kirkko ja seurakunta (esim. hengellinen opetus, jumalanpalvelus, toimiminen seurakunnassa) _____

7. raha _____

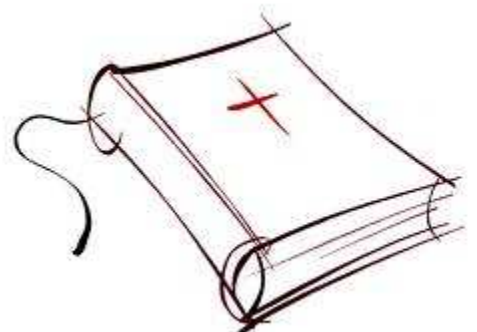
8. sosiaalinen media _____

9. muut uskonnot _____

10. Elämä yhteiskunnan jäsenenä: osallistuminen ja vaikuttaminen (esim. äänestämisen, maahanmuuttajat) _____

11. muut mieleen tulevat kysymykset _____

KIITOS VASTAUKSISTASI! ☺

Liite 4: Leirimainos, tehnyt Jarkko Lemetyinen

NUORTEN LEIRI
YKSI RISTI KAKSI
Vesalan leirikeskuksessa 16.-18.3.2012.
Millaisia valintoja joudut tekemään elämässä? **Askarruttaako ajankäyttö?** Tule pohtimaan näitä ja monia muita juttuja, hiljentymään **Raamatun äärellä** ja tutustumaan uusiin ihmisiin!
ILMOITTAUDU MUKAAN 8.3. MENNESSÄ.

Liite 5: Leirin palautekysely

PALAUTEKYSELY "YKSI-RISTI-KAKSI" -LEIRI

1. Kuvasiko leirin nimi mielestäsi leirin sisältöä?

hyvin

kohtalaisesti

huonosti

2. Oliko leirin teema mielestäsi kiinnostava?

erittäin kiinnostava

kiinnostava

ihan ok

ei kovin kiinnostava

ei ollenkaan kiinnostava

3. Mitä mieltä olit opetusten määrästä?

liikaa

ei liikaa muttei liian vähänkään

juuri sopivasti

4. Toistivatko opetukset toisiaan?

ei

kyllä, miten? _____

5. Mitä mieltä olit opetusten toiminnallisuudesta?

mistä toiminnallisuudesta?

ihan ok

liian osallistavaa

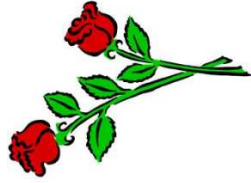
aktivoituin juuri sopivasti

6. Minkä kokonaisarvosanan antaisit leiristä asteikolla 1-5 (1 huono 5 loistava)? _____

RUUSUT JA RISUT

Mikä leirillä erityisesti jäi mieleesi/kosketti sinua? Miksi?

Minkä koit turhana tai hankalana? Miksi?

KEHITYSIDEOITA

Kiitos palautteestasi ja osallistumisestasi tämän leirin tekemiseen!

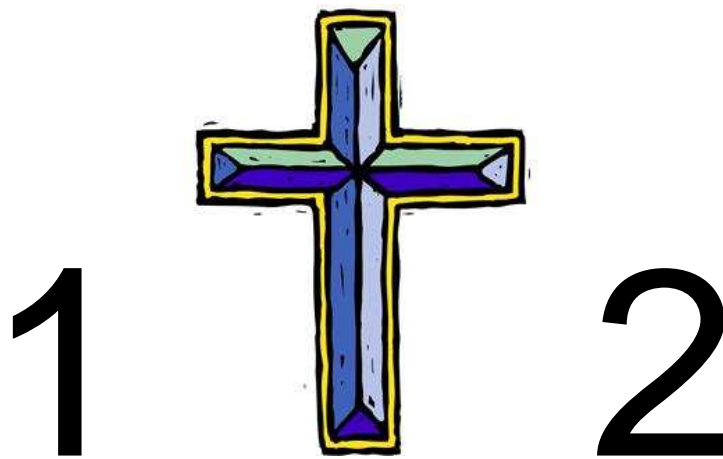
Siunattua kevättä!

t. Säde

Liite 6: Kuvalähteet

Kaikki opinnäytetyössä käytetyt kuvat yhtä lukuun ottamatta on otettu Microsoft Wordin ClipArt ja Office Online ClipArt -kuvista. Liitteen 2 ja 3 kyselylomakkeen johdantopivulla oleva kuva on otettu Googlen kuvahaun kautta Flunssa.com sivuston artikkelista. <http://www.flunssa.com/kausiflunssa/tiesitko-tata> (Viitattu 1.10.2011.)

YKSI – RISTI – KAKSI

**NUORTENLEIRI
AJANKÄYTÖSTÄ JA ELÄMÄN TÄRKEISTÄ ASIOISTA**

Arvoisa nuorisotyönohjaaja,

Yksi-risti-kaksi -leirimateriaali on suunnattu erityisesti rippikoulun jälkeiseen nuorisotyöhön, mutta soveltuu käytettäväksi myös opiskelijatyöhön, miksei vielä vanhemmillekin. Opetusaiheet ajankäytöstä ja elämän tärkeistä asioista on valittu nuorten toiveiden perusteella. Materiaali on vapaasti käytettävissä ja muokattavissa kunkin ryhmän tarpeita parhaiten vastaaviksi.

Elämä tämän päivän Suomessa on usein hektistä ja kiireen täyttämää. Nuoruuteen kohdistuvat paineet ovat kovat: pitäisi menestyä koulussa, pitäisi pian joutua työelämään, pitäisi perustaa perhe, olla aktiivinen yhteiskunnan jäsen ja toimia vielä jossain vapaaehtoisjärjestössä. Pitäisi siis olla tehokas monella elämänalueella. Pyrkimys tehokkuuteen luo kiirettä, joka vie mennessään ja tuntuu ettei aika riitä mihinkään. Samalla itselle tärkeimmät asiat tulevat helposti laiminlyödyiksi alituisen kiireen seurauksena.

Materiaali keskittyy käsittelemään ajankäyttöä ja elämän tärkeitä asioita kristillisen uskon näkökulmista käsin. Työskentelyt painottuvat nuorten osallistumiseen, yhdessä oppimiseen ja kyselemiseen. Tavoitteena on, että nuori oppii etsimään ja löytämään vastauksia kysymyksiinsä Raamatusta. Tarkoitus on juurruttaa nuoria Jumalan yhteyteen, tukea kristityn nuoren identiteetin kehitystä ja ennen kaikkea muistuttaa siitä, että Jumala tarjoaa turvallisen ja vankan perustan koko elämälle.

Siunausta tärkeään työhösi!

Jyväskylässä 30.10.2012

Säde Pirttimäki

SISÄLLYS

LEIRIOHJELMA	4
TARVIKELISTA	6
ILTAOHJELMA	7
ELÄMÄN TÄRKEÄT ASIAT, OSIO 1	10
ELÄMÄN TÄRKEÄT ASIAT, OSIO 2	16
PÄIVÄN PURKU	18
MALLIA JEESUKSESTA.....	21
HARTAUDET	22
ILTAKIRKKO – ELÄMÄN LEIPÄ.....	27
LISÄMATERIAALIA	30

Liite 1: Turinatuokion kysymykset

Liite 2: Suuret kivet –tarina

Liite 3: Elämän tärkeät asiat, osio 1, Raamatun jakeet

Liite 4: Elämän tärkeät asiat, osio 2, diaesityksen tiivistelmät

Liite 5: Mallia Jeesuksesta, diaesityksen tiivistelmät

LEIRIOHJELMA

Perjantai 16.3. Tutustuminen

~18.00	majoittautuminen
18.30	alkurukous ja turvallisuusasiat iltaohjelma
21.00	iltapala
22.00	iltakirkko (mahdollisuus henkilökohtaiseen rukoukseen)
24.00	hiljaisuus

Lauantai 17.3.2012 Elämän tärkeät asiat

8.00	herätys ja aamupala
9.00	aamuhartaus: Kaikella on aikansa
9.15	työskentelytuokio osio 1
12.00	lounas
13.00	ulkoilua ja päiväjuoma
15.00	työskentelytuokio osio 2
17.00	päivällinen
18.00	päivän purku ja hiljentyminen
19.00	saunomista, oleilua, pelailua
20.30	iltapala (omatoimisesti)
22.30	iltahartaus: Uupuminen uskonelämässä (mahdollisuus henkilökohtaiseen rukoukseen)
24.00	Hiljaisuus

Sunnuntai 18.3.2012 Mallia Jeesuksesta

- 8.00 herätys ja aamupala
9.00 aamuhartaus: 86400
9.15 työskentelytuokio: Mallia Jeesuksesta
12.00 lounas
13.00 siivous ja palaute
lähtöhartaus: Mitä vien mukaan kotiin
14 – 15 kahvi
15.00 kotia kohti

TARVIKELISTA

Tähän on koottu kaikki ne tarvikkeet, joita työskentelyihin tarvitaan.

- Nuoren seurakunnan veisukirjoja
- videotykki
- valkokangas
- kannettava tietokone
- cd-soitin
- fläppitaulu (ei pakollinen)
- fläppitaulupaperia tai muuta isoa paperia (A3)
- erilaisia sanoma- ja aikakauslehtiä
- tarroja ja muuta askartelu- ja koristelutarviketta
- maalarinteippiä
- paperia (A4, myös värillisiä jos mahdollista)
- kartonkia
- värikyniä
- tusseja
- saksia
- liimaa
- iso (läpinäkyvä) ruukku
- isoja kiviä
- pieniä kiviä ja/tai soraa
- hiekkaa
- lankakerä
- tennispalloja

ILTAOHJELMA

Tämän iltaohjelman tarkoituksena on saada leirin osanottajat tutustumaan keskenään hyvän ja turvallisen ilmapiirin luomiseksi. Tutustumiseen on hyvä satsata erityisesti silloin kun osanottajat eivät tunne toisiaan. Tämä iltaohjelma on yksi vaihtoehto, mutta sitä voi muokata kullekin ryhmälle sopivaksi.

- Laulu
 - Esittäytymiskierros
 - Leikki: bussi tulee
 - Laulu
 - Leikki: Seitti
 - Laulu
 - Ryhmiin jakautuminen ja tehtävien jako
 - Laulu
 - Ryhmät esittäytyvät ja ohjelmanumerot
 - Laulu
 - Leikki: Paras aika
 - Leikki: Turinatuokio
 - Laulu
- Iltakirkon valmistelut

Bussi tulee

Leikin johtaja kertoo: Pääkaupunkiseudulla ihmiset eivät käyttäydy kuten täällä maalla. Bussipysäkillä seisoskelee usein iso joukko ihmisiä odottamassa busseja, joita kulkee useita eri vuoroja pysäkin ohi. Bussin lähestyessä ihmiset nostavat katseensa ja yrittävät parhaansa mukaan vältellä kanssaihmissen katseita, sillä olisihan se hyvin hämmentävä ja nolo tilanne katsoa jotakuta silmiin.

Leikkiohjeet: Leikkijät menevät piiriin seisomaan lähelle toisiaan kasvot ympyrän sisälle päin. Leikkijät suuntaavat katseensa maahan kuin odottaen bussia.

Samalla he valitsevat jonkun piirissä seisovan varpaat. Kun leikin johtaja huutaa ”bussi tulee”, leikkijät nostavat katseensa sen ihmisen silmiin jonka varpaat ovat valinneet. Mikäli molemmat leikkijät katsovat toisiaan silmiin, tulee näiden kirkaista kovaa ja he putoavat pelistä pois. Leikkiä jatketaan kunnes jäljellä on enää yksi tai kaksi parasta katseiden välttelijää.

Seitti (*tarvikkeet: lankakerä*)

Leikkiohjeet: Istutaan piirissä. Jokainen miettii ensin itsekseen miten rentoutuu parhaiten ja miksi juuri se on itselle paras tapa rentoutua. Leikin johtaja aloittaa leikin kertomalla oman nimensä ja rentoutumistapansa. Tämän jälkeen leikin johtaja heittää kerän jollekin piirissä istuvalle, mutta pitää edelleen itse kiinni langanpäästä. Jatketaan kierrosta samaan tapaan, niin että jokainen saa kertoa nimensä ja rentoutumistapansa. Jokaisen leikkijän tulee pitää kiinni langasta edelleen oman vuoronsa jälkeen, niin että se muodostaa seitin leikkijöiden välille. Lopuksi voidaan sanoa muutama sana rentoutumisesta ja siitä kuinka leiri tarjoaa siihen toivottavasti hyvän mahdollisuuden. Lopuksi puretaan seitti järjestyksessä ja yritetään muistaa ainakin sen henkilön nimi jolta kerä tuli.

Ryhmiiin jakautuminen

Ryhmäläiset jaetaan 3–6 hengen ryhmiin siten, että heillä on mahdollisuus saada mahdollisimman paljon uusia ystäviä leirin aikana. Ryhmäkoosta riippuen mietitään miten ryhmiin jakautuminen tehdään. Yksi vaihtoehto on kehottaa nuoria ensin menemään keskenään tuttujen ihmisten kanssa ryhmiin ja sitten jakamalla heidät erilleen, tai kehottamalla suoraan valitsemaan parin, jota ei tunne kovin hyvin. Tämän jälkeen pareja voidaan yhdistää keskenään ja luoda isompia ryhmiä. Ryhmän tehtävänä on keksiä ryhmälleen nimi ja tutustua toisiinsa tarkemmin. Kaikkien ryhmien kokoontuessa jälleen ryhmäläiset esittelevät toinen toisensa kertoen jokaisesta henkilöstä ainakin yhden uuden asian. Ryhmät valmistelevat myös yhden yhteisen ohjelmanumeron iltaohjelmaan. Ohjelmanumero voi olla leikki, sketsi, kisailu tai muu vastaava. Aikaa tähän osioon annetaan noin 20 minuuttia. Mikäli leirillä on paljon osallistujia, tulee se huomioida aikataulussa. Mikäli leirillä on tarpeeksi ohjaajia ryhmiin nähden, olisi heidänkin hyvä osallistua tähän.

Paras aika (*tarvikkeet: maalarinteippiä*)

Lattialle tehdään narusta tai maalarinteipistä suuri ympyrä kellotauluksi. Leikin johtaja kertoo, että leirillä tullaan puhumaan ajankäytöstä ja seuraavaksi tutustumme toisiimme ajankäytön näkökulmasta. Leikin johtaja luettelee asioita joiden perusteella leikkijät valitsevat paikkansa kellotaululla. Leikin johtaja voi kysellä joiltakin leiriläisiltä perusteluita tai sitä onko vuorokauden ajankohta päivä- vai yöaikaan. Leikki johdattelee hyvin leirin teemaan ja auttaa tutustumaan toisiin leiriläisiin.

Kysymyksiä:

Mihin aikaan heräät?

Mihin aikaan vuorokaudesta olet parhaalla tuulella?

Mihin aikaan opiskelet mieluiten?

Mihin aikaan tulee suosikki tv-sarjasi?

Mihin aikaan menet nukkumaan?

Mihin aikaan vuorokaudesta et ole parhaimmillasi?

Mihin aikaan päivästä harjaat hampaasi?

Mihin aikaan syöt aamupalaa viikonloppuisin?

Turinatuokio (*tarvikkeet: kysymyslaput (Liite 1) esimerkiksi korissa tai hatussa*)

Turinatuokiossa jokainen leikkijä saa nostaa sovitun määrän kysymyksiä korista. Vuorotellen leikkijät lukevat kysymyksensä ja vastaavat niihin. Kysymysten idea on olla hauskoja, ei niinkään perinteisiä.

ELÄMÄN TÄRKEÄT ASIAT, OSIO 1

Tarvikkeet koko tähän osioon: Nuoren seurakunnan veisukirjoja, (fläppitaulu), fläppitaulupaperia tai isoa A3 paperia, kyniä, tusseja, teippiä, post-it viestilappuja (10kpl/henkilö), iso läpinäkyvä ruukku, isoja kiviä, pieniä kiviä tai soraa, hiekkaa, (vettä) TAI tangram palapeli ruukun ja kivien tilalle

Alkulauluja:

Ylitse merten / Liian kylmät tuulet / Päivä päivältä vain / Tartu käteen Jumalan

Suuret kivet -alkutyöskentely

Tarvikkeet: iso läpinäkyvä ruukku, isoja kiviä, pieniä kiviä tai soraa, hiekkaa, (vettä) TAI tangram palapeli

Työskentelyn tarkoitus on havainnollista nuorille, että meidän on tärkeä miettiä mitkä asiat ovat elämässämme kaikista tärkeimpiä ja antaa niille myös enemmän aikaamme. Käytämme helposti suhteettoman paljon aikaa meille vähäpätöisiin asioihin, jolloin tärkeimmille asioille jää vähemmän aikaa kuin haluaisimme.

Työskentelyn ohjaajan tulee varata tarvikkeet hyvissä ajoin ja testattava aineiden määrä, jotta työskentely onnistuu. Työskentelyyn liittyvä Suuret kivet – tarina on tämän materiaalin liitteenä (Liite 2). Työskentelyn ohjaaja kertoo, että ruukku tulisi täyttää kivillä, soralla, hiekalla ja vedellä siten että kaikki esillä olevat aineet mahtuvat samaan ruukkuun. Nuoret saavat ehdottaa, missä järjestyksessä ruukkuun laitetaan asioita. Kun yhteisymmärrykseen on päästy, kokeillaan täyttää ruukku. Tehtävän idea on siinä, että aineet tulee laittaa ruukkuun oikeassa järjestyksessä, jotta ne mahtuvat sinne: kivet, pienet kivet / sora, hiekka ja lopuksi vesi.

Tämän työskentelyn voi toteuttaa myös siten, että työskentelyn ohjaaja kertoo tarinan nimeltä Suuret kivet. Samalla tarinaa hyödyntäen voi esitellä ruukun täyttämisen nuorille. Kolmas vaihtoehto on käyttää kiinalaista tangram palapeliä havainnollistamaan työskentelyn tavoitetta. Tangram on myös hauska ja haasteellinen aivojumppa.

Minun elämäni tärkeät asiat –työskentely

Tarvikkeet: post-it viestilappuja (10kpl/henkilö), kyniä, tusseja, fläppitaulu ja paperia

Työskentelyn tarkoituksena on, että jokainen mieltii kymmenen itselleen tärkeintä asiaa. Asiat kirjoitetaan post-it lapuille (yksi asia / lappu). Tärkeysjärjestystä ei tarvitse vielä mieltiä. Aikaa työskentelyyn on kymmenen minuuttia. Kun aika on kulunut, liimaa kukin vuorollaan omat lappunsa fläppitaululle, samalla kertoen muulle ryhmälle mitä asioita on kirjannut. Toistuvat asiat voidaan laittaa samaan kohtaan fläppitaululla, jotta kokonaisuus alkaa hahmottua. Mikäli ryhmä on suuri tai ryhmähenki ei salli näin avointa jakamista, ohjaaja voi kerätä laput ja ryhmitellä ne esimerkiksi tauon aikana valmiiksi fläppitaululle. Tämän jälkeen ohjaaja käy läpi suurimmat ryhmät. Asioille voidaan tarvittaessa luoda myös yläkäsitteitä.

Seuraavaksi jakaannutaan ryhmiin, joissa jokaisessa on mahdollisuuksien mukaan joku ohjaaja mukana. Ryhmät mieltivät edellisen työskentelyn pohjalta itselleen 4-7 tärkeintä asiaa (asioiden määrä tulee sopia yhteisesti, jotta kaikki ryhmät valitsevat saman verran asioita). Ryhmät kertovat valintansa koko ryhmälle, joka yhdessä ohjaajan johdolla valitsee koko joukon mielestä 4–7 tärkeintä asiaa.

Jokaiselle ryhmälle annetaan yhteisesti valituista tärkeistä asioista yksi jatko-työstämistä varten. Työskentelyn tarkoituksena on perehtyä tärkeimmiksi valittuihin teemoihin tarkemmin. Ryhmät etsivät Raamatusta jakeita, jotka liittyvät heidän aiheeseensa ja selvittävät, mitä Raamattu kertoo niiden tärkeydestä. Ryhmille voidaan jakaa avuksi joitakin Raamatunkohtia valmiiksi (Liite 3). Aja-

tukset kootaan fläppitaulupaperille esimerkiksi mind mapiksi, josta ne voidaan purkuvaiheessa esitellä muulle ryhmälle. Työskentelylle tulee varata riittävästi aikaa ja huomioida ryhmäkoko.

Ryhmätöiden purku

Kun ryhmät ovat saaneet mind mapit laadittua, kokoonnutaan yhteen ja esitellään työskentelyn tuotokset muille ja keskustellaan niiden tuomista ajatuksista. Alla oleviin taulukoihin on koottu vielä kaikki valmiiksi kootut Raamatunkohdat kuhunkin osa-alueeseen liittyen. Lisäksi taulukkoon on lyhyesti kirjattu, mitä niihin liittyviä asioita olisi hyvä nostaa esille tuotosten esittelyvaiheessa. Lisää apua sisältöjen huomioimiseen voi etsiä erilaisista Raamatun selitysteoksista, esimerkiksi Jukka Norvannon Raamattu elämään -sarjan kirjoista. Asioiden tärkeysjärjestystä ei tarvitse vielä nostaa esille, sillä se tulee esiin seuraavassa osiossa.

JUMALASUHDE	
<ul style="list-style-type: none"> • Raamattu sanoo selkeästi, että kristityn elämässä Jumalan tulee olla elämän tärkein asia • Henkilökohtainen suhde Jumalaan on elämän tärkein suhde • Suhde Jumalaan tarjoaa vanhan perustan koko elämälle • Meidän tulisi antaa koko elämämme Jumalan käyttöön • Jumala on elämämme ainoa todellinen turva • Jumalan lahjaa on elämämme ja kaikki hyvä mitä meillä on 	<ul style="list-style-type: none"> • 2.Moos. 20:1-6 • Matt.22:37–39 • Matt.6:21 • Luuk.6:47-49 • Miika 6:8 • Matt.6:24

AVIOPUOLISO, MINÄ ITSE JA LAPSET

(vanhemmat ja sisarukset, minä itse)

• Jumalan tahto on, että meillä kaikilla on vanhemmat – isä ja äiti • Vanhemmille kuuluu erityinen arvostus • Vanhempien tehtävä on huolehtia lapsistaan • Jumala totesi ihmisen luodessaan, ettei ihmisen ole hyvä olla yksin ja loi tälle kumppanin • Avioliitto on lahja Jumalalta, jossa puoliset saavat tuottaa toisillemme iloa, palvella ja rakastaa toisiaan ja kasvattaa uutta sukupolvea	• Matt.22:37–39 • 1.Moos.2:18 • 2.Moos.20:12 • Kol.3:18-25

KRISTITTYJEN VÄLINEN YHTEYS – SEURAKUNTA

• Seurakuntayhteys on Jumalan hoidossa olemista ja rohkaisun saamista muilta ystävilta • Uskonelämän hoitamisen kaikki osa-alueet täytyvät seurakunnan toiminnassa: seurakuntayhteys, Raamattu, rukous ja ehtoollinen • Me voimme vaikuttaa siihen, että seurakunta on paikka, jonne on hyvä mennä ja hyvä olla	• Hepr.10:25 • Kol.3:16 • Ap.t.2:42–47

OPISKELU JA AMMATTI

• Työ ja puurtaminen ovat syn-
tiinlankeemuksen seurausta • Millaisia odotuksia ja edellytyk-
siä yhteiskunta meiltä odottaa? • Kouluttautuminen ja työssä-
käynti ovat myös eilinehtoja • Opiskelusta ja työstä voi myös
nauttia! • Kaiken työn voi tehdä Jumalaa
palvellen ja hänelle kunniaksi -
> Jumala palkitsee • Jumala antoi meille myös lepo-
päivän ja tarkoitti sen käytettä-
väksi	• 1.Moos.3:17 • 2. Moos.20:9–10 • 1.Moos.39:2–4 • Ef.6:7

OMA KUNTO JA HYVINVOINTI

• Jatkuvaa harjoittelua vaativat
harrastukset voivat olla hyvä
asia, mutta eivät saa tulla liian
tärkeiksi asioiksi • Kunnosta huolehtimisesta on
vähemmän hyötyä kuin juma-
lasuhteen hoitamisesta, mutta
silti molempia tarvitaan • Lepopäivän viettäminen • Kaikki hyvä tulee Jumalalta	• 1.Tim.4:8 • 2.Moos.34:21 • Saarn.3:13 • Saarn.5:17–19 • 1.Kor.6:12-13

MUUT IHMISET, ASIAT JA HARRASTUKSET	
<ul style="list-style-type: none"> • Myös lähimmäiset ja ystävät on annettu meille lahjana, iloksi ja tueksi elämäämme, jakamaan asioita kanssamme • Mikä tahansa asia, (harrastus, raha, työ, puoliso, tv-ohjelma jne.) voi muuttua meille epäjumalaksi 	<ul style="list-style-type: none"> • 1.Tim.6:10 • 2.Moos. 20:1-6 • Matt.22:37–39 • Matt.5:43-45 • Sananl.3:28

Ryhmätöiden esittelyn ja keskustelujen jälkeen jokainen voi miettiä ja vaikkapa kirjata itselleen muistiin, millaiseen tärkeysjärjestykseen itse laittasi nämä esitellyt asiat. Lisäksi jokainen miettii ja kirjaa muistiin, kuinka monta prosenttia arvoa antaisi kullekin asialle, jos käytettävissä on kaikkiaan 100%.

ELÄMÄN TÄRKEÄT ASIAT, OSIO 2

Tarvikkeet: paperia, kyniä, tusseja, tennispalloja, videotykki, tietokone, valkokangas

Aikaympyrän piirtäminen

Työskentelyn tarkoitus on tutkia omaa ajankäyttöä. Jokainen piirtää kaksi kellotaulua. Kellotauluihin kirjataan sektoreittain mihin oma aika menee normaalina arkipäivänä. Toinen kellotaulu kuvaa aikaa heräämisestä 12 tuntia eteenpäin (esimerkiksi kello 07–19) ja toinen jatkaa siitä mihin edellinen jäi (19–07). Aikaympyröihin voi kirjata vaikkapa seuraavanlaisia asioita: nukkuminen, syöminen, opiskelu, harrastukset, tietokoneella / kavereiden / perheenjäsenten / seurustelukumppanin kanssa vietetty aika, jumalasuhteen hoitaminen, television katselu, ja niin edelleen.

Kun piirrokset ovat valmiita, kukin tarkastelee omia ympyröitään. Tarkastelun kautta pyritään huomaamaan mahdollisia ristiriitoja elämässä tärkeiksi valittujen asioiden ja oman ajankäytön välillä. Onnellinen on se, joka on tyytyväinen omaan ajankäyttöönsä. Ympyröiden tarkastelussa hyödynnetään seuraavia kysymyksiä, joiden pohjalta jaetaan ajatuksia yhteiseen keskusteluun.

Oletko tyytyväinen ajankäyttöösi?

Mitä haluaisit ehkä muuttaa?

Jos saisit yhden tunnin lisää, mihin käyttäisit sen?

Olisiko yhdellä lisätunnilla todellista vaikutusta?

Mihin käytät aikaasi kun olet yksin?

Ympyröiden tarkastelun jälkeen leiriläiset voivat ottaa edellisen työskentelyn lopuksi kirjaamansa arvoprosentit esiin ja verrata niitä omaan ajankäyttöönsä.

Vastaavatko tärkeille asioille asetetut arvoprosentit myös omaa ajankäyttöä?

Keskustelu ja diaesitys

Työskentelyn jälkeen keskustellaan asioista vielä diaesityksen kautta, joka löytyy materiaalin mukana olevalta liitteeltä PowerPoint esityksenä sekä tiivistelmänä materiaalin lopusta (Liite 4). Diaesityksen aikana on hyvä korostaa ensisijaisesti sitä, että Jumalan tulisi olla kristityn arvojärjestyksessä ensimmäisellä sijalla ja kaiken muun tulla vasta sen jälkeen. Tämä voi olla monelle ajatuksen tasolla tärkeä ja selväkin asia, mutta käytännössä se ei välttämättä toteudu yhtä hyvin. Nuorten kanssa onkin siis hyvä puhua siitä miksi Jumalan tulisi olla ensimmäisellä sijalla ja mitä se käytännössä merkitsee. Tässä tulee kuitenkin huomioida se, ettei jumalasuhteesta ja sen hoitamisesta muodostu taakkaa ja suoritetta nuorille.

Diaesityksen jälkeen voidaan vielä havainnollistaa tärkeimmän asian valitsemista pallottelemalla. Tähän tarvitaan tennispalloja (5kpl). Valitaan kaksi vapaaehtoista, joille annetaan pallo kopiteltavaksi toisilleen. Seurataan kopittelua hetken aikaa ja annetaan toinen pallo heiteltäväksi yhtä aikaa. Kaikkien pallojen tulee olla yhtä aikaa liikkeessä. Tämä on luultavasti jo hankalampaa. Lisätään kopiteltavien pallojen määrää ja todetaan, ja voidaan luultavasti todeta, ettei monta asiaa ole helppo pitää hallinnassa yhtä aikaa. Sillä on siis merkitystä, minkä asian valitsee tärkeimmäksi.

PÄIVÄN PURKU

Yleiset tunnelmat

Tilaan muodostetaan jana, jolla nuoret sijoittuvat tuntemustensa mukaan kysytyn asian suhteen. Purkutilanteessa voidaan kysyä seuraavia asioita:

Millä mielin olet nyt? (hyvällä – huonolla)

Mitä mieltä olit aiheesta? (kiinnostava – ei kovin kiinnostava)

Mitä mieltä olit ryhmätyöskentelyistä? (liikaa – liian vähän)

Saitko vastauksia kysymyksiin? (kyllä – en)

Kokemuskierros

Janapurun jälkeen käydään kierros, jossa jokainen saa kertoa kokemuksiaan päivästä. Mikäli ryhmäkoko on suuri, eikä yhteistä kierrosta voida tehdä, voivat nuoret keskustella pienemmissä ryhmissä, joissa ohjaajat voivat olla mukana. Mahdollisiin kysymyksiin ja askarruttamaan jääneisiin asioihin pyritään vastaamaan tässä tilanteessa yhteisesti. Mikäli kysymykset liittyvät seuraavan päivän opetukseen, jätetään niihin vastaamatta, mutta kerrotaan niitä käsiteltävän vielä. Kysymyksiä voi tarvittaessa kerätä myös lapuilla, jos arvelee, etteivät ryhmäläiset uskalla kysyä ääneen.

Hiljentymisen (aikaa vähintään 30 min)

Tarvikkeet: Raamattu, rauhallista musiikkia, cd-soitin

Koska elämä on kiireistä ja monien asioiden täyttämää, on joskus hyvä pysähtyä ja hiljentyä. Siihen voi ottaa aikaa myös tässä kohtaa ja rentoutua päivän oppimismyllerryksestä. On syytä tarjota mahdollisuus myös henkilökohtaiseen keskusteluun, mikäli jollakin tulee siihen tarvetta hiljentymisen aikana tai sen jälkeen.

Mikäli aikaa on käytettävissä enemmänkin, hiljentymisen aluksi voidaan jakautua pareihin ja hieroa kaverin hartioita hiljaisuudessa tai rauhallisen musiikin soudessa. Tämän osion voi tarvittaessa jättää väliin.

Leiriläiset ottavat itselleen tilaa ja mukavan asennon. Ohjaaja lukee Raamatusta Jumalan huolenpidosta (Matt.6:25-32). Myös muita kohtia Raamatusta voi käyttää, tai lukea useita. Aluksi ohjaaja voi kertoa, kuinka Jumala on luvannut pitää meistä huolta, vaikkei meistä aina siltä tuntuisikaan. Meidän ei siis tarvitse turhaan stressata ja murehtia, vaan voimme luottaa itsemme ja asiamme (isot ja pienet) isompiin käsiin. Raamatunluvun jälkeen voidaan laittaa taustalle rauhallista musiikkia ja kuunnella sitä loppuaika.

Jumalan huolenpito – Matt.6:25-34

"Sen tähden minä sanon teille: älkää huolehtiko hengestänne, siitä mitä söisitte tai joisitte, älkää ruumiistanne, siitä millä sen vaatettaisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet? Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivät ne leikkaa eivätkä kokoa varastoon, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ja olettehan te paljon enemmän arvoisia kuin linnut! Kuka teistä voi murehtimalla lisätä elämänsä pituutta kyynäränkään vertaa? "Mitä te vaatetuksesta huolehditte! Katsokaa kedon kukkia, kuinka ne nousevat maasta: eivät ne näe vaivaa eivätkä kehrää. Minä sanon teille: edes Salomo kaikessa loistossaan ei ollut niin vaatetettu kuin mikä tahansa niistä. Kun Jumala näin pukee kedon ruohon, joka tänään kasvaa ja huomenna joutuu uuniin, niin tottahan hän teistä huolehtii, te vähäuskoiset! "Älkää siis murehtiko: 'Mitä me nyt syömme?' tai 'Mitä me juomme?' tai 'Mistä me saamme vaatteet?' Tätä kaikkea pakanat tavoittelevat. Teidän taivaallinen Isänne tietää kyllä, että te tarvitsette kaikkea tätä. Etsikää ennen kaikkea Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskasta tahtoaan, niin teille annetaan kaikki tämäkin. Älkää siis huolehtiko huomispäivästä, se pitää kyllä itsestään huolen. Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet."

Hiljentymisen aikana soitetun musiikin ei tarvitse olla instrumentaalimusiikkia.
Yksi hyvä kappalevaihtoehto on Bass'n Helenin Syvä tuuli (Valo-levyllä).

MALLIA JEESUKSESTA

Virikenäytelmä – Kiire

Henkilöt: kolme oppilasta ja opettaja (ohjaajat esittävät)

Tilanne: Välitunti jolloin oppilas yrittää kertoa ystävälleen, kuinka asiat kotona ovat huonosti ja isä käyttää runsaasti alkoholia. Ystävä lähettelee tekstiviestejä ja puhuu välillä puhelimeen. Poistuu paikalta kesken kaiken, kun toisella henkilöllä on jotain tärkeämpää asiaa. Oppilas menee toisen ystävänsä luo ja yrittää puhua myös tälle. Ystävä on kuitenkin lähdössä hammaslääkəriin. Hän kammoaa hammaslääkəriä ja keskeyttää jatkuvasti pohtimalla mitä hänelle mahdollaan tehdä ja sattuu se. Lopulta hän huomaa pian olevansa myöhässä ja kiiruhtaa pois. Lopulta oppilas menee etsimään opettajaa, mutta myös opettajalla on kiire kokoukseen eikä tämä ehdi kuunnella. Oppilas poistuu surullisena paikalta. Näytelmän jälkeen keskustellaan siitä millaisia tunteita se herätti.

Tämän opetuksen muu materiaali on koottuna Mallia Jeesuksesta – diaesitykselle, joka löytyy opinnäytetyön liitteenä olevalta levyiltä, sekä tiivistelmänä materiaalin lopusta (Liite 5).

Askartelu

Tarvikkeet: kartonkia, paperia, aikakauslehtiä, tusseja, värikyniä, liimaa, saksia, tarroja (jos on), kaikkea sekalaista koristeluun sopivaa

Jokainen saa pohtia, mikä asia ja raamatunkohta on leirin aikana puhutellut. Kukin valitsee itselleen tärkeä kohdan, jonka haluaa vielä leirinkin jälkeen muistaa ja viedä mukanaan kotiin ja arkeen. Askarrellaan huoneentaulut / kirjanmerkit / taskuraamatunkohdat muistoksi ja muistuttamaan itselle tärkeästä opitusta asiasta. Taskuraamatunkohdalla tarkoitetaan yksinkertaisesti paperinpalalle kirjoitettua jaetta Raamatusta, jonka voi sitten taitella taskuunsa ja pitää aina mukanaan. Askartelun tuotokset jätetään nähtäviksi ja lähtöhartaudessa jokainen saa näyttää oman askartelunsa ja halutessaan kertoa lyhyesti, miksi on valinnut juuri kyseisen kohdan Raamatusta.

HARTAUDET

Lauantaiaamu: Kaikella on aikansa

Hiljentymisen Saarn.3:1-11 äärellä.

”Kaikella on määrähetskensä, aikansa joka asialla taivaan alla. Aika on syntyä ja aika kuolla, aika on istuttaa ja aika repiä maasta, aika surmata ja aika parantaa, aika on purkaa ja aika rakentaa, aika itkeä ja aika nauraa, aika on valittaa ja aika tanssia, aika heitellä kiviä ja aika ne kerätä, aika on syleillä ja aika olla erossa, aika etsiä ja aika kadottaa, aika on säilyttää ja aika viskata menemään, aika repäistä rikki ja aika ommella yhteen, aika olla vaiti ja aika puhua, aika rakastaa ja aika vihata, aika on sodalla ja aikansa rauhalla. Mitä hyötyä on vaivannäöstä sille, joka työtä tekee? Olen katsellut kaikkea aherrusta, jonka Jumala on antanut ihmisille heidän rasitukseeseen. Kaiken hän on alun alkaen tehnyt hyväksi ja asettanut iäti jatkumaan, mutta ihminen ei käsitä Jumalan tekoja, ei niiden alkua eikä loppua.” Saarn.3:1-11

Hartauden pitäjä voi lukea tekstin ääneen, mutta leiriläisillä tulisi olla oma Raamattu mukana, josta he voivat seurata tekstiä ja palata siihen itsekseen. Hiljentymisen aikana jokainen voi miettiä mistä teksti kertoo ja millä tavoin se puhuttelee. Hartauden pitäjä voi myös jakaa lopussa omia ajatuksiaan tekstistä ja sen puhuttelevuudesta.

Kaikella tässä elämässä on määräaikansa. Elämämme alkaa syntymästä ja päättyy kuolemaan. Niiden väliin mahtuu monia asioita, iloja, suruja, yllätyksiä, onnistumisia ja pettymyksiä. Jumala on alun alkaen tehnyt kaiken hyväksi. Voimme ymmärtää yhteyksiä asioiden välillä, mutta kokonaisuus jää meiltä usein hämärän peittoon. Etsintämme on tuloksetonta, ellemme huomioi Jumalan todellisuutta. Määräajtkin ovat osoitusta Jumalan rakkaudesta.

Rukousta yksin ja yhdessä.

Lauluehdotuksia: Niin on kaunis maa / Ylitse merten.

Lauantai-ilta: Uupuminen uskonelämässä - oma tarina

Ohjaaja voi kertoa omasta uupumuksen hetkestään uskonelämän suhteen. Miksi uupumus tuli ja miten siitä pääsi yli? Rukous, Raamattu, seurakuntayhteys ja ehtoollinen on annettu meille uskonelämää hoitamaan ja auttamaan. Joskus niistä voi tulla lamauttava taakka. Herra on kuitenkin hyvä ja haluaa auttaa meitä, ei ole väärin olla uupunut. Emme saa tuntea itseämme korvaamattomiksi, vaan on hyvä jakaa vastuuta ja luottaa myös muihin seurakunnassa. Väsynyt saa levätä.

Raamatunkohtia hartauteen:

- "Väsynyttä minä juotan, nääntyneen minä ravitsen." Jer.31:25
- "Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon." Matt.11:28
- "Lähtekää mukanani johonkin yksinäiseen paikkaan, niin saatte levätä." Mark.6:31
- "Kohottakaa katseenne korkeuteen: kuka on tämän kaiken luonut? Hän, joka kutsuu esiin taivaan joukot täydessä vahvuudessaan, hän, joka tuntee ne nimeltä, joka ainoan. Suuri on hänen väkevyytensä, valtaisa hänen voimansa: yksikään joukosta ei jää pois. Miksi valitat, Jaakob, Israel, miksi puhut näin: -- Ei ole Herra nähnyt elämäni taivalta, minun asiastani ei Jumala välitä. Etkö jo ole oppinut, etkö ole kuullut, että Herra on ikuisen Jumala, koko maanpiirin luoja? Ei hän väsy, ei uuvu, tutkimaton on hänen viisautensa. Hän virvoittaa väsyneen ja antaa heikolle voimaa. Nuoretkin väsyvät ja nääntyvät, nuorukaiset kompastelevat ja kaatuvat, mutta kaikki, jotka Herraa odottavat, saavat uuden voiman, he kohoavat siivilleen kuin kotkat. He juoksevat eivätkä uuvu, he vaeltavat eivätkä väsy." Jes.40:26-31

- ” Kuulkaa, kaikki janoiset! Tulkaa veden ääreen! Te, joilla ei ole rahaa, tulkaa, ostakaa viljaa ilmaiseksi, syökää, ottakaa maksutta viiniä ja maitoa! Miksi punnitsette hopeaa maksuksi siitä, mikä ei ole leipää, vaihdatte työstä saamanne palkan siihen, mikä ei tee kylläiseksi? Kuulkaa minua, niin saatte syödä hyvin, te saatte nauttia parhaista herkuista. Kuulkaa minua, tulkaa minun luokseni, kuulkaa, niin te saatte elää! Minä teen ikuisen liiton teidän kanssanne ja lupaan olla liitossani uskollinen, niin kuin olin uskollinen Daavidille.” Jes.55:1-3
- ”Kun nyt Jumala on tehnyt meidät, jotka uskomme, vanhurskaiksi, meillä on Herramme Jeesuksen Kristuksen ansiosta rauha Jumalan kanssa.” Room.5:1

Rukousta yksin ja yhdessä.

Lauluehdotuksia: Väsyneet maan / Varjoista maan / Taisteluni

Sunnuntaiamu: 86400

Hartauden pitäjä lukee seuraavan tarinan:

"Kyseessä on peli, jossa saat joka aamu herätessäsi 86 400 euroa sillä ainoalla ehdolla, että käytät ne päivän aikana. Käyttämätön saldo otetaan pois kun menet nukkumaan. Tämä taivaan lahja tai peli voi kuitenkin loppua milloin tahansa. Kysymys kuuluu siis: mitä tekisit jos saisit tällaisen lahjan? Uskotko, että meillä jokaisella on tuollainen maaginen pankki? Usko pois, sillä meillä todella on. Se on aika, "toisiaan seuraavien sekuntien runsaudensarvi". Joka aamu herätessämme, saamme päivän ajaksi 86 400 sekuntia elämää, ja kun illalla nukahdamme, jäännöstä ei siirretä uuteen päivään vaan päivän aikana elämättä jäänyt osa katoaa, eilinen on mennyt. Joka aamu taikuus alkaa uudelleen, saamme jälleen 86 400 sekuntia elämää ja pelaamme tällä ehdottomalla säännöllä: pankki voi sulkea tilimme millä hetkellä hyvänsä ilman ennakoilmoitusta: elämä voi päättyä milloin tahansa." (Levy, March 2000. Jospa se vain olisi totta mukaillen, s. 191)

Hartauden pitäjä voi nostaa seuraavia aiheita esille ja kertoa mahdollisia omia kokemuksiaan ajankäytöstä.

- Kuinka usein meidän tulee mietittyä, miten todella käytämme aikamme?
- Toivommeko vain hankalien ja epämiellyttävien tilanteiden / päivien / viikkojen menevän pian ohi?
- Elämmekö ”sit kun” –elämää ”nyt kun” –elämän sijaan?

Raamatunkohtia hartauteen:

- *”Ihmisen elinaika on niin kuin ruohon: kuin kedon kukka hän kukoistaa, ja kun tuuli käy yli, ei häntä enää ole eikä hänen asuinsijansa häntä tunne”. Psalmi 103:15-16*
- *”Tiedä, minne olet menossa ja muista: ”Tämän päivän on Herra tehnyt, iloitkaa ja riemuitkaa siitä!” Psalmi 118:24*
- *”Katsokaa siis tarkoin, miten elätte: älkää eläkö tyhmien tavoin, vaan niin kuin viisaat. Käyttäkää oikein jokainen hetki, sillä tämä aika on paha. Älkää olko järjettömiä, vaan ymmärtäkää, mikä on Herran tahto.” Ef.5:15-17*
- *”Opeta meitä laskemaan päivämme oikein, että me saisimme viisaan sydämen.” Ps.90:12*

Rukousta yksin ja yhdessä.

Lauluehdotuksia: Tartu käteen Jumalan / Ylitse merten / Kuljeta ja johda / Elämä on nyt / Pyhiinvaeltajan laulu

Sunnuntain lähtöhartaus: Mitä vien mukani kotiin?

Tässä hartaudessa hyödynnetään Mallia Jeesuksesta -työskentelyn lopuksi askarreituja huoneentauluja, kirjanmerkkejä tai muita tuotoksia. Jokainen saa lukea valitsemansa raamatunkohdan ja näyttää tuotoksensa muille. Leiriläiset voivat myös kertoa millä perusteilla ovat valinneet oman raamatunkohtansa.

Rukousta yksin ja yhdessä.

Lauluehdotuksia: Käy Herra meitä siunaamaan / Elämä on nyt / Vuorilaulu / Soi sydämeni kiitosta / Shine Jesus shine / Yksi nimi / Askeleissasi kulkea saan / Kaksi tavallista kättä

ILTAKIRKKO – ELÄMÄN LEIPÄ

Valmistelu

Tarvikkeet iltakirkkoon: Nuoren seurakunnan veisukirjoja, virsikirjoja, synnintunnustukseen ja esirukoukseen tarvittavat välineet valinnan mukaan

Synnintunnustuksen toteutusvaihtoehtoja

- ✓ Synnintunnustuslaulu (Synnintunnustus laulu 53, NSV 2010)
- ✓ Jokainen osallistuja ottaa iltakirkkohetkeen mukaansa esineen, joka kuvaa jotakin henkilön elämässä olevaa syntiä, jonka hän haluaisi tunnustaa Jumalalle. Mikäli juuri sopivaa esinettä ei ole saatavilla, voi ottaa vaikkapa kynän ja liittää siihen ajatuksensa. Synnintunnustuksen aikana jokainen tuo vuorollaan (vapaassa järjestyksessä) oman esineensä alttarikaiteelle, ja saa halutessaan sanoa mitä kyseinen esine kuvaa. Voi myös käydä vain jättämässä esineensä alttarikaiteelle sanomatta mitään.
- ✓ Jokainen kirjoittaa oman synnintunnustuksensa lapulle, ja taittelee sen. Kukaan ei lue toisten synnintunnustuksia. Kirkkohetken aluksi synnintunnustukset poltetaan ulkona (tai mahdollisessa takassa tms).
- ✓ Osallistujat käyvät poimimassa ulkoa sopivankokoisen kiven, joka kuvastaa heille syntiä. Synnintunnustuksen yhteydessä kivet tuodaan alttarikaiteen tai erillisen rukousalttarin luona olevan ristin äärelle.

Esirukouksen toteutusvaihtoehtoja

- ✓ Osallistujat saavat kirjoittaa esirukousaiheita lapuille joko ennen iltakirkkoa tai sille varattuna aikana kirkkohetkessä
- ✓ Jokainen ryhmäläinen valitsee värillisiä lasihelmiä/nappeja kuvaamaan esirukoustoivettaan (erikseen määriteltäviä värejä, jotka merkitsevät) ja esirukouksen aikana helmet tuodaan alttarille

Kirkkohetken runko

- Alkuvirsi 475 (Kaikkien silmät tarkkaavat) tai alkulaulu Turhaan ette tänne tulleet
- Alkusiunaus
- Johdantosanat
- Yhteinen rippi 714 tai laulu Synnintunnustus
- Päivän rukous

Herra, meidän Jumalamme,
 opeta meitä etsimään sanastasi tyydytystä
 sisimpämme nälkään ja janoon,
 niin kuin puu etsii juurillaan maasta
 vettä ja ravintoa.
 Auta meitä juurtumaan Kristukseen
 ja rakentamaan elämämme hänen varaansa.
 Kuule meitä Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
 meidän Herramme tähden.

- Raamatunluku ja saarna

Ilm. 21: 6-7

Valtaistuimella istuva lausui: "Minä olen A ja O, alku ja loppu. Sille, jolla on jano, minä annan lahjaksi vettä elämän veden lähteestä. Tämä on voittajan palkinto. Minä olen hänen Jumalansa, ja hän on minun poikani."

Joh. 6: 48-58

Jeesus sanoi: "Minä olen elämän leipä. Teidän isänne söivät autiomaassa mannaa, ja silti he ovat kuolleet. Mutta tämä leipä tulee taivaasta, ja se, joka tätä syö, ei kuole. Minä olen tämä elävä leipä, joka on tullut taivaasta, ja se, joka syö tätä leipää, elää ikuisesti. Leipä, jonka minä annan, on minun ruumiini. Minä annan sen, että maailma saisi elää." Tästä sukeutui kiivas väittely juutalaisten kesken. He kysyivät toisiltaan: "Kuinka tuo mies voisi antaa ruumiinsa meidän syötäväksemme?" Jeesus sanoi heille: "Totisesti, totisesti:

ellette te syö Ihmisen Pojan lihaa ja juo hänen vertaan, teillä ei ole elämää. Mutta sillä, joka syö minun lihani ja juo minun vereni, on ikuinen elämä, ja viimeisenä päivänä minä herätän hänet. Minun lihani on todellinen ruoka, minun vereni on todellinen juoma. Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, pysyy minussa, ja minä pysyn hänessä. Isä, joka elää, on minut lähettänyt, ja niin kuin minä saan elämäni Isältä, niin saa minulta elämän se, joka minua syö. Tämä on se leipä, joka on tullut alas taivaasta. Se on toisenlaista kuin se ruoka, jota teidän isänne söivät: he ovat kuolleet, mutta se, joka syö tätä leipää, elää ikuisesti."

- *Uskontunnustus
- Virsi 59 (Leipää pelloilta maan) tai Lahjalaulu
- Yhteinen esirukous
- Isä meidän
- *Ylistysvirsi 548 (Tule kanssani Herra Jeesus) tai virsi 332 (Herraa hyvää kiittäkää) tai laulu Elämä on nyt / Vuorilaulu
- *Herran siunaus

Saarnaan

Tarvitsemme elääksemme paitsi ruumiin- myös hengenravintoa. Jeesus on elämän leipä, joka voi tehdä meidät kylläisiksi. Hän tarjoaa meille rauhan sydämeen ja ikuisen elämän kerran taivaassa hänen yhteydessään. Olemalla osallisia tästä elämän leivästä, voimme jatkaa elämää uusin voimin, Jumalaan luottaen ja turvaten.

LISÄMATERIAALIA

Aspinen, Mika; Kovalainen, Sirkku; Määttä, Petri; Paananen, Terhi & Tuominen, Hans 2005. Risteys. Materiaalia nuorteniltoihin. Helsinki: Lasten keskus.

Katekismus. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kristinoppi. Helsinki: Edita Prima Oy.

Koivula, Kirsti 2001. Potkua porukkaan. Ohjaajan kirja. Matku: Programmes Kirsti Koivula & co.

Norvanto, Jukka. Raamattu elämään -kirjasarja.

Paananen, Terhi 2006. Suuret kivet. Teoksessa Savolainen, Heli & Talvio, Markus (toim.) Virityksiä. Kouluttajille / kouluttajilta. Helsinki: Nuorten keskus. Kirkkohallitus / Kirkon kasvatus ja nuorisotyö, 12–13.

Ranssi-Matikainen, Hanna (toim.) 2010. Paremman avioliiton rakkauspankki. 2.painos. Hämeenlinna: Päivä Osakeyhtiö.

Liite 1: Turinatuokion kysymykset

Mitä soitinta haluaisit oppia soittamaan? Perustele.

Mikä on mieluisin lomamuistosi?

Mitä ilman et lähde koskaan kotoa? Miksi?

Mainitse kolme sanaa, jotka parhaiten kuvaavat itseäsi.

Jos saisit syödä vain yhden makuisia ruokia olisiko se suolaista, makeaa, hapanta vai karvasta? Miksi?

Mitä tapahtuu kun käärät hihat?

Pitääkö mielestäsi unelmat toteuttaa? Perustele.

Mihin voisit käyttää vähemmän aikaa ja rahaa? Perustele.

Mikä hetki viikosta on paras? Miksi?

Mikä on mielestäsi pisin viikonpäivä? Miksi?

Milloin nauroit viimeksi ja millaisessa tilanteessa?

Jos pitäisi valita, olisitko kaunis vai rohkea? Miksi?

Mistä olet vastuussa?

Pyritkö tekemään vähintään yhden hyvän työn päivässä? Perustele.

Missä iässä ihminen on mielestäsi kauneimmillaan? Perustele.

Mitä teet kun rintaan pistää ja potuttaa?

Minkä ottaisit, jos olisi pakko valita kotieläimeksi minisika, kesyrota tai käärme? Perustele.

Oletko television ylin ystävä vai pahin vihollinen? Perustele.

Kenelle ostit tai teit viimeksi lahjan? Miksi?

Mikä on rakkain esineesi? Perustele.
Mikä tekee sinut surulliseksi?

Mikä eläin herättää myötätuntoasi?

Miksi?

Missä maassa haluaisit asua? Miksi?

Miten vietät mieluisan viikonlopun?

Mikä väri kuvaa sinua parhaiten? Miksi?

Mikä joukkuelaji on suosikkisi? Miksi?

Mitä teet yleensä ensimmäisenä kun tulet kotiin?

Kuinka hemmottelet itseäsi?

Minkä kaupan ohi sinun on vaikea kulkea? Miksi?

Miten haluaisit asua?

Mitä luit eilen?

Kun aamulla sataa, mitä ajattelet?

Missä sukkasi viettävät yön?

Mikä eläin olisit, jos saisit valita?

Miksi?

Mikä on lempiruokaasi? Miksi?

Millä autolla ajaisit, jos saisit valita? Miksi?

Mikä saa sinut iloiseksi?

Mikä muumihahmo olisit? Miksi?

Lempiaineesi koulussa? Perustele.

Homejuustoa vai tavallista?

Missä olit, kun Suomi voitti jääkiekon maailmanmestaruuden?

Kuka on suosikki Disney hahmosi?

Polkupyörä vai linja-auto? Perustele.

Mitä toistuvia päivittäisiä rutiineja sinulla on?

Tahtoisitko käydä kuussa? Perustele.

Suuret kivet (Terhi Paananen, tarina trad.)

Eräänä päivänä iäkstä, arvostettua professoria pyydettiin pitämään luento tehokkaasta ajan käytöstä n. 15 hengen ryhmälle, joka koostui suurten yritysten johtajista. Tämä luento oli vain yksi osa päivän tiivistä ohjelmasta, ja professorilla oli vain tunti käytettäväänään.

Seisoen tuon nk. eliittiryhmän edessä, tarkastellen jokaista osanottajaa, professori sanoi: ”Teemme pienen testin”. Hän otti pöydän alta hyvin suuren lasipurkin, jonka asetti eteensä pöydälle. Sitten hän kaivoi esiin tusinan verran tennispallon kokoisia kiviä, jotka hän laittoi purkkiin yksitellen. Kun purkki oli täynnä, eikä sinne olisi voinut lisätä enää yhtään kiveä, professori katsoi ”oppilaitaan” ja kysyi: ”Onko purkki nyt täynnä?”

Ryhmä vastasi melkein yhteen ääneen: ”Kyllä!”

Odotettuaan muutaman sekunnin, professori kysyi: ”Oletteko varmoja?” Jonka sanottuaan hän kumartui uudestaan nostaakseen pöydän alta pienemmän purkin, joka oli täynnä soraa. Hän kaatoi soran varovasti kivien päälle ravistellen hiukan suurta purkkia, jolloin sora valui kiven lomiin, aina purkin pohjalle asti.

Sitten professori kysyi jälleen: ”Onko purkki nyt täynnä?” Hänen älykkäät kuuntelijansa alkoivat ymmärtää ”leikin” juonen. Yksi heistä vastasi: ”Luultavastikaan ei.”

”Hyvä”, sanoi professori kumartuen nostamaan pöydän alta pikku-ruisen rasian täynnä hiekkaa. Hän kaatoi hiekan suureen purkkiin, jolloin hiekka valui suurempien kivien ja soran jättämiin rakosiin. Taas kerran hän kysyi: ”Onko purkki nyt täynnä?”

Tällä kertaa kuuntelijakunta vastasi epäröimättä: ”Ei!”

”Hyvä”, sanoi professori. Ja kuten kaikki osasivat odottaakin, professori otti kannullisen vettä, jolla hän täytti suuren purkin ääriään myöten. Sitten hän katsoi kuulijaryhmää ja kysyi: ”Mikä on totuus, jonka tämä testi meille opettaa?”

Kaikista rohkein kuulijoista vastasi: ”Se osoittaa meille, miten silloinkin, kun kalenterimme on täpösen täynnä, voimme aina lisätä sinne vielä yhden tapaamisen tai kokouksen.”

”Ei, sanoi professori. ”Se ei ole vastaus, jota etsin. Totuus on tämä: jos emme laita ENSIN suuria kiviä purkkiin, emme saisi näitä muita mahtumaan sinne enää lainkaan.”

Salissa vallitsi täydellinen hiljaisuus kaikkien miettiessä asiaa. Ja professori jatkoi: ”Mitkä ovat näitä suuria kiviä teidän elämässänne? Onko se terveys? Perhe? Ystävät? Unelmien toteuttaminen? Tehdä sitä, mistä pitää? Opiskella? Rentoutua? Tai jotain ihan muuta? Täytyy vain muistaa laittaa nämä kivet ensimmäisinä elämänsä purkkiin. Muuten saatamme epäonnistua kaikessa. Jos laitamme tärkeysjärjestyksessä ensimmäisiksi toisarvoiset pikkuasiat (sora ja hiekkaa), täytämme elämämme pelkillä sivuseikoilla, eikä meille jää enää aikaa todella tärkeille asioille. Älkää siis unohtako kysyä itseltänne toisinaan, mitkä ovat teidän elämänne suuret kivet. Ja laittakaa ne sitten ensin purkkiinne.”

Professori heilautti hymyillen kättään kuulijoilleen ja poistui salista.

Jumalasuhte

- *"Niin Jumala puhui kaiken tämän: "Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka johdatin sinut pois Egyptistä, orjuuden maasta. "Sinulla ei saa olla muita jumalia. "Älä tee itsellesi patsasta äläkä muutakaan jumalankuvaa, älä siitä, mikä on ylhäällä taivaalla, älä siitä, mikä on alhaalla maan päällä, äläkä siitä, mikä on vesissä maan alla. Älä kumarra äläkä palvele niitä, sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala. Aina kolmanteen ja neljänteen polveen minä panen lapset vastaamaan isiensä pahoista teoista, vaadin tilille ne, jotka vihaavat minua. Mutta polvesta polveen minä osoitan armoni niille tuhansille, jotka rakastavat minua ja noudattavat minun käskyjäni." 2.Moos. 20:1–6*
- *"Jeesus vastasi: Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." Matt.22:37–39*
- *"Jeesus sanoi: Missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi." Matt.6:21*
- *"Minä kerron teille, millainen on se, joka tulee minun luokseni, kuulee minun sanani ja tekee niiden mukaan. Hän on kuin mies, joka taloa rakentaessaan kaivoi syvään ja laski perustuksen kalliolle. Kun sitten vedet tulvivat ja syöksyivät taloa vasten, ne eivät saaneet sitä horjumaan, koska se oli hyvin rakennettu. Se taas, joka kuulee mutta ei tee, on kuin mies, joka rakensi talon maan pinnalle, ilman perustusta. Kun tulvavedet syöksyivät taloa vasten, se sortui heti maan tasalle." Luuk.6:47–49*
- *"-- Sinulle, ihminen, on ilmoitettu, mikä on hyvää. Vain tätä Herra sinulta odottaa: tee sitä mikä on oikein, osoita rakkautta ja hyvyttä ja vaella valvoen, Jumalaasi kuunnellen." Miika 6:8*
- *"Kukaan ei voi palvella kahta herraa. Jos hän toista rakastaa, hän vihaa toista; jos hän toista pitää arvossa, hän halveksii toista. Te ette voi palvella sekä Jumalaa että mammonaa." Matt.6:24*

Aviopuoliso, minä itse ja lapset – vanhemmat, sisarukset ja minä itse

- *"Jeesus vastasi: Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." Matt.22:37–39*
- *"Herra Jumala sanoi: "Ei ole hyvä ihmisen olla yksinään. Minä teen hänelle kumppanin, joka sopii hänen avukseen." 1.Moos.2:18*
- *"Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että saisit elää kauan siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa." 2.Moos.20:12*
- *"Vaimot, suostukaa miehenne tahtoon, niin kuin Herraan uskoville sopii. Miehet, rakastakaa vaimoanne, älkää kohdelko häntä tyllysti. Lapset, totelkaa kaikessa vanhempianne, sillä se on Herralle mieleen. Isät, älkää aina moittiko lapsianne, etteivät he masentuisi. Orjat, totelkaa kaikessa maallisia isäntiänne, ei silmänpalvelijoina ja mielistellen, vaan vilpittömin sydämin, Herraa peläten. Mitä teettekin, tehkää se täydestä sydäimestä, niin kuin tekisitte sen Herralle ettekä ihmisille. Muistakaa, että saatte Herralta palkan, osuutenne perinnöstä. Palvelkaa Herraa Kristusta. Väärin-tekijä saa maksaa tekemänsä vääryyden, sillä Jumala ei tee eroa ihmisten välillä." Kol.3:18-25*

Kristittyjen välinen yhteys – seurakunta

- *"Me emme saa lyödä laimin seurakuntamme yhteisiä kokouksia, niin kuin muutamilla on tapana, vaan meidän tulee rohkaista toisiamme, sitä enemmän mitä lähempänä näette Herran päivän olevan." Hepr.10:25*
- *"Antakaa Kristuksen sanan asua runsaana keskuudessanne. Opettakaa ja neuvokaa toisianne kaikella viisaudella ja laulakaa kiitollisin mielin Jumalalle psalmeja, ylistysvirsiä ja hengellisiä lauluja." Kol.3:16*
- *"Seurakunta kuunteli ja noudatti uskollisesti apostolien opetusta. Uskovat elivät keskinäisessä yhteydessä, mursivat yhdessä leipää ja rukoilivat. Pelko levisi ihmisten keskuuteen, ja apostolien käten kautta tapahtui monia ihmeitä ja tunnustekoja. Uskovat pysyttelivät yhdessä, ja kaikki oli heille yhteistä. He myivät talonsa ja tavaransa, ja rahoista jaettiin kaikille sen mukaan kuin kukin tarvitsi. Joka päivä he uskollisesti kokoontuivat temppeleihin, ja kodeissaan he yhdessä mursivat leipää ja aterioivat riemul-*

lisin ja vilpittömin mielin. He ylistivät Jumalaa ja olivat koko kansan suosiossa, ja päivä päivältä Herra liitti heidän joukkoonsa niitä jotka pelastuivat.” Ap.t.2:42–47

Opiskelu, ammatti ja ansiotyö

- *”Ja miehelle hän sanoi: -- Koska teit niin kuin vaimosi sanoi ja söit puusta, josta minä kielsin sinua syömästä, niin olkoon maa sinun takiasi kirottu. Kovalla työllä sinun on hankittava siitä elantosi niin kauan kuin elät.” 1.Moos.3:17*
- *”Kuutena päivänä tee työtä ja hoida kaikkia tehtäviäsi, mutta seitsemäs päivä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti. Silloin et saa tehdä mitään työtä, et sinä eikä sinun poikasi eikä tyttäresi, orjasi eikä orjattaresi, ei juhtasi eikä yksikään muukalainen, joka asuu kaupungissasi.” 2. Moos.20:9–10*
- *”Herra oli Joosefin kanssa, ja siksi hänellä oli aina onni mukanaan. Hän asui egyptiläisen isäntänsä talossa, ja isäntä huomasi, että Herra oli Joosefin kanssa ja antoi Joosefin onnistua kaikissa toimissaan. Joosef pääsi Potifarin suosioon ja palveli häntä niin hyvin, että Potifar asetti hänet taloutensa hoitajaksi ja uskoi hänen haltuunsa koko omaisuutensa.” 1.Moos.39:2–4*
- *”Tehkää työnne auliisti, niin kuin palvelisitte Herraa ettekä ihmisiä.” Ef.6:7*

Oma kunto ja hyvinvointi

- *”Ruumiin harjoittamisesta on vain vähän hyötyä, mutta oikeasta uskosta on hyötyä kaikkeen, sillä siihen liittyy lupaus sekä nykyisestä että tulevasta elämästä.” 1.Tim.4:8*
- *”Tee työtä kuutena päivänä viikossa, mutta seitsemänneksi päiväksi lopeta työnteko. Myös kyntöjen ja elonkorjuun aikana pidä seitsemäntenä päivänä lepopäivä.” 2.Moos.34:21*
- *”Mutta Jumalan lahja on sekin, että ihminen saa vaivannäkönsä keskellä syödä ja juoda ja nauttia elämän antimista.” Saarn.3:13*
- *”Niinpä olenkin havainnut, että on oikein ja paikallaan syödä ja juoda ja nauttia elämästä kaiken sen vaivan keskellä, jota ihminen näkee vähinä Jumalan antamina elinpäivinä auringon alla; sellainen on hänen osan-*

sa. Jumalan lahja on sekin, että hän antaa rikkautta ja omaisuutta ja sallii ihmisen käyttää sitä ja saada siitä osansa ja iloita kaiken vaivannäön keskellä. Kun Jumala täyttää mielen iloa tuottavilla askareilla, ei ihminen ehdi ajatella elinpäiviensä kulumista.” Saarn.5:17–19

- *"Kaikki on minulle luvallista" -- mutta kaikki ei ole hyödyksi. "Kaikki on minulle luvallista" -- mutta en saa antaa minkään hallita itseäni. Ruoka on vatsaa ja vatsa ruokaa varten, ja Jumala on tekevä molemmat tarpeettomiksi. Mutta ruumis ei ole siveettömyyttä vaan Herraa varten, ja Herra on ruumiinkin valtias." 1.Kor.6:12-13*

Muut ihmiset, asiat ja harrastukset

- *"Rahanhimo on kaiken pahan alkujuuri. Rahaa havitellessaan monet ovat eksyneet pois uskosta ja tuottaneet itselleen monenlaista kärsimystä." 1.Tim.6:10*
- *"Niin Jumala puhui kaiken tämän: "Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka johdatin sinut pois Egyptistä, orjuuden maasta. "Sinulla ei saa olla muita jumalia. "Älä tee itsellesi patsasta äläkä muutakaan jumalankuvaa, älä siitä, mikä on ylhäällä taivaalla, älä siitä, mikä on alhaalla maan päällä, äläkä siitä, mikä on vesissä maan alla. Älä kumarra äläkä palvele niitä, sillä minä, Herra, sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala. Aina kolmanteen ja neljänteen polveen minä panen lapset vastaamaan isiensä pahoista teoista, vaadin tilille ne, jotka vihaavat minua. Mutta polvesta polveen minä osoitan armoni niille tuhansille, jotka rakastavat minua ja noudattavat minun käskyjäni." 2.Moos. 20:1-6*
- *"Jeesus vastasi: Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." Matt.22:37–39*
- *"Teille on opetettu: 'Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihamiestäsi.' Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihamiehianne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta, jotta olisitte taivaallisen Isänne lapsia. Hän antaa aurinkonsa nousta niin hyvälle kuin pahoille ja lähettää sateen niin hurskaille kuin jumalattomille." Matt.5:43-45*
- *"Älä sano lähimmäisesellesi: "Mene nyt ja tule toiste, huomenna minä annan!" -- kun sinulla kuitenkin on mitä antaa." Sananl.3:28*

Liite 4: Elämän tärkeät asiat, osio 2, diaesityksen tiivistelmät

A dark blue slide with a large, 3D-style orange number '1' on the left. To the right of the number, the text 'KUKA ON TÄRKEIMPÄSI?' is written in white, uppercase letters. At the bottom, a blue bar contains the text 'Onko sillä väliä?' in white.

1 KUKA ON TÄRKEIMPÄSI?
Onko sillä väliä?

Jumala ensin, mutta miten?

- Mitä hyvä suhde Jumalaan voi antaa meille?
- Miten Jumalan tärkeys näkyy käytännön elämässämme?
- Mitä tarkoittaa Jeesuksen seuraaminen ja opetuslapsena oleminen tänä päivänä?

Opetuslapsuus

- Uskonelämän tulisi läpäistä koko elämä, olla osa arkea
- "Ja vaikka joutuisittekin kärsimään vanhurskauden tähden, te olette autuaita. "Älkää heitä pelätkö älkääkään hämmentykö", vaan pyhittäkää Herra Kristus sydämessänne ja olkaa aina valmiit antamaan vastaus jokaiselle, joka kysyy, mihin teidän toivonne perustuu." 1.Piet.3:14-15

Mikä estää viipymästä Sanan äärellä?

- Egon pönkittäminen yhteiskunnassa?
- Tärkeimmän pakeneminen?
- Rahanahneus?
- Laiskuus? Sana ei ole niin merkittävä osa hengellistä elämää?
- Halu miellyttää ihmisiä?
- Halu tehdä muut asiat pois alta ja sitten keskittyä jumalasuhteeseen, johon ei yrityksestä huolimatta jää aikaa?

MITEN VOISIT OMASSA ELÄMÄSSÄSI RAIVATA TILAA JUMALALLE JA JUMALASUHTEESI HOITAMISELLE?

Pitääkö uskoa sitten suorittaa?

- Uskon ei tule olla suorittamista, sitä Jumala ei halua eikä tarvitse
- Kyse on asenteesta ja elämäntavasta
- "Vapauteen Kristus meidät vapautti. Pysykää siis lujina älkääkään alistuko uudelleen orjuuden ikeeseen." Gal.5:1
- "Teidät on kutsuttu vapauteen, veljet. Mutta älkää tämän vapauden varjolla päästäkö itsekästä luontoanne valloilleen, vaan rakastakaa ja palvelkaa toisianne." Gal.5:13

MITEN USKONELÄMÄSTÄ EI
TULISI TAAKKA JA RASITE,
VAAN SE VOISI OLLA TÄRKEÄ
JA INNOSTAVAT ASIA, JOKA
TUO LEPOA JA ILOA
ELÄMÄÄN?

"Uskon suorittamisesta uskosta elämiseen"

Miksi käyt seurakunnassa?

Mitä seurakunnassa toimiminen antaa sinulle?

Liite 5: Mallia Jeesuksesta, diaesityksen tiivistelmät

MALLIA JEESUKSESTA

Alkutyöskentelyt

(Tarvikkeet: paperia, kyniä, sanoma- ja aikakauslehtiä, oma kalenteri)

PAPERI 1

- Mikä teidän elämässänne aiheuttaa kiirettä ja kiireen tuntuja?
- Riittääkö aika kaikkeen?
- Mihin kiire johtaa?
- Miten kiire vaikuttaa itseesi ja muihin?
- Mikä auttaisi kiireettömyyteen?
- Laatikaa esim. miellekartta ryhmissä.

PAPERI 2

- Millainen yhteiskuntamme on?
- Mitä yhteiskunta meiltä odottaa ja vaatii?
- Tätä asiaa voi peilata edelliseen opetukseen elämän tärkeistä asioista ja miettiä millaisia asioita ympäröivä yhteiskuntamme pitää tärkeinä.
- Hyödyntäkää sanoma- ja aikakauslehtien kuvia ja tekstejä

Alkutyöskentelyjen purku

- Mitä kiire antaa?
- Mitä kiire ottaa?
- Mitä sinulle merkitsevät yhteiskunnan asettamat arvot ja vaatimukset?

Onko kiire Jumalan syy?

- Jumala loi ajan...
- ...ihminen kiireen
- Aika itsessään ei ole ongelma: sitä on kaikille saman verran vuorokaudessa, viikossa, kuukaudessa, jne.

Mitä Raamattu puhuu kiireestä?

- Raamatussa kiire ja kiiruhtaminen liittyy aina ihmisen tekemisiin
- Syntiinlankeemus -> työnteen vaatimus -> Jumala antoi lepopäivänkin
- Saarn.3 – kaikella on aikansa

Mitä Raamattu puhuu kiireestä?

- Opeta meille, miten lyhyt on aikamme, että saisimme viisaan sydämen. Ps.90:12 (KR 92)
- Opetä meitä laskemaan päivämme oikein, että me saisimme viisaan sydämen. Ps.90:12 (KR 33/38)
- "Utteruus ja harkinta tuo menestyksen, turha kiire vie köyhyyteen." Sananl. 21:5

Jeesus, Mark.6:30-44

- Kolme vuotta julkista toimintaa: kolme vuotta aikaa toteuttaa annettu tehtävä
- Jeesus halusi rakastaa ja palvella
- Salli keskeytykset aikatauluihinsa ja suunnitelmiinsa
- Oli väsynyt, muttei silti hermoillut tai kiiruhtanut
- Antoi tilaa Jumalan mahdollisuuksille

Jeesus, Mark.1:32-39

- Rakasti ja palveli... mutta ei silti halunnut miellyttää vain ihmisiä, vaan muisti levon ja Jumalan edessä hiljentymisen, rukouksen (Luuk.5:15-16, Luuk.9:10, Luuk.22:39-46)
- Tärkeät asiat ensin = JUMALA
- Jeesus etsi Jumalan tahtoa ja mahdollisuuksia ja toteutti sen

Vain yksi on tarpeen, Luuk.10:38-42

- "Mutta Herra vastasi: "Marta, Marta, sinä huolehdit ja hätäilet niin monista asioista. *Vain yksi on tarpeen.*"* Maria on valinnut hyvän osan, eikä sitä oteta häneltä pois." Luuk.10:41-42
- > Mitä tarkoittaa, että vain yksi on tarpeen?

Mikä pysäyttää...?

- Mitkä asiat lopettavat kiireen ja saavat meidät pysähtymään?
- Tarvitsemme aina kriisin pysähtyäksemme ja laittaaksemme asiat oikeaan arvojärjestykseen?
- Mitä voisimme tehdä toisin?

"Ei into auta, jos tietoa puuttuu, hätikkö eksyy ja kompastuu." (KR 92)

"Ilman taitoa ei ole intokaan hyväksi, ja kiirehtivän jalka astuu harhaan." (KR 33/38)

Sananl. 19:2

Mikä siis neuvoksi kiireessä?

- Emme tarvitse kiirettä
- Jumalan tarkoitus ei ole tehdä kristityistä kiireen ahdistamia
 - > Ei loppuun palamista
 - > Ei tekoja vain ihmisten miellyttämiseksi
 - > Ei suorittamista
 - > Ei koko maailman pelastamista, vaan oman osuuden hoitamista

Mitä Jumala tarjoaa?

- ◉ Ei minuuttiaikataulua tai ohjeita minuuttien tuottavaan käyttöön
- ◉ Lepopäivän!
- ◉ Mielekästä elämää yhdessä Hänen kanssaan
- ◉ Uskonelämän hoitaminen – hiljentyminen
- ◉ Mahdollisuus elää vapaana

Ajanhallinnasta...

- ◉ Miten minä käytännössä hallitsen aikaa, jottei se hallitse minua?
- ◉ Suunnittele... mutta älä tee minuuttiaikataulua
- ◉ Mieti mikä on todella tärkeää
- ◉ Elä "nytkun" elämää, ei "sitkun"
- ◉ Mieti yksi asia (pienikin riittää), jota voisit elämässäsi muuttaa vaikkapa seuraavan kuukauden aikana

"Parempi on kourallinen levossa kuin kahmalon täysi vaivaa nähden ja tuulta tavoitellen."
Saarn.4:6

Askartelu

- ◉ **Mitä haluat tältä leiriltä muistaa / viedä kottiin mukana? Mikä teksti Raamatusta on puhutellut täällä?**
- ◉ Askarrellaan huoneentaulut / kirjanmerkit / taskuraamatunkohdat muistoksi ja muistuttamaan jostakin tärkeästä opitusta asiasta.
- ◉ Loppuhartaudessa jokainen saa lukea oman raamatunkohtansa ja halutessaan kertoa miksi on sen valinnut.